

رد هیاپ مولع هاگیاج یش زومآ ماظن هیملع یاههزوح

- نآ قیداصم یسررب و هیاپ مولع: لّوا لصف
 - هیاپ مولع یفّرم
 - هیاپ مولع قیداصم
- یناسنا مولع و هیاپ مولع: مود لصف
 - یناسنا مولع نیودت أدبم؛ هیاپ مولع
- یملع تارطانم و هیاپ مولع: موس لصف
 - یملع تارطانم و هیاپ مولع
 - للاثم کی:
- هزوح هقباس رد هیاپ مولع: مراهچ لصف
 - هزوح هقباس رد تایضایر
 - ربج ملع و یلح همّالع
- زورما هزوح و هیاپ مولع: مچنپ لصف
 - یگب لظ تال یصحت رد هیاپ مولع (فلا)
 - ینایحو فراعم رد هیاپ مولع زا هدافتسا شور (ب)
 - کرتشم نابز نیودت ترورض (ج)

و هی اپ موله :لّوا لصف
نآقی داصم یسررب

نآ قیداصم یسررب و هیاپ مولع: لّوا لصف

هیاپ مولع یفّرم

نیرت صخاش. دیراد زاین نآ هبّاعون، دیوش دراو یملع ره رد رگا هک تسایاهزیچ نآ هیاپ مولع[1]

[2]. تسایاهنیا هبّاجک ره رد هک تسایکیزیف و یضایر، تسایام نامز رد هک هیاپ مولع

یلصا نتم. «رضاح رصع رد یوزوج یاه یگتسیاب» هلاقم رد هدش حرطم بلایم میظنت و شرب[1]
تارابع، نتم نیا همیمض هب. تسایترطف هسسوم نیققحم اب داتسایسلج هب طوبرم راتشون
رارق هدافتسای دروم نتم نیا رد زین دنا هدش هدافا رگید تاسلج رد و عوضوم نیمه رد هک یرگید
تسایهدش رکذ یقرواپ رد کی ره خیرات و دنا هدش زیامتم هشورک اب تارابع نیا. تسایهتفرگ

[2]. خیرات، لاله تیؤر ثحبم، هقف جراح هسلج ۵/ ۱۱/ ۱۴۰۰

ن آ قی داصم ی سررب و هی اپ مولع :لوا لصف

هی اپ مولع قی داصم

- [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40] [41] [42] [43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

تایضایر و کیزیف

حالطصا زورما هچن آآموزل ،هی اپ مولع زا نم دوصقم] ،تسا مولع نیا زا نیرتیلصا ،ات ود نیا ،هن ؛درادن دقن و ثحب و تشگرب و تفر لاجم یلیخ هک تسا یمولع مدوصقم هکلب ؛تسین [1]هدش هک یمولع فالخرب .دسریم رس بلطم دوز یلیخ دش تفای یناهرب رگا ای ،درادن ناهرب ای ینعی .دشاب یقاب تافالتخا اه نرق تسا نکمم و دنراد تشگرب و تفر رایسب

و موجن و تئییه ،یمیش ،کیزیف ،یروص قطنم ،هسدنه هژیو هب ،تایضایر آلثم ،رطنم نیا رد [3]دنتسین هی اپ مولع یناسنا مولع بلغا و هفسلف آلثم اما ؛[2]دناهی اپ مولع ،یفارغ

هفسلف

- [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40] [41] [42] [43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

یناسنا مولع زا ؛هفسلف

و دنراد مه ن آ رب قفاوت ابی رقت هک تسا هونوگنیا مرطن هب .تسا یناسنا مولع زا هفسلف ،هن .تسین مه فالتخا لحم

- [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40] [41] [42] [43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

م.اهداد حیضوت لیصفت هب مه تاسلج زا یضعب رد و ،ام نامز رد صوصخ هب ،ماهتفگ زرکم نم ،هلب

- [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40] [41] [42] [43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

اب کیزیف و یضایر آلثم هک دنتفگیم .تسا اهتولج یارب ،دیامرفیم هک یشیامرف نیا و یضایر اب دوشیم هن هک تسا یاهونوگه هفسلف رد مولع .دنتسه یداو و دالصا ،هفسلف [4]دینک تابثا ار ملع نیا ،اه ن آ اب دوشیم هن و درک در ار ن آ ،کیزیف

؟مملع تخرد هشی ر ؛هفسلف

- [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40] [41] [42] [43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63] [64] [65] [66] [67] [68] [69] [70] [71] [72] [73] [74] [75] [76] [77] [78] [79] [80] [81] [82] [83] [84] [85] [86] [87] [88] [89] [90] [91] [92] [93] [94] [95] [96] [97] [98] [99] [100]

دیوگیم ار فاضم یاههفسلف امش

ه ب ار کییزیفاتم .تسا هدوب نیمه‌الضا ،دنتفگیم هک [6]ئلک ملع .دنیوگب هک مرادن یفرح دعب ام :دنیوگب ؟ءاروام دیوگیم ارچ :دنیوگیم رختم باتک رد .دندرکیم همجرت کییزی یاروام یانعمه ب مه وا یراذگمان .تسا هدش یراذگمان «کییزیفاتم» ه ب هک نیا رطاخه ب ؟ارچ «ةعیبطلأ نآ زا دعب ،دوب هتشون هک ار کییزی .تسا هدوب "ینیودت دعب" یانعمه ب .تسا هدوبن "ءارو" [7]«کییزیفلأ دعب ام» ینعی .دوب هتشون ار کییزیفاتم

هفسلف و تسا تخرد کی ی هباثم ه ب ملع دوشب هتفگ هک نیا ام .درادن یلاکشا هزادنا نیا ه ب [8]ریخ ،ریباعت هنوگنیا و تخرد ی هشیرواوعه ب

ملع = زورما فوسللیف

تفرشیپ زا نم دیوگب رگا ینعی ،[9]دشاب ادج ملع زا دناوت یمن یعقاو میکح و فوسللیف زورما] نیا هک هدش حضاو میارب هک نم ،متسه فوسللیف انعم مامت ه ب یلو مرادن ربخ چه زورما یملع یاه و فوسللیف ینعی ملع هک مینک یم یگدنز یبوخ یلیخ نامز رد نالا ام ینعی تسین نکمم یروج تسا هدش بوخ یلیخ نامز نیا ،تسا هتفر نیب زا هفسلف و ملع ییادج ،ملع ینعی فوسللیف [10][11].

ه ب هک تسا یمولع وعومجم ،(Fundamental science)یسیلگنا ه ب یداینب ملع ای هیاپ ملع [1] .دزادرپیم اهنآ نیب مکاح طباور و نیناوق ،تیهام یسررب ای اههیدپ یداینب یسررب

،یسانشتسیز ،قطنم ،هفسلف ،کییزیف ،یمیش ،تایضایر ه ب ناوتیم مولع نیا نیرتزراب زا دوشیم بوسحم اهشناد ریاس یلضا یانبریز ،هیاپ مولع .دومن هراشا یسانشنیمز و یسانشنابز (ایدپ یکیوتیاس) .دنوشیم هداد میمعت ملع لک ه ب یعقاوم رد لیلد نیمه ه ب و

دراوم لاح ،تسا هدش اقلأ یا هطقن هن و یفیط تروص ه ب دوخ هک هدش هئارا فیرعت ه ب تیانع اب [2] یاه شلاچ راچد ریخا نرق یط رد صوصخ ه ب کییزیف ،لاثم ناووع ه ب .تسین ناسکی هدش رکذ ه ب .دوش هتفریذپ تشگرب و تفر نودب نآ بلالطم هک تسین هنوگ نیا و تسا هدش یناوارف ملع نآ رگید و تسا هدش کیذن هفسلف و یناسنا مولع ه ب رصاعم نارود رد کییزیف رگید نایب .تسین قباس یمزج

تایرابتعا هلاقم ۱۳۹۲ / ۱۲ / ۱۴ خیرات ،هقف لوصا هسلج [3]

و یعیبط مولع هک تسا حرطم یداینب و یلوصا لئاسم هلسلس کی یهاگآ ناسنا ره یارب 1. [4] .دنشابیم اهنآ نیب و لح رادههع یفسلف مولع اهنت و دنتسین اهنآ یوگخساپ ،یضایر

و ییاهن لح ،هدوب یسانشیتسه و یسانشتخان شب رب یکتم دوخ هبون ه ب یفسلف مولع 2. .دنتسه کییزیفاتم و هفسلف نویدم ار دوخ لئاسم یاهشیر

و فیرعت زا زاینیب و یهیدب ،یجراخ ققحت رطن زا مه و موهفم رطن زا مه ،یلؤا هفسلف عوضوم 3. .تسا تابثا

تابثا هب زاین مه اهنا هک ،دندهیم لی کشت هیلوا تای هی دب طقف ار هف سلف یقی دصت یدابم .4.
دندرادن .

ملع چیه نویدم ار دوخ یدابم هک تسایم ملع اهنت ،کیزی فایم ای نی تسخن هف سلف نیاربانب .5.
دشابییم نا هب دنمزاین یقی دصت یدابم تابثا یارب هک دناملولع ریاس هکلب ،تسین یرگی
م. میمانب «مولع ردام» ار نا هک تساجب ورنیازا .

ره یلو ،تسایم ملع نامه لئاسم هودحم رد ناسنا ییوچتقیقح تساوخ یاضرا ،یملع ره کی دزن فده .6.
زین ار یرگی د هطساواب یاه فده و دشاب رثؤم ناسنا یونعم و یدام نوئش رد یوحن هب دناوتیم یملع
دشاب هتشاد .

یاهلیسو یضایر مولع و ،دندنکیم افیا ناسنا یدام ی تسیزی هب رد ار یمهم شقن یعیبط مولع .7.
ناسنا یونعم دغب رد دناوتیم یهلا مولع کمک اب و دنوریم رامش هب اهنا لமாகت و تفرشیپ یارب
دشاب رثؤم زین .

هف سلف هب دنمزاین اهنا همه یلو ،تسایم رتکی دزن ناسنا یونعم دغب اب یف سلف مولع هطبار .8.
رشب ینادواج تداعس و یونعم تالமாகت دیلک ناوتیم ار هعیبط لادع بام ورنیازا .دنتسه یلوا
(۱۰۳-۱۰۴ ص ۱، ج ۱، هف سلف شزومآ) دروا باسح هب

یبرجت شور و یلقعت شور ورملق

یبرجت شور هکنانچ ،درادن ییاراگ مولع همه رد ،دراد یبرجت شور رب هک یتیزم دوجو اب یلقعت شور
درادن یدربراک تایضایر و هف سلف رد و دراد ار دوخ صاخ ورملق مه

لئاسم تعیبط یاضتقم هکلب ،تسین یدادرارق رما کی اهشور ورملق نایم یدنبرزم نیا هتبالا
زا هک یتامدقم زا و یبرجت شور زا اهنا لاج یارب هک دراد اضتقا یعیبط مولع لئاسم عون .تسایم ملع
عوضوم و دوریم راک هب مولع نیا رد هک یمی هافم اریز ؛دوش هداقتسا ،دیآیم تسدهب یسح هبرجت هار
اعبط و دوشیم هتفرگ تاسوسحم زا هک تسایم هافم ،دهدیم لی کشت ار اهنا ایاضق لومحم و
دراد یسح براجت هب زاین مه اهنا تابثا .

یف سلف و یلقع تالیلحت اب دناوتیمن ،دروای راشف دوخ زغم هب ردقره یفوسلیف ره آلثم
بجوم یرصانع هچ ندرک بیگرت و ،دناهش لی کشت اهنتا و اهلوکلم زا ماسجا هک دنک فشک
یداوم هچ زا هدنز تادوجوم ای ،ددرگیم بترتم اهنا رب یصاوخ هچ و دوشیم ییایمیش داوم هچ شیدایی
،تسایم یدام طیارش هچ ورگ رد اهنا تایح و دناهتفای لی کشت

نامرد و هجلاعم یلیاسو هچ هب نوگانوگ ضارما و دوشیم ناسنا و ناویح یرامیب بجوم ییاهزیچ هچ و
درک لاج ناوتیم یبرجت شور اب اهنت ار اهنا دننام هلئسم نارازه و لئاسم هنوگنیا سپ ،ددرگیم

لاج یسح تایبرجت اب زگره ،تسایم دامریغ روما و تادرجم هب طوبرم هک یلئاسم رگی دیوس زا
مادک رد و یسح هبرجت مادک اب آلثم ؛تسین هتخاس یبرجت مولع زا مه اهنا یفن یتح و دوشیمن
تابثا ار اهنا ندوبن ای فشک ار تادرجم و حور ناوتیم ،یملع رازبا مادک هلیسوهب و یهاگشیامزا
؛هتفای لی کشت یف سلف هیناث تالوقعم زا هک تسایم یلوا هف سلف ییاضق ،رتالاب و ؟درک
یفن و تابثا و دیآیم تسدهب یلقع تالیلحت و ینهذ یاهواکودنک اب هک یمی هافم زاینعی
شور اب دیاب ار لئاسم هنوگنیا سپ .تسایم ریذپناکما لقع هلیسوهب اهنت مه اهنا داحتا و طابتر
درک لاج یلقع تایهیدب هب اکتا اب و یلقعت

طلخ یبرجت و یلقعت یاهشور ورملق نیب هک دوشیم نشور یناسک نخس یگیم ییاجنیا زا
دندرادنپیم نینچ و ،دنیامن تابثا یلقعت شور رب ار یبرجت شور یرترب هک دنشوکیم و دندنکیم

رد ی تی ق فوم نادنچ ورنیازا، دناهت فرگی راکه ب ار یل قعت شور اهنت میدق هفسلف هک
ی ب رجت شور زا یعی ب ط مولع رد مه نای نیشی پ هکی تروص رد. دناهت شان یملع تافاش تکا
ه ب و هدرک هیهت نت آ رد یگرزب غاب ی نودقم ردنک سا کمک ه ب و طسرا هلم جزا و دناهدرکی م هدفاسا
ه ب رجت و هدهاشم دروم ار اه ن آ صاوخ و تالاح اصخش و دوب هتخادرپ تاناو یح و تاتابن عاونا شرورپ
مامت ها و دیدج یملع یاهرازبا فشک نوهرم دیاب ار دیدج نادنمشناد عیرس تفرشی پ. دادیم رارق
رد هن تسنادهارتخا و فاش تکا رد ناشی هشی دن و رکف زکرم ت و یدام و یعی ب ط لئاسم ه ب ناشی
ی ب رجت شور نتخاس نی زگیاج و یل قعت شور زا ضارعا.

هلئسم لح یارب ه ب رجت رازبا و لیاسو هک یدراوم رد ناتساب هفسلف هک دنامن هتفگان
و، دننک ناربج ار دوبمک نیای یاه هیضرف حرط اب هک دناه دی شوکی م، هدوبن یفاک ناشبولطم
لولعم، راک نیایلو. دناهدرکی م دادمتسا یل قعت شور زا اه هیضرف ن آ نیی ب ت ای دیأت یارب انایح
و ی ب رجت شور ه ب ییانتعای ب ه ناشن هن، هدوب ی ب رجت یاهرازبا ییاسران و یفسلف هشی دنایم
تابثا، ملع هفیظو و تسایضرف هئارا هفسلف هفیظو هک نیایلد هن و، ن آ ه ب نداد اه ب مک
مه ی ب رجت مولع هم و هتشان دوجو هفسلف و ملع نیب یزرم، رصع ن آ رد الوصا و، یملع شور اب اه ن آ
(۱۱۴-۱۱۲ ص، نامه). تسایضرفیم رامش ه ب هفسلف زا یئازجا

دریگی م اچنا تروص ود ه ب مه هفسلف ه ب مولع یاه کمک نی رت مه م:

زایاهراپ تابثا یارب یه اگ هک میدرک هراشا سرد نیمه زاغ آ رد: نیه ارب زا یضعب همدقم تابثا (فل
دوجو اب کاردا ققحت مدع زا هک نانچ، درک هدفاسا ی ب رجت تامدقم زا ناوتیم، یفسلف مولع لئاسم
بلطم نیای زا نیی چمه. تسین یدام هدی پ، کاردا هک تفرگ هجی تن ناوتیم، ن آ یدام طیارش
ار اه ن آ یاج رگید یاهلولس و دنری میم اچ یردت ناسنا و تاناو یح ندب یاهلولس هک ی تخانش تسیر
ضوع (زغم یاهلولس یانثتساب) ندب یاهلولس هم لاس دنچ لوط رد هکیروطه ب، دنریگی م
داوم نتفر لیلت اب اچ یردت مه زغم یاهلولس هرکی پ هک بلطم نیایندرک همیض اب و، دنوشیم
تدحو اریز؛ درک هدفاسا حور تابثا یارب ناوتیم، دنوشیم ضوع دیدج ییاذغ داوم زا هیذغت و هیلوا
لدب ت و لیدب ت لاح رد ا مئاد ندب یلو، تسایراکانالباقریغ و ینادجو یرما، حور تابث و یصخش
رد ی ت ح. تسایزپانلدب ت و تابث یرما و، ندب زا ریغ، حور هک دوشیم مولعم سپ، دشابیم
تامدقم زا انعم کی ه ب، شودح ناهرب و تکرخ ناهرب دننام، یلعاتم یاذغ دوجو تابثا نیه ارب زا یاهراپ
تسا هدش هدفاسا ی ب رجت.

میناوتیم، دراد دوجو یفسلف مولع و یعی ب ط مولع نیب هک یاهطبار نیای ه ب هجوت اب نونکا
هلئسم نیای تابثا یارب هک تروص نیای ه ب، مینک تابثا کیزی فاتم و اه ن آ نایم مه یاهطبار
تادوجوم هم ضراوع زا و ی تسه لک صاوخ زا ندوب یدام و تسین هدام اب یواسم دوجو هک کیزی فاتم
هک مینک هدفاسا ی تامدقم زا، دوشیم درجم و یدام ه ب مسقنم، دوجو رگید ترابع ه ب و، دشابیمن
مولع زا نتفرگ کمک اب دوخ ه بون ه ب مه اه ن آ تابثا و هدش هتفرگ یفسلف یسانشناور زالا لثم
ی تسه کفنیال ه م زال، یگتسب او هک هلئسم نیای تابثا یارب زین. تسایهتفرگ اچنا ی ب رجت
هدفاسا شودح و تکرخ ناهرب زا، دراد دوجو مه (دوجولابجاو) لقتسم و هتسب اوان دوجوم و تسین
تسا ی ب رجت تامدقم رب ینتبم هک مینک.

نایب آل بق هک تسین یبلطم ضقن یانعم ه ب، هفسلف و یعی ب ط مولع نیب هطبار نیایلو
، هدرپمان لئاسم تابثا هار اریز؛ درادن مولع ریاس زا هفسلف یزای نیب اب ی تافانم ینعی، میدرک
زا هک تسه یصلاخ یفسلف ناهرب اه ن آ زا کی ره یارب و تسین اه ناهرب ه نوگنیای رد رصحنم
شдох یاج رد هک نانچ، دباییم لیکش ت (یروضح مولع زا یکاح ییاضق) تانادجو و هیلوا تاهی دب
هک تسایناسک ه ب قافرا یارب ی ب رجت تامدقم رب لم تشم نیه ارب ه م اقا، عقاو رد. دشدهاوخ نیای
یل قعت تامدقم زا هک نیه ارب؛ درادن صلاخ یفسلف نیه ارب لم اک کرد یارب یفاک یگدی زرو ناشن هذ
(۱۲۴-۱۲۳ ص، نامه). دباییم لیکش ت تاسوسحم ه ب انشآ نهذ زا رود و ضحم

لیبق زا یدادرارق یاهشناد اهنت و تفترگیمارف ار یقیقح یاهشناد همه هفسلف هژاو میدق رد [5] ار رگیدمه و دندوب طوبرم مه هب اهشناد همه اهنارود نآ رد. دوب چراخ نآ ورملق زا نابز روتسد و تغل زا گرزب هفسالف زا یرایسب لیلد نیمه هب. دنتخاسیم مجسنم لک کی و دندرکیم دیأت ای (یسوط نیدلاریصن، انیسنبا، تناک، نوطالفا، ووطسرا لثم) دندوب دوخ رصع رد ملع نادمارس. دندرکیم میسقت یلمع و یرطن شخب ود هب ار هفسلف امیق. دنتشادیعیسو یملع تاغالطا ریبدت، قالخا لماع هفسلف و دوب کیزیفاتم و تایضایر، تایعیبط لماع یرطن هفسلف موسوم یرطن هفسلف زا یشخب هب قلعتم کیزیف بیترت نیدب. دشیم ندم تسایس و لزمن یمسر ناونع هک درک تساوخرد دورب سنارولف هب تساوخیم یتقو هلیلاگ. دوب یعیبط تمکح هب باتک یارب ار یعیبط تمکح یضایر لوصا ناونع نوتوین نینچمه. دشاب نادیضایر و فوسلیف و ار ملع (دنتاکسا یاههگشناد هلمج زا) ناهج یاههگشناد زا یضعب رد زن زونه. درک باختنا دوخ دمنامیم یعیبط تمکح.

کیزیفاتم ای یلوا هفسلف اب فدارتم هک تساهتفر راک هب مه یرگید یانعم هب هفسلف هم لک دوشیمن یلمع و یضایر و یعیبط مولع لماع رگید هفسلف انعم نیا رد. تساه

ار مولع هک دوب نیا رب اهنآ ششوکه اذل. دنتسه تخرد کی یاههخاش لثم فلتخم مولع امیق دید زا مجسنم یهگید و دنتک اب هداتفاچ یفسلف یاههنیمز ربینتبم یدحاو هاگتسد تروصه اب دوجو اب... داهن فعض هب ور دعب هب مهده نرق زا هفسلف و ملع نیب دنویپ نیا. دنده هئارا تعیبط و دندوب انشآ یفسلف بتکم ود یکی اب لقال مولع نادنمشناد متسیب نرق لوا عبر ات نیا نیا دعب هب عقوم نآ زا. دنتک نایب یفسلف نابز هب ار ناشتاقیقحت جیاتن هک دندرکیم یعیس... تفترگ هناراگنارازبا هاگدید کی ار نآ یاج و دش هتشاگ رانک شرگن عون

هدش دودحم رایسب شتیلافع هزوح و هداتسد زا ار شتهب نرق نیا مود عبر لیوا زا هفسلف یرآ اب یهگیتح و دندرادن ناشملع یفسلف یاههبنج هب یراک نانادکیزیف عطاق تیرثکا زورما. تساه وچ و دندادیم تقو فالتا ار یفسلف تاصحفت و دنتکیم دروخر یفسلف تالاؤس اب رخسمت ار شترهش اهنت هن یفسلف باتک کی نتشون اب نادکیزیف کی هک تساه هدش نانچ یملع دناسریم نایز نآ هب هکلب دهیمن شیازفا.

...درک رکذ ناوتیم هفسلف زا ملع ییاج یارب یدنچ لیال

...بهدم اب کیزیفاتم طابترا (فلا

...کیزیفاتم لئاسم یگدیچیپ (ب

...یملع تآیرطن زا یخرب و یبرجت یاهشور ریگمشچ قیفوت (ج

...ییارگ صصخت (د

...کیزیف مولع رد رخاتم هفسالف رحبت مدع (ه

...نانادکیزیف یاههگدید هب تبسن هفسالف درس ای فلاخم شنکاو (و

رانک لماع نیرتیلصا و نیرتمهم ام هدیقع هب: کیزیفاتم هب انتعا یب یاههفسلف چاور (ز
...تساه دوب کیزیفاتم هب انتعا یب یاههفسلف چاور، هفسلف نتشاگ

زا یرایسب و تساهتفرگ ندیزو یفسلفدض تانایرج فلاخم داب ریخا ههد ود هنتاخبشو
رارق لاؤس دروم ار یفسلف تاصحفت نتشاگ رانک و اههیدیپ فیصوت هب افتکا نانادکیزیف

دندن بی‌بی دودحم ارچی ار کی‌زیف و دناه‌داد.

درداد دوجو نانا‌دکی‌زیف نی‌ب رد ی‌فسلف رکفت ءای‌ح رب ده‌اش نی‌دنج:

ی‌فسلف لئاسم هب نانا‌دکی‌زیف زایاه‌ط‌ح‌الم لباق دادعت، ری‌خا هه‌د ردّ‌اص‌وص‌خ ری‌خا هه‌د‌د‌نج رد (فل‌ا وی‌دار راگ‌نرب‌خ لاؤس نی‌ا باوج رد گرب‌نزی‌اه. دنا هت‌شون باتک ی‌تح هراب‌نی‌ا رد و دناه‌درک ور کی‌زیف یراک‌مه کی‌زیفاتم و کی‌زیف و ملع و ه‌فسلف نی‌ب رضاح نامز رد دح هچ ات هک هس‌نارف نوی‌زی‌ولت خر ی‌دای‌ز روم هت‌ش‌دگ لاس ی‌س ی‌لا تس‌یب فرط رد هک مدق‌ت‌عم نم (۱۹۷۱): دی‌وگی‌م؟ درگی‌م ت‌روص ور ه‌فسلف هب رک‌ست‌ی‌او هدر زای‌نادکی‌زیفّ‌ال‌ثم، دندن‌کیم دی‌کأت ار یراک‌مه نی‌نج کی هک دناه‌داد، عی‌بط مولع ای کی‌زیف هب هک ی‌بل‌اطم اب ار ن‌ت‌شی‌وخ دوحّ‌اب‌ون‌هب ه‌فسالف زای‌رای‌سب و دناه‌درک ... دناه‌درک لوغ‌شم، درداد طاب‌ترا

ی‌کی‌زیفِ ب‌ل‌طم کی اب کی‌زیفاتم زای‌ل‌صا رگا و دنت‌سین راگ‌زاس‌ان کی‌زیفاتم و کی‌زیف و دنت‌سه هاب‌ت‌شا ود ره دی‌اش و، ود نی‌ا زای‌کی لقا ال هک می‌نک لو‌بق دی‌اب، دشاب هت‌شاد ضراع‌ت تخ‌انش هک کی‌زیف ی‌ع‌قاو فده هب دن‌ه‌او‌خ رگا نانا‌دکی‌زیف ه‌ص‌ال‌خ روط‌هب ...؛ ح‌ال‌صا ح‌ات‌حم رات‌فرگ هک تس‌ا نی‌ا مه‌م. دنشاب نازی‌رگ کی‌زیفاتم زای‌دنا‌وت‌ی‌من دن‌وش کی‌دن تس‌ا تعی‌بط رطا‌خ‌هب ار (لوت‌س‌یرب هاگ‌شن‌اد کی‌زیف دات‌سا) نام‌یز ناج فرح نی‌ا و دن‌وشن طلغ کی‌زیفاتم ی‌اه‌ه‌اگ‌دی‌د زای‌لی‌ل‌حت) «دندن‌کیم رق‌ف رچ‌د ار ود ره، ه‌فسلف زای‌ملع ی‌ی‌ادج» هک دنشاب هت‌شاد (؟دنت‌سه ی‌ن‌غ‌ت‌سم ه‌فسلف زای‌نادکی‌زیف ایّ‌ه‌لاق‌م، رصاع‌م نانا‌دکی‌زیف ی‌فسلف

ی‌سی‌طان‌غ‌م‌ورت‌کلّ‌ا هّ‌ی‌رطن اب و ت‌فرگ ح‌ض‌ن نوت‌وین و ه‌لی‌لاگ ی‌اه‌راک اب کی‌سالک کی‌زیف اه‌ه‌دی‌دپ ی‌ض‌ع مه‌دزون نرق رخ‌اوا رد اما، دی‌سر دوح لامک هب ی‌دال‌یم مه‌دزون نرق مود هم‌ین رد، لوس‌کام رد نامز نآ رد... دوبن رسی‌م کی‌سالک کی‌زیف ب‌و‌چ‌راچ رد اه‌نآ هی‌ج‌وت هک دنت‌فرگ رارق ی‌سررب دروم کی‌ناکم هب دی‌اب (کی‌زی‌فورکی‌م ی‌ای‌ند) درخ ناهج ی‌اه‌ه‌دی‌دپ هی‌ج‌وت ی‌ارب هک دش‌یم ساس‌ح اچ هم‌ه ی‌ارب ی‌ری‌ب‌عت نروب و گرب‌نزی‌اه، روب ی‌اه‌راک ی‌پ رد هک دوب ۱۹۲۷ لاس رد... ت‌ف‌ای تس‌د ی‌دی‌دج موس‌وم ی‌تن‌س ری‌ب‌عت ای ی‌گاه‌ن‌پک ری‌ب‌عت هب هک ری‌ب‌عت نی‌ا. دش هئارا دی‌دج ی‌ضای‌ر مزی‌لام‌رف ... تخ‌ی‌رورف ار کی‌سالک کی‌زیف ی‌فسلف ی‌اه‌ه‌دول‌اش زای‌رای‌سب تس‌ا

دندنش می‌س‌قت هت‌سد هس هب نانا‌دکی‌زیف، ی‌گاه‌ن‌پک ری‌ب‌عت ش‌ی‌ادی‌پ زای‌دع‌ب:

۱. کارید و نادروی، نروب، ی‌لوئ‌اپ، گرب‌نزی‌اه، روب لثم ی‌گاه‌ن‌پک ب‌ت‌کم ناراذگ‌نای‌نب. ۱. زای‌ه‌داف‌ت‌سا اب و می‌نک اف‌ت‌کا ی‌س‌ح ی‌اه‌ه‌داد می‌ظ‌نت هبّ‌اف‌رص دی‌اب ام هک دوب نی‌ا ناش‌فرح، تس‌ا هدهاشم لباق هچ‌نآ. می‌زادرپ ب‌راج‌ت ی‌نی‌ب‌شی‌پ هب موت‌ناوک هّ‌ی‌رطن ی‌ضای‌ر مزی‌لام‌رف ده‌دب طبر مه هب ار تادهاشم هک تس‌ا نی‌ا اه‌نت کی‌زیف ه‌فی‌ظو. درادن ی‌تی‌ع‌قاو نآ ءارو و دراد تی‌ع‌قاو. درادن دوجو اه‌ه‌دی‌دپ ءارو ی‌مل‌اع و دن‌کب ی‌ی‌اه‌ی‌نی‌ب‌شی‌پ ی‌عی‌بط ی‌اه‌ه‌دی‌دپ دروم رد و

۲. ه‌ن اه‌نی‌ا. مه‌وب و ی‌ورب‌ودّ‌اد‌ع‌ب و رگ‌نی‌دور‌ش و نی‌ت‌شن‌نی‌ا ی‌رب‌هر هب ی‌گاه‌ن‌پک ب‌ت‌کم نی‌ف‌ل‌اخ‌م. ۲. ی‌موت‌ناوک کی‌ناکم ندوب طخ رخ‌آ و یراگ‌ناراز‌با ه‌ن و ار تی‌ب‌جوم درط ه‌ن، دنت‌فری‌دپ ار م‌سی‌ل‌ائ‌ر درط فی‌ص‌وت ی‌اربّ‌ات‌ل‌اصا ه‌کل‌ب، دنت‌سین هب‌س‌احم راز‌با اه‌نت اه هّ‌ی‌رطن هک دندوب دقت‌عم ه‌کل‌ب. ار ه‌کل‌ب دندوبن ع‌ناق اه‌شی‌ام‌زآ ج‌یات‌ن ی‌نی‌ب‌شی‌پ هب اه‌نی‌ا. دن‌وریم راک هب ی‌کی‌زیف تی‌ع‌قاو دن‌وادخ من‌ادب مه‌او‌خ‌یم نم: نی‌ت‌شن‌نی‌ا لوق هب. دن‌بای‌ب در‌دگ‌یم هچ‌نآ ی‌ارب ی‌ح‌ی‌ض‌وت دنت‌سا‌وخ‌یم رص‌نع نآ ای رص‌نع نی‌ا فی‌ط ای، ه‌دی‌دپ نآ ای ه‌دی‌دپ نی‌ا هب نم. تس‌ا هدرک قلخ ار ناهج نی‌ا ه‌ن‌وگ‌چ. تس‌ا ت‌ای‌ئ‌زج هی‌ق‌ب. من‌ادب ار وا ی‌اه‌ه‌شی‌دن مه‌او‌خ‌یم نم. م‌ت‌سین دن‌مه‌قال‌ع

۳. ار اه‌ث‌ح‌ب ه‌ن‌وگ‌نی‌ا و دنت‌شادن ی‌ری‌ب‌عت ی‌اه‌ث‌ح‌ب هب ی‌ه‌ج‌وتّ‌ال‌صا هک ی‌دع‌ب نانا‌دکی‌زیف تی‌ر‌ث‌کا. ۳. ار اه‌راک لی‌بق نی‌ا روب دنت‌ف‌گی‌م ای و دندرکی‌م ی‌قل‌ت کی‌زیف ی‌ارب مه‌م‌ری‌غ ه‌ج‌ی‌تن رد و ی‌فسلف ... درک تی‌ع‌بت وا زای‌دی‌اب و تس‌ا ه‌داد ما‌ج‌نا

ار یفسلف تاللاؤس حرط یولج ،یگاهنپک بتکم یتسیوتیژوپ ریبعت لاس یس بیرق یرآ دس هک دندرک عورش نانادکیزیف زا یخرب هک دوب ۱۹۵۰ هه رد اهنت...دش مکاح یژولوئیدا و تفرگ لباقم رد ار رگید تاناکما و دننکشپ ار دیدج یژولوئیدا رپوپ لوق هب ای و رادباقن تیمزج نیا ناراذگ ناینب نایم رد یتح .دننک زاب یساسا تاللاؤس یارب ییاج و دننک حرطم یتنس بتکم .دناهدرک رارقا دوخ هتشدگ یاههگدید رد رظن دیدجت هب هک مینیبیم ار یناسک یگاهنپک بتکم باوج نتفای یارب تدم زارد یاهششوگ هک ار یقیعم ریثأت تلفغ زارد یاهلاس:دیوگیم نروب آلثم یتاللاؤس :دناهدرکن وحم نم نهذ زا دنتشاذگ نم یوریناوج رد یناسنا لقع تاللاؤس نیرت یرورض هب و ادخ ،اطخ و تقیقح ،گرم و یگدنز هرابرد ،نآ رد ام شقن و گرزبناهج هرابرد ،دوجو ییایانعم هرابرد زین ااهششوگ یلصاح یب هرطاخ ،تشاذگ رثا نم یور تاللاؤس نیا تیّمها هک ردق نامه یلو ؛تیدبا دشابن هزوح نآ رد مینیبیم صاخ مولع رد هک یاهتسوپی تفرشیپ هک دسریم رظن هب .دوب رثؤم لئاسم نآ رد هک دودحم یاهتشر رد ار تیاضر و مدرک تشپ هفسلف هب رگید یرایسب لثم نم اذل یاق هک رگید یرایسب لثم،ماهش رپ هک الاح اما .مفتای دیسریم رظن هب لح لباق آلعم ار یاهه دنچ یملع تاقیقحت جیاتن ملیام هک منکیم ساسحا ،تسالیلحت هب یورناش یدیلوت هک یدبا تاللاؤس نآ هب ریذپان بانج روطه نیا و منک هصالخ ماهتشادیچوک مهس نآ رد نم هک راک هب ار کیزیفاتم هژاو هک منکیم داهنشپ نم...دوشیم یهتتم تسا موسوم کیزیفاتم هب (همدمقم ،رصاعم نانادکیزیفیفسلف یاههگدید زالیلیلحت).مرب

ملعلال عوضوم وه یذلا دوجوملاک ةماع اهنم طیسبلل و .ةبکرم ام و ةطیسب ام مولعلال تاغوضوم [6] قراقم ریغ و قراقم :نیمسق یلی مسقنی دوجوملا م ث .یلکلال

ریغ و .داوملا نع ةئیربلا تادوجوملا یف رظنلا وه و ،یهلإل ملعلال مساب صوصخملا وه قراقملاف اهضعب و ،ملع تحت املع نوکی اهضعب و ،نیملعل نم نوکی امم ،ةبکرملا مولعلال نم هاوس ام قراقملا ملع و .یعیبطل ملعلال تحت وه و ،یعیبطل ماسجأل نم عون و عوضوم بطلال ناف .کلذک نوکی ال ام و .ةسدنهل ملع یف لخاد وه و ،ةیکللال ماسجأل یف کلت و ،ةصوصخم ریdaqم یف رظن ةئیهل یددع ةبسنلل و ،یعیبط توصلل و ،ةبسن عم توص و عوضوم ناف ،یقیسوملاک ،ملع تحت نوکی ال

[یلکلال ملعلال عوضوم]

عوضوم و .مولعلال عیمج کراشی نذا وهف ،ملع نود ملعب صصخی نأ بجی ال یلکلال ملعلال عوضوم لصفی نأب یلکلال ملعلال عوضوم صصخت اذ و .ةکرشل هیف عقت ال کلذل و ،صصخم یئرجل ملعلال ملعلال عوضوم وه یذلا دوجوملا هلاثم :یئزج ملعلال اءبم هیلإ لصفملا عونلا کلذک ناک ،هعاونأ کل یلإ مسجل لصفنا اذ م ث ،مسجل یلإ رهوجل لصفنا اذ م ث ،ضرعل و رهوجل یلإ لصفنا اذ ،یلکلال (۱۶۹ ص ،(انیس نبا)تاقیلعلتال).یعیبطل ملعلال عوضوم کلذک ناک - نکاسلا و کرحتملا

یلکلال موهفملا اذه سفن هب اودیری مل قلطمل دوجوملا وه یلکلال ملعلال عوضوم نإ عامکحل لوق نأ ةیمکب و ا ةصاخ ةعیبطب صیصخت ریغ نم رملأل سفن یف دوجوم وه امب دوجوملا هب اودارأ امنإ لب دیقب ال قلطم دوجوم هئأ هیلع قدصی اذک یعیبط ینامسج دوجوم هئأ هیلع قدصی امک ناسنإل ناف نأب یرح قلطمل دوجوملل قاصم وه امب ییشلل نع ثحبلال اضیأ صیصختل دیقب ال و قالطلال دوجوملا درف وه توبثلل یهیدب هئأل تابثلال نع نغتسم وه یذل و یلوألا ةفسلفل یف رکذی الإ دجوی ال یذل یلکلال موهفملا اذه سفن ال تادوجوملا نم دهاشی امل اقلطم هل درف وه امب قلطمل ال (۸۹-۸۸ ص ،۶ ج ،ةیلاعتملا ةمکحل).نهذلیف

و هعاونأ یف و ةدحوالا و دجولا لثم تادوجوملا عیمجب ماعلا ییشلل یف رظنی وهف یلکلال ملعلال ام لثم ةیئزجل مولعلال تاغوضوم نم ییشل صیصختلاب ضرعی ال ییشلأل یف و هقحاول کرحتملا ادبملا یف و ،هذه یرجم یرجی ام و صقانلا و ماتلا و لعفلا و ةوقلا و رّخأتلا و مّدتلتا و .هؤامسأ تسّدتق و هلالجّ لجّ ةللل مساب هیّمسی نأ یغبنی یذل ییشلل وه و تادوجوملا عیمجل و صاخ عوضوم امهنم دحاو لکلل نایلک ناملعل ناک نإ هئاف ادحاو املع یلکلال ملعلال نوکی نأ یغبنی

اذه ،نایئزج نیملعلال ال کف .یئزج ملع وه رخ آ ملع عوضوم لم تشي سيل و صاخ عوضوم هل یذل ملعلال
ةعوسوم)(١٤ ، ٤ ، [یبارافل لعیبطلال دعب ام صارغا یف ةلاقم[طمم) .دحاو یلکلال ملعلال نذاف ،فلخ
(٣٨٥-٣٨٤ ص ،یبارافل و یدنکلال تاحلطمصم

ی:لکلال ملعلال

وه یلکلال ملعلال عوضوم :اولاق ،ةماعلال رومأل و یلوالأ ةفسلفلال وه یلکلال ملعلال نم دوصقملا
وأ ةروص وأ امسج هنوك نم معأ ةیتاذلال دوجوملا ضراوع وه هیف هنع ثوحبملا و ،دوجوم وه امب دوجوملا
دوجوملا وه یلکلال ملعلال عوضوم ،ماع لكشب و .ادرج وأ ایدام ناك وأ ،ادامج وأ اناویح وأ اناسنإ وأ یلویه
ردص دنع ةیفسلفلال تاحلطمصملا سوماق)(.٤٩١ ، ٢٨٧ ص ٣ ، رافسأل) دوجوالا قلطم و قلطملا
(٣٣٥ ص ،نیهلالملا

م:اسقأ ةسمخ مسقنت [وطسرا بتك]یه و[7]

(ةیركفلا) ةلأل یا ،دالیملل سداسلال نرقلا ذنم نوناغروأب ةبقلملا ةیقطنملا بتكلا (١)
لدجل ،ناهربلا وأ ةیناثلا تالیلحتلا ،سایقلا وأ یلوالا تالیلحتلا ،ةرابعل ،تالوقملا
نولوقیف ةینانویلا اهئامسأب اهوركذی نأ نییمالسالا ةفسالالا ةداع ترج دق و .ظیلاغلأ
اقیطسفسوس ،اقیبوط ،ةیناثلا اقیطولانأ ،یلوالا اقیطولانأ ،ساینمرایراب ،سایروغیطاق

بتك و ،عئابطلال عیمج معت یتلل رومالا اهنم ملعتی ةیلک بتك اهنم و ،ةیعیبطلال بتكلا (٢)
نایکلال عمس وأ یعیبطلال عامسلا :یه و .عئابطلال نم دحاو لك صخت یتلل رومالا اهنم ملعتی ةیئزج
،ةیوجل رهاطلال یا ،ةیولعل راثأل ،داسفلا و نوكل ،امسل ،(ةعیبطلال یف یلك باتك وه)
باتك مث .ضعبلل اهلبقی و ،هیلل اهتبس ناكم یف ضعبلكشی (تالیلأل) ةیلحلال لئاسملا
:یه «یرغصلل تایعیبطلال» مسلا تحت تعمج ةریغص بتك ةینامث هدعب یتأی (یلک وه و) سفنلا
،هرصق و رمعلال لوط ،مالحالال یف ایؤرلا ریبعت ،ةطقیلل و مونلا ،ركذتلل و ركذل ،سوسحملل و سحلل
خیرات :یه یعیبطلال خیراتلل یف بتك ةسمخ مث .مرهلا و بابشلل ،سفننلل ،توملل و ةایحلل
ن.ناویحلال ةكرح ،ناویحلل یشم ،ناویحلل نیوكت ،ناویحلل اضاءعأ ،ناویحلل

یلع اعمج یذل وه سوقی نوردنأ حولی :ةعیبطلال دعب ام یا **ةیقیزیفاتیملل** بتكلا (٣)
ناك و .**تایعیبطلال دعب یتأت اهنال مسالا اذهب اهمسو و ،همايا ذنم فورعلملا بیترتلا**
هذهب نییمالسالا دنع فرعت یه و .یلوالا ةفسلفلالاب و ،یهلإل ملعلالاب اهعوضوم یمس دق وطرسأ
ةفسلفلال خیرات).ةینانویلا اجاهل فورحب ةموقرم اهنال فورحلل باتكب اضیأ و ،ةثالثلل امسالال
(١١٥ ص ،ةینانویلا

(اقیزیفاتیملل) ةعیبطلال دعب ام

Metaphysique / ةیسنرفلال یف

Metaphysics / ةیزیلكنالال یف

Metaphysica / ةینیئاللال یف

ةفسلفلالاب ةصوصخملل وطرسأ تالاقم یلع مویلا هقلطن یذل مسالا وه ةعیبطلال دعب ام ملع - ١
یلوالأ.

نرقلا یف (وطسرا) بتك عمج یذل یسدورلا (سوقی نوردنأ) نأل مسالا اذهب تیمس
ملعلال دعب بتكلا هذه بیترت یف یلوالا ةفسلفلال عضو دالیملل لبق لوالأ

یعی بطلال زامعا، مولع زای مولع چیه رد هک تسان لئاسم هلسلس کي درب یپ هک تسان یسک لوا و طسرا قلعتم یاهناگادج ملع هب ار اهنآ دياب و دجنگیمن، یقطنم ای یعامتجا ای یقالخا ای یضایر ای تالاح و ضراوع ناوونع هب ار لئاسم نیا هک یروحم داد صیخشت هک تسان یسک لوا ومه دياش. تسناد و هطبار درک فشک هک تسان یسک لوا ومه دياش و، تسان «دوجوم وه امب دوجوم» دنکیم عمج دوخ درگ دوخ هک تسان یزیچ رگید مولع لئاسم زان اهنآ ییادج کالم و رگیدکی اب ملع ره لئاسم دنویپ لماع رگید ملع ره دننام و درک ادیپ هعسوت اهدعب ملع نیا لئاسم هتبلال. دوشیم هدیمان «ملع عوضوم» انیس نبا یعی بطلال ادعبام اب و طسرا یعی بطلال ادعبام یسیاقم زابلطم نیا. تقای یدایز تافاضا ک تسان یسک لوا و طسرا لاح ره هب یلو. دوشیم نشور، نیهلأتم لال ردص یعی بطلال ادعبام هب دسر هچ داد صوصخم یاج رگید مولع نایم رد نآ هب و درک فشک لق تسم ملع کي ناوونع هب ار ملع نیا.

عمج فراعملال ۀرئاد کي رد وا زان دعب ار و طسرا راثآ. دوب هتشا دگن ملع نیا یور یمان چیه و طسرا یلو تشادن صوصخم مان نوچ و تفرگ رارق «تایعی بطلال» شخب زان دعب بیترت رطن زان شخب نیا. دندرک دش فورعم «کیزیف زان دعب» ینعی «کیزیفاتم» هب.

دش همجرت «هعی بطلال دعبام» هب یبرع نیمجرتم یلیسو هب «کیزیفاتم» یملک

زان دعب و طسرا باتک رد هک هدش هداد ملع نیا هب تهج نادب مان نیا هک دش شومارف مک مک هک تسان هدش هداد ملع نیا هب تهج نآ زان مان نیا هک تفر نامگ نیچ. تسان هتفرگ رارق «تایعی بطلال» دناتعی بطلال زان جراخ - هدرجم لوقع، ادخ لیبق زان ملع نیا لئاسم زان یضعب لقال ای - ملع نیا لئاسم لبق ام» ملع نیا تسیابیم هک دش حرطم لاؤس نیا انیس نبا دننام یدارفا یارب ورنیا زان ادخ ثحب رب ملع نیا لامتشا رابتعا هب رگا اریز، «هعی بطلال دعبام» هن دشیم هداوخ «هعی بطلال نآ زان دعب هن هتفرگ رارق تعی بطلال زان لبق ادخ دناهدنوخ مان نیا هب ار نآ.

هابتشا کي هب رجنم یاهمجرت و یطفل هابتشا نیا دیدج نافسلفتم زان یخرب نایم رد اهدعب یعی بطلال ءاروام اب یواسم ار «هعی بطلال دعبام» یملک نای یاپورا زان یدایز هورگ. دش یونعم هکانانچ - هک نآ لاح و دناتعی بطلال زان جراخ هک تسان یروما ملع نیا عوضوم هک دندرک نامگ و دنتشادنپ هب. دوشیم تسان دوجوم هچ ره هخالاب و تعی بطلال ءاروام و تعی بطلال لماش ملع نیا عوضوم - می تسناد رابرد طقف هک تسان یملع کیزیفاتم: دندرک فی رعت نیچ ار ملع نیا طلغ هب هتسد نیا لاح ره (۱۳۴-۱۳۵ ص ۵، ج ۵، یرهطم دیهش راثآ عومجم). «دنکیم ثحب هدام زان درجم روما و ادخ

ننعی «کیزیف» و دعبام ینعی «اتم» یملک ود زان تسان بکرم و ینانوی تسان یغل «کیزیفاتم» هعی بطلال دعبام ینعی «کیزیفاتم» و، تعی بطلال.

مراهج نرق) نامز نآ مولع عیمج رد یو هک دوشیم دای روطنیا و طسرا تافلؤم زان هفسلف خیرات رد یرفراعملال ۀرئاد یو تافیلأتم عومجم و هدرک فیلأتم باتک، تاییضایر یانثتسا هب (دالیم زان لبق: دوب تمسرق هس یاراد هک هدادیم لیکش

سلف باتک تمسرق نیا یامتاخ رد و هدوب تاییعی بطلال رد یفلتخم بتک لماش هک یرطن مولع. فلا هدوب یلوا.

هدوب ندم تسانیس و لزنام ریبدت و قالخا لماش هک یلمع مولع. ب.

لدج و هباطخ و رعش نینعی یعادبا مولع. ج.

مان فلؤم فرط زان دوب هدش رکذ تاییعی بطلال زان دعب یفیلأتم بیترت بسح هب یلوا یفسلف نوچ و تمسرق ینعی، دش هدیمان (هعی بطلال دعبام) کیزیفاتم اهدعب دوب هدشن هداد نآ هب یصاخ ناوونع

نعم هب «كيزيفاتم» م لك ، نيم جرت م طلغ طساو هب نامز رورم هب م ك م ك و ، تايعي بط زا دعب دش قاطا يهلا فوسل ي ف دروم رد نيسيزيفاتم و دش ريسفت تادرجم ملع و هعي بطال ءاروام

يونعم ياهطلغ أشنم ي طفل طلغ نيا نكل دسريم رظن هب ي طفل طلغ كي ادتبا طلغ نيا دنچ ره .تسا هدش يرايسب

دندنكىم ريسفت روطن يا ار كيزيفاتم ديني بىم دينك عوجر يدام فسلف بتك هب رگا امش ،وصم هابتشا نيا زا ار دوخ دياب مرتحم دنناوخ هتبل .«دنگىم ثحب حور و ادخ زا هك تسا يملع» - دش هتفگ آل بق هك نانچ - هك لب ،تسا حور و ادخ كيزيفاتم ثحب عوضوم هك درب نامگ و درادب شاب نيسيزيفاتم ،صخش تسا نكمم و تسا دوجو قلطم (ىلوا فسلف) كيزيفاتم ثحب عوضوم هتفرن رود ىلخ هدش عياش آريخا هك ىتاحالطصا زا هك نآ يارب نكل .دشاب يدام لاح نيغ رد و ينع ي بطال ءاروام هب لئاق هك ميويوگىم يفسلف بتك نآ هب ار «كيزيفاتم» م لك مي شاب (٧١-٧٠ ص، ٦ ج ،يرهطم دىهش راثآ هعومجم).دشاب هدوب

هك تسا يمان ،هدش هم جرت «هعي بطال ادعبام» هب يمالسا هفسلف خيرات زاغ زا هك ،«كيزيفاتم» آ هب ،وطسرا نامز زا سپ يدامتم ياهلاس قافتا و فداصت يور زا برغ فسلف نارگشواك رظن هب و .تسا هدمآ تسد هب يعي بط مولع رد و تاميلعت زا دعب هك هدشه داد وا ناشن و مان ي ب راثآ زا هورگ تمسق نآ هك دش رادي ب هفسلف تغل رد ماگنه نآ اهنت «كيزيفاتم» م لك هك تسانعم نادب نيا زا نوچ و ؛دنتفاي ناشن و مان نودب تسا نودم ناونع ني مه ريز نونكامه هك ار لوا ملعم تاميلعتزا ،كيزيف هب موسوم ياههتشون هب يباي تسد نامز زا سپ يياهنامز رد ار اههتشون نيا قافتا باب ،لاحره رد .دنتشاذگ كيزيفاتم ار اه نآ مان آرهق ،دندروآ تسد هب ،تسا «تعيبط» ىنعم هب هك زا لب ق داتفه لاس هب سوكن ي نوردنآ هك تسا يمان ،تسا تعيبط زا سپ ىنعم هب هك ،كيزيفاتم هب هك ،«اتم» دنوشي پ ،ريسفت نيا رد .تسا هدشه داد لوا ملعم راثآ زا شخب نيا هب حيسم داليم هدمآ قافتا و هفدص تروص هب آلوا ،تسا «دعبام» ىنعم

هن و ىقطنم تي دعب هن و ىميلعت تي دعب هن ،تسا ىنامز تي دعب ىنعم هب نآ تي دعب ،ايناثو ريسفت رد - ىسودقلا هرس سدق - ىسوط ني دلاريصن هجاوخ .ىتسه بتارم و تاجرد رد تي دعب ،زومآ هب ار لوا ملعم شور و هدر ب ي هعي بطال ادعبام ىشزومآ تگن هب ،دوخ يمالسا ناققحم ئور نيا نىبم ار لوا ملعم عي بطال ادعبام هاگنآ ،دنگىم ميسقت رترب و هطسوت و ييادتبا ديويوگىم و دنگىم فيصوت يگدنزومآ يراك تبا

نيا زا و هدر ك زاغآ ،تسام سح تخانش هب ايشا ني رت كيزدن هك ،تايعي بط زا ار دوخ ياهسرد لوا ملعم ،تسه عبانم و يدابم هب و رترود ام ىسح تخانش زا هك ،تسا هدي يارگ تالوقعم هب تاسوسحم ياپ .دنتري دنز

عورش تاسوسحم يدابم زا هك هدوب راوتسا ىج ردت ميلعت لصا رب وا ني رفا نومزآ و هدنزومآ شور تالوقعم بناج هب اج نآزا و هدر و آىم يور تعيبط ياههدي ب و تاسوسحم ىوس هب نآزا سپ و هدشيم (١٦-١٥ ص ،ىفسلف ياهراتسج).تسا هتفاتشيم

دراد ىلمأت لباق تاكن زين درگزيم نيا ي ب جرت مولع اب هفسلف هطبار هنىمز رد [8]

و تامدقم نودب مه ي ب جرت ياه شور ىتح هك نيا رب ىنم دراد دوجو ىرطن كى :ىفسلف تفرعم ىم ىلك جياتن هب لىلد نيا هب مه يعي بط مولع رد ىنعى ؛دنسر ىمن هجىتن هب ىلقع ياه شور بلطم نيا نتفرگ رظن رد اب ،نىاربانب .دنوش ىم همىض هب جرت هب ىلقع تامدقم هك مىسر ؟تسىچ ىلاع ترضح رظن .دنكن هدا فتسا ىلقع شور زا هك مىنك ادب ي ب جرت ىملع رتمك دىاش

یم یتقو هک نیا یکی: می‌شاپ هت‌شاد هت‌کن ود هب دیاب ام، نم رطن هب: حابصم دات‌سا
نآ نوچ؛ مینک یم ثحب اه تسین‌اس دوخ هاگ‌دی زار، دوش یم تاب‌ثا ی‌برجت شور اب ملع: می‌یوگ
تقو کی. تسا نیا مه‌ش‌شور، تسا نیا «سن‌اس»: دنیوگ یم و دنرب یم راک هب ار‌حال‌ط‌صا نیا اه
نیا: می‌یوگب و مینک تاب‌ثا ار یلقع تام‌دقم هک نآ هب درادن جای‌تحا نیا. مینک یم ثحب ه‌نوگ نیا
فرح نیا هب یراک ام: دنیوگ یم اه نآ. دشاپ هت‌شاد یلقع ه‌ناوت‌شپ هک دراد رابت‌عا یتقو ام‌ش شور
نینچ ام، اه‌ضرف ش‌یپ نیا س‌اسا رب: دنیوگ یم ط‌قف. تسام شور نیا و تسام راک نیا؛ میرادن اه
تاب‌ثا ناهرب اب دوخ یاج رد هک ی‌ل‌صا؛ می‌یوگ یم ام هک تسای‌ع‌وضوم ل‌صا زار یغ نیا. میراد یرطن
تسین ی‌جای‌تحا اچ نیا. مینک یم ضرف ه‌نوگ نیا ار ه‌لئسم نیا، اه‌ضرف نیا س‌اسا رب؛ دوش یم
تاب‌ثا ات میری‌گب راک هب ار یسایق و یناهرب شور ای می‌هد تل‌اخد نآ رد ار یلقعت لئاسم هک
س‌اسا رب شور نیا: دنیوگ یم. تسای‌ناهرب، تسا لوصا نیا رب ینتبم ه‌برجت نیا نوچ هک مینک
ای دن‌شاپ ینی‌قی اه‌ضرف ش‌یپ نیا هک دن‌رادن مه رار‌صا. دهد یم ار ه‌ج‌یتن نیا اه‌ضرف ش‌یپ نیا
تساه نآ ار‌حال‌ط‌صا ق‌ب‌ط نیا. درک لاط‌با مه دعب، درک تاب‌ثا ملع: دنیوگ یم و دننک یم ی‌ملع راک. ه‌ن
رگا ی‌تح، دینادب رب‌ت‌عم ار یلقع شور دیاب ام‌ش هک مینک د‌یقیم ار اه نآ میناوت یم‌ن ام، نیا ق‌ب‌ط و
یم نوچ؛ تسین دراو ناشی‌ا رب ی‌لاک‌شا «میرادن لقع مان هب ی‌زیچ» ای «تس‌یچ لقع»: دنیوگب
و میری‌گ یم راک هب ار شور نیا ی‌تای‌ضرف س‌اسا رب ط‌قف ام، تسین نیا ام‌ضرف ش‌یپ دنیوگ
نام‌دوخ هاگ‌دی زار ام، مه تقو کی. «ی‌ملع راک» دوش یم نیا. مینک یم ه‌ضرع و میری‌گ یم نآ زار ی‌ج‌یاتن
لوصا نیا رب هک تسا رب‌ت‌عم ی‌ت‌روص رد، دیت‌فرگ راک هب ام‌ش هک ی‌برجت شور نیا: می‌یوگ یم
ی‌برجت شور: می‌یوگب میناوت یم ت‌روص نیا رد. تسا نیا شا ه‌ش‌یر، دشاپ ینتبم یلقع ه‌ع‌وضوم
کاک‌ف‌نا اه نیا و یلقعت شور رب تسای‌نتبم ی‌برجت شور ه‌ش‌یمه، تسین ض‌حم ه‌برجت شدوخ مه
می‌هد تب‌سن اه نآ هب میناوت یم‌ن ار نیا اما، دشاپ مه حی‌حص دی‌اش و تسام تواض‌ق نیا. دن‌ری‌ذ‌پ‌ان

یسک ات کی‌زیف ه‌فسلف رد‌ال‌ثم هک دن‌درک ه‌راشا رت‌کد یاق‌ا بانج هک نیا رگ‌یدی ه‌ت‌کن
ه‌درکن تاب‌ثا ار نآ ه‌برجت هار زار و دن‌ادن ار کی‌زیف لئاسم و دشاپ ه‌دناوخن کی‌زیف
یا ه‌ت‌کن ه‌راب نیا رد مت‌ساوخن نم. دن‌ام یم‌ن ی‌قاب کی‌زیف ه‌فسلف یارب ی‌یاج، دشاپ
ی‌ملع شور اب هک میرب یم راک هب ار یم‌یه‌افم کی‌زیف ه‌فسلف رد ام تسا تقو کی: م‌نک ضرع ار
ثحب نیا دوخ، مینک یم کی‌زیف ه‌فسلف رد هک ی‌ثحب ی‌لو، دنا هدش تاب‌ثا کی‌زیف رد ی‌برجت و
می‌ه‌افم نیا س‌اسا رب؛ دنا هدش تب‌اث ی‌ملع رد هک می‌ه‌ت‌فرگ ار یم‌یه‌افم. تسین ی‌برجت ش‌ش‌شور
اه‌ن‌آ زار رت‌ارف ی‌زیچ می‌ه‌اوخ یم، دشاپ هدش تاب‌ثا ی‌ملع شور اب ملع رد بل‌اطم نیا هک نیا ضرف ی‌ور
نیا هب تس‌ان‌ب نوچ هک می‌یوگ یم، می‌زاد‌رپ اه نآ هب هک نیا زار ش‌یپ ای، مینک حرطم
، دن‌وشن تاب‌ثا لوصا نیا ات هک میراد جای‌تحا یا ه‌ع‌وضوم لوصا هب، می‌زاد‌رپ لئاسم
شور و ه‌فسلف زار هداف‌ت‌سا ه‌نوگ ود نیا. ت‌فای دن‌ه‌اوخن ار ناش‌دوخ رابت‌عا اه نآ
نآ ش‌یان‌عم و، م‌ل‌ع‌ل‌اد‌ع‌ب ه‌فسلف یکی و م‌ل‌ع‌ل‌ا ل‌ب‌ق ه‌فسلف یکی: تسای‌لق‌عت
ط‌قف می‌ه‌درک هداف‌ت‌سا ه‌برجت زار. می‌ه‌درک هداف‌ت‌سا ه‌برجت زار ه‌فسلف رد هک تسین
شور نیا و می‌دوب ه‌دناوخن ار ملع نیا ام رگا. ه‌لئسم حرط یارب و، ه‌ع‌وضوم یارب، می‌ه‌افم یارب
، دنا هدش حرط هک ال‌اح اما، دش یم‌ن حرط نام‌ی‌ارب تال‌اؤس نی‌ال‌ل‌صا، میت‌فرگ یم‌ن راک هب ار ی‌برجت
نیا، «تس‌یچ د‌ع»: دن‌وم‌رف ه‌راشا هک نیمه‌ال‌ثم؛ می‌ه‌دب باوچ میناوت یم‌ن ی‌برجت شور اب
؛ تس‌یچ د‌ع تق‌یق‌ح هک مینک یم ثحب نآ زار مه نام‌دوخ ه‌فسلف رد ام. تسای‌کی‌زی‌فاتم یا ه‌لئسم
ثحب نیا؟ تسای‌دو‌جوم نه‌ذ رد ط‌قف و تسای‌رابت‌عا ای تسای‌دو‌جوم مه ج‌راخ رد و تسای‌قی‌قی‌ح یرما ای‌آ
شور زار، مینک حرطم می‌ه‌اوخ یم ت‌ای‌ض‌ایر ه‌فسلف رد یتقو اما. تسای‌کی‌زی‌فاتم ثحب کی ات‌ل‌اصا
، تسای‌لق‌عت شور نیا رد مه نآ ندوب ی‌فسلف. تسای‌لق‌عت نآ شور، مینک یم‌ن هداف‌ت‌سای‌ض‌ایر
نآ، درادن کی‌زی‌فاتم ه‌لئسم هب ی‌ط‌بر نیا، دوش یم تاب‌ثا ت‌ای‌ض‌ایر رد هک دراد ی‌صاوخ ه‌چ د‌ع ال‌اح
میناوت‌ب ات دراد یراث‌آ ه‌چ، دراد ی‌ت‌ای‌صوص‌خ ه‌چ د‌ع هک مینادب دیاب. تسین ی‌فسلف ثحب کی مه
اه نآ دیاب ین‌عی؛ دن‌راد ام یارب ی‌روصت ی‌دابم ه‌بن‌ج ط‌قف اه نآ اما، مینک حرط ی‌لاؤس ه‌ن‌یم‌ز نیا رد
اب رگ‌یدی ه‌لئسم ل‌ح اما، دوش حرطم نام‌ی‌ارب ه‌لئسم ت‌روص؛ دوش حرطم ام یارب ش‌لاؤس ات مینادب ار
یه‌ان‌تم‌ان د‌ع ای‌آ»، «درادن ای دراد تی‌ع‌قاو د‌ع ای‌آ» هک دش حرطم لاؤس یتقو. تسین ی‌برجت شور
یه‌ان‌تم‌ان ای یه‌ان‌تم د‌ع هک می‌مه‌فب میناوت یم‌ن، می‌شاپ ه‌دناوخن ی‌ض‌ایر رگا، «میرادن ای میراد
دوش یم نیا. تسین ی‌برجت شور اب رگ‌یدی ش‌نداد باوچ، دش حرطم لاؤس یتقو اما. ه‌چ ین‌عی

«یلقعت شور» دوش یم، مینک لح ار هلئسم ات میریگ یم راک هب هک مه ار یشور. «هفسلف» زا شعوضوم هک نآ اب درادن یتافانم نیا. دوب دهاوخ «یفسلف» دوش یم حرطم نآ رد هک مه یا هلئسم دشاب هدش هتفرگ رگید یاج.

اضف" هرابرد دینک ضرر. **تسا نیا زا رت هدیچی پ بلطم منک یم رکف نم**: نزواه نگل رتکد، هن ای دنتسه لقتسم، ضرع ای دنتسه رهوج هک نیا و اه هیرطن زا رطن فرص میناوت یم "نامز و نیب طابترا کی طقف اضف: دنتفگ یم سرتین پال لثم نافوسلیف زا یضعب. مینک ثحب دوش رد هک ییاهزیچ رطاخ هب رتشیب، دندرک در ار هاگدید نیا. تسین ادج دوجوم کی شدوخ، تسایشا تبات ناش همه ایشا رگا یتح تشاد دوجو نامز نآ رد هک کیزیف رد هک: دنتفگ: دندرک ادیپ کیزیف **اضف میناوت یمن هک دهد یم ناشن نیا**. مینک ضرر ار اضف زا تیعضو ود میناوت یم، دنشاب **میهاوخ رگا یلو. تسا نیا زا شیب هکلب، مینادب ایشا نیب طابترا افرص ار** دیناوت یم امش یلو. **میزادرپب کیزیف هب دیاب، دراد ار تاناکما نیا اضف هک میمهفب** رد موهفم نیا دندرک نشور یلو، دینک یم نشور رت قیقده ار «اضف» موهفم طقف نیا هک دیهدب باوج دراد تلادخ ام یفسلف راک.

رد ابلاغ ام هک یلاثم. میراد مه «ملعلادعب هفسلف» مدرک ضرع نم، لیلد نیمه هب: حابصم داتسا رد، میتشادن «یژرنا» مان هب میوهفم، دیدج کیزیف زا لبق ام هک تسا نیا مینز یم نامیاه ثحب مینک ثحب میتسناوت یمن مه کیزیف رد ام، نیاربانب. دوبن حرطم شیب نرق دنج ات مه کیزیف رد هک نیا زا دعب. تسین ای تسا هدام خنس زا ایآ؛ تسیچ هدام اب شا هطبار و تسیچ یژرنا هک صاخ یفیرعت و تشگ نییبت وری و هدام اب شقرف و دش حرطم «یژرنا» مان هب میوهفم کیزیف کیآلصا، تسین هدام خنس زا ای تسا هدام خنس زا یژرنا ایآ هک دوش یم حرطم لاؤس نیا، درک ادیپ حرطم هفسلف یارب یلاؤس الاح. دهد باوج دناوت یمن کیزیف رگید ار نیا. تسا یرگید تیغقاو رد اعقاو هدام رگا: دیوگ یم؛ دهد یم باوج یلقعت شور اب و دیآ یم هفسلف هک تساجنیا. تسا هدش اب ام ار نیا. تسین یرگید خنس یژرنا، دوش یم لیدبت یژرنا هب شطاسبنا و ندش هیزجت رثا دهاوخن مجحال، دوش هیزجت، دوش کچوک ردق ره، دراد مجح هک یزیچ هک مینک یم تابتا یلقع ناهرب رطن زا اما، هدام لباقم رد و هدام زا ریغ تسا یزیچ یژرنا دنیوگ یم زورما کیزیف رد هچرگا سپ. دش و ضابقنا، دینک یم قرف شلخلخت و فثاکت لکش، تسین رتشیب تیغقاو کی یفسلف ثحب نیا اما. تسا یفسلف ثحب راک، تسا یلقعت ثحب شور نیا. دینک یم قرف شطاسبنا شعوضوم. دوب هدشن حرطم مه لبق نرق چنپ، دندرکن حرطم ار نیا و طسرا، هدش حرطم الاح یفسلف هفسلف» میوگ یم ار نیا. یفسلف و تسا یلقعت لح هار، شلح هار اما، درک نییعت کیزیف ار کیزیف دوشبات تسین یبرجت هلئسم نیا لح شور. تسا هفسلف، لاح ره هب یلو. «ملعلادعب **رد یسانش هفسلف درگزیم**، هزوح تیاس). دینکی حرطم هفسلف یارب کیزیفار شعوضوم دنچره (هفسلف یتسیچ دروم)

دسیونیم دوش ناشیا. دندوب لاعف هنیمز ود ره رد هک دندوب یناسک زا یرفعج همالع موحرم [9] رد هک اههفسلف یضعب رد قیقحت تهج هب بناجنیا اب یرقت شیب لاس ۳۰ زا میوگب میناوتیم، مدید یرورض ار یرطن کیزیف مهم لئاسم رد قیقحت و یسررب، دنتسه عیاش رضاعم نارود اب، دیماجنا لوط هب لاس ۲۰ زا شیب مزال هب ساحم ربانب هک یدامت نایل لاس هتاتخبشوخ یباسح دومحم رتکد یاقآ بانج موحرم دنمچرا دنمشناد دننام کیزیف زا هتشر نیا نارطنبحاص نانادکیزیف یفسلف یاههگدید زا یلیلحت باتک رب ناشیا همدم). میتشاد اهیسررب و ثحب (رضاعم)

و تایضایر ثحابم اب ناشیا زین فجن هزوح رد یگبلط تالیصحت نامز رد و نیا زا رت قباس رد ناشندناوخ سرد هون دروم رد همالع موحرم: دیوگی ناشیا دنزرف. تسا هتشاد راک و رس کیزیف منادب هکنیا یارب... و لوصا و هقف هلمج زا هزوح لومعم سورد دندناوخ رب هوالع نم: دنتفگ یم فجن یارب و مدرک یم هدافتسا دندوب فجن رد هک اعطال فشاک موحرم یاه هون زا تسیچ یرطن کیزیف

رد هک «مالسالا یف لماکتلا» باتک بحاص «نیما دمحا» هب یضایر یرطن ثحابم یریگدای اب هبحاصم ،یرفعج یقتدمحم همالع زا یاه هتفگان ،هزوح تیاس).مدرك یم هعجارم دوب نیمظاک (ناشیا دنزرف

نم :دنتفگ یم داتسا دوخ» :دیوگیم زین یباسح رتکد اب داتسا تاسلج دروم رد ناشیا دنزرف یباسح رتکد مان هب یصخش لزنم رد هک مدینش ،مدش نکاس نارهت رد و هدرک تعجارم فجن زا یتقو یرطن کییزیف ثحابم هب عجار مه نم نوچ ،دوش یم ثحب «یرطن کییزیف» هب عجار یثحابم دروم رد 25 دودح راوگرزب ود نیا و مدش یباسح روسفورپ یملع تاسلج دراو نیاربانب ،متشاد یتاعلاطم و یفسلف ثحابم هب عجار تاسلج نیا رد یرفعج همالع .دنتشاد یملع تاسلج رگیدمه اب لاس ار یرطن کییزیف هب طوبرم ثحابم مه یباسح روسفورپ موحرم و دندرک یم ثحب یناسنا مولع هزوح (نامه).دندرکیم هئارا

یغیش تمکح و نافرع تاسلج هلسلس زا متشه هسلج [10]

شیادیپ اب . تسا هفسلف هب ملع نیرت کیذن تاییضایر زا سپ کییزیف هک تفگ ناوت یم [11] رد ... گن بگیب یهیرطن و تیعطق مدع لصا ، موتناوک کیناکم تیبسن یاه هیرطن نردم کییزیف هتفرگ تروص یداینب ینوگرگد یسانش یتسه و یتسه یاه هلاس و ناهج حیضوت و ریسفت و تسا هدیسر نایاپ هب هفسلف نارود هک دنرواب نیا رب نادنمشناد و هفسالف زا یا هدع . تسا هب اهنت هن هفسلف هک تفگ دیاب اما . دیوگ خساپ هفسلف یاه شسرپ هب دناوتیم کییزیف ام یملع یهنیمز ره رد دراد ار دوخ صاخ یاهدربراک فلتخم یاه هزوح رد زونه هکلب ، دیسرن دوخ نایاپ هک کییزیف نیمه لاثم ناوئع هب ، میشاب هتشاد زین یفسلف جاتنتسا نآ زا هک مینک یم یعس هفسلف عون کی دیاب ار یرطن کییزیف دوخ ، دوش یم میسقت یلمع کییزیف و یرطن کییزیف هب هب و هداد تهج ریغت هتشذگ هب تبسن زین هفسلف ، کییزیف ملع و شناد تفرشیپ . تسناد یم نآ هب تعیبط هک تسا یزیچ نآ کییزیف رطن زا تقیقح . تسا هدیسر یرت قیقده یاه تخانش هب تبسن ماسجا ، دنراد یطابترا هچ مه هب تبسن نیا دروم رد ، دهد یم ماجنا دوخ هب دوخ و زادارپ دنک یم یسررب مه اب ار اه هطبار نیا کییزیف . دنتسه هنوگچ اهورین . دنراد یا هطبار هچ رگیدکی یهزوح رد رت شیب نیا دنک یم رطن راهطا دعب ای ، تسا هدوب ادتبا ورین هک نیا دروم رد اما . دهد یم یفسلف تخانش اه نآدرواتسد و اه هداد زا هفسلف و تسا هفسلف

و نامزینعی دوش یم هتسیرگن عون کی هب ناکم و نامز هب تبسن یهیرطن قبط رب کییزیف رد تسا نیا ناشتوافت اهنت دنا هتسباو رگیدکی هب اه نآ هکلب درادن دوجو هئاگادج و قلطم ناکم نییاپ هب الاب زا ناکم و هدنیآ هب لاح زا و لاح هب هتشذگ زا ، دنک یم تکرح تهج کی رد نامز هک روصت نیا رب یضعب هک هنوگ نیا ناهج رد قیاقح ندوب قلطم و یبسن دروم رد ، درادن نایرج قیاقح هکلب . تسین روط نیا (تبسن یهیرطن هب هجوت اب) دنتسه یبسن قیاقح هک دنتسه نیا و دیآ یم دوجو هب یدنزرف دشابن یردام ات دنزرف زا لبق ردام دننام ، دنراد دوجو ناهج رد یقلطم هدش دم تبسن یهیرطن اب طابترا رد لومعم روط هب هک رکف زرط نیا . تسا قلطم قیاقح زا دوخ نیناوق ندوب قلطم دروم رد هکلب هتفر نیب زا ندوب قلطم هک دیوگ یم تبسن نوناق . تسا . دشاب ناسکی فلتخم رگ هدهاشم هب تبسن هک درک تبحص یروط دیاب

نیناوق ندرک ادیپ یپ رد نردم کییزیف . دنتسه اه هرذ و اهورین داحتا یپ رد نانادکییزیف هزورما هب نامسیر یهیرطن . تسا هدش هتخاس یزیچ زا اه هرذ نیا هک نیا و تسا هیلوا یاه هرذ رب مکاح اه هرذ هک تسا نآ نیبم یهیرطن نیا. تسا هجوت دروم رضاح لاح رد اه یهیرطن نیرت یداینب ناوئع رد اه هرذ دروم رد هرذ - جوم زونه هک یتروص رد . تسین مهم نادنچ یا هرذ و دبای یم لوحت ینامسیر یم نایب یفسلف لکش هب کییزیف یهیرطن هک تسا نیا نیبم دوخ نیا و . تسا جیار کییزیف زادارپ یهیرطن نانادکییزیف رتشیب متسبی یهدس رد . دیآ رد هبرجت هب ماجنارس هک نیا ات دوش داقتع نوچ ، تسا جیار تارذ کییزیف دروم رد هلاس نیا و دنراد هجوت کییزیف و یضایر یاه هبنج هب

سپ ، میهد ناشن هبرجت و شیامزآ ی هلیسو هب ار تارذ میناوت یمن هک تسنا نیا رب نانیا زیللمرف ار بللطم نایب هنوگ نیا و کاروک دننام دننک یم نایب یضایر نابز هب ار تارذ کییزیف (اه نآ هطبار و هفسلف و کییزیف هلاقم)دنیوگی میضایر

کییزیف زایرامش فالخرب وا ،تسنا هفسلف رادتسود نادکییزیف کی (Rovely.C) یلوور ولراک ،واتعیبط هفسلف هاگن رد و وطسرا نامز زا اهنت هن هک تسنا رواب نیا رب یزورما ناگهشیپ نانچمه زین رضاعم کییزیف هاگن اب و هرود نیا رد هکلب ،دناه دوب هتخم آمه هب هفسلف و کییزیف اهنآ یود ره یارب هطبار نیا هکلب ؛تسنا هئاتسود هطبار کی زا رتقیمع و ینتس سگان ،دنویپ نیا یاعدا نییبت یارب Scientific American هیرشن رد یاهلاقم رد وا ،تسنا یرورض و مربم زاین یعون نینچ و هدناسر ناتساب نانوی هب ار ریخا انادکییزیف نیب رطن فالتخا نیا هشیو شیوخ وا بللاج راکتبا ،تسین ریخا یاهلئسم ناگهشیپ کییزیف زا یخرب ندوب هفسلف دض هک دیام نیم اب وا ،تسنا نوطالفا یمداکآ رد عازن نیا یمیدق خساپ هب عاجرا ییاهه رطن نینچ هب خساپ رد هک نامز نآ رد وطسرا فورعم هتشون هب یتسیفوس و ینوطالفا توافتم هاگن عون ود هسیاقم هاگن هب خساپ رد وطسرا یاهلالتسنا هک تسنا یعدم و دنکی میهراشا تسنا یمداکآ ناوج درگاش یگدنز و شرگن کبس هب (Isocrat) تارکوزیا هب قلعتم)یتسیفوس سرادم یداقتنا ،تسنا هدافتسا لابق ام یارب مه زونه ،هنافوسلیف

زایرگید هنوگ و هدوبن شدوخ نامز یشرزمآ سرادم نیتسخن نوطالفا یمداکآ هک دینادب تسنا بللاج ناشیای تیبرت و یلمع روم میلعت تهج رتشیب هک تشاد دوجو نامز نآ رد ناناوج شزومآ یارب سرادم ورکفت زا صاخ ییوگلا نوطالفا یمداکآ و ندوب هدش هداد بیترت ینتآ بوخ دنورهش کی ناونع هب دنچره هک دادیم میلعت تفرعم یایوج ناناوج هب یب تارم هلسلس یتیبرت ماظن کی رد ار یگدنز مولع هنیمر رد رکفت ،تاذ هب و یلوا فده اما ،دندشیم هدرمش زین یرادم مز هتسیاش ،رما تیاهن رد ،دوب یلقع و ینهذ

هدینشن ار نآ زایفلتخم یاهنایب و دیشاب هفسلف لها تسنا دیعب هک وطسرا فورعم هلمج نآ هفسلف هب بیغرت هلاسرب هب هک Protrepticus مان هب یشریگنا هاتوک راتشون نیمه رد دیشاب رگا و دینک یزروهفسلف دیاب ،دینک یزروهفسلف دیاب رگا « :تسنا هدش هدرآ ،هتفای ترهش نیناربانب ؛(دیتسه یزروهفسلف لاج رد)دینک یزروهفسلف دیاب زین دینک یزروهفسلف دیابن «.(دیتسه)دینکیم یزروهفسلف (لاج رد) تروص ره رد

رد هفسلف زایوطسرا عافد رگا یتح ،هفسلف و ملع تفرشیپ لاس رازه ود هک تسنا دقتعم یلوور رد و تسنا یفاک بلطم نیا تیوقت و دییات رد ،دوبن تارکوزیا طسوت نآ ندوب هدویهب ماهتا ربارب یاهلالتسنا هک دزاسیم نشور وطسرا یاهلالتسنا دییات یارب دیدج ییاهلالتسم دهاش ندرآ اب همادا رب ینبم یلعف یاهاعدا هب ات میریگب ماهلا اهنآ زا میناوتیم ام و تسنا مهم مه زونه وطسرا لالتسنا هچ همان نیا رد وطسرا مینیبب اما ،میهد خساپ کییزیف یارب هفسلف ندوب هدیفیپ (۱)مربم زاین ای یردارب ؛هفسلف و کییزیف هلاقم ،گنهرف و یسانشن ناسنا تیاس)دوب هدرک

رود نادنچ هن یاهبرجت زایفسلف لد درد یردق

رد یدج اهردقنآ هن و نیریش یاهی شاح ناونع هب ار یفسلف ثحابم مامت قایتشا اب هک ییاهلاس دهاش !یعیب طوط هب و هراومه ،مدرکیم لابند کییزیف هتشر رد مایه اگشناد سورد رانک اب هتبل هک مدوب هزوح نآ رد دوخ دیتاسا طسوت قیالغ نآ نتفرگ هرخس هب یتح و ییانتعایب اما ؛دوبن درومیم مه نادنچ ،دنتشاد دوخ نهذ رد یناسنا مولع و هفسلف زا هک یایرطن هنیشیپ تیللاعف یدج و یراج نتم هب هیشاح زا ار دوخ یاج نم یارب یفسلف تیللاعف و ثحب هک یم اگنه یردام رب ینبم ،یتنس هفسلف رد نف لها دانتسنا هراومه ،داد ریغت ،یه اگشناد و یسرد قایتشا و تبغر اهنت هن ،لاج و هتشذگ رد الیتسنا نیا رب دیکات و مولع رب هفسلف یارب ار مهار یتح ،درکیم رتغمرب و رتروراب ار هفسلف دروم رد ،نم نیشیپ

هناماس رد یاهتشر نیب یدرکیور و هیوسود هطبار سنج زا ینیبت هب یبایتسد
رد هناماسنش تفرعم و هنامسانشی تسه ینداینب یاهشسرپ هب خساپ تهج رد **ملع هفسلف**
دویشیم هدهاشم نازیزع نیا راتشون و مالک رد هک هچنآ، **دوم نیم رتتخس و گنت**، ملع تحاس
یکیزیف شرگن و یبرجت ملع ندوب میقع و یلصاحی -لباقم یطارفا ههج اب تهابش رد تسرد
یاهعازن، هفسلف فلاخم -ناگشیپکیزیف هک هنوگنامه تسا نآ تیلک رد ناهج ینیبت یارب
دندنادیم فرص یظافل و یگدیافی هب مهتم اریفسلف

ی،لمع و یدربراک هصرع رد یتح هزورما هک دریگیم تروص یطیارش رد الاب زا هاگن نیا
اب قالخا و یسانشهعماج نوچمه یرطن مولع هک تساهدش ثعاب یاهتشرنیب یاهشرگن
نوچمه یتابساحم و یتایضایر مولع و یژرنا هطیح رد کییزیف نوچمه یبرجت مولع
هک روطنامه دنناوتب ات دنوش هتخیمآ مه رد یسدنهم و ینف شناد رانک رد رامآ و داصتقا
یاهشزرا و تداعس هب دنراد یمکی و تسبی نرق ناسنا یارب بولطم یگدنز کی نتخاس رد یعس
و یرطن یاههغدغد یارب یخساپ و دنشاب هتشاد هجوت زین ییزج و یلک هاگن رد وا یقالخا
حطسمه هن و یاهوال لماعت کی رد یرطن هصرع رد یهاگ هچرگا دادیور نیا .دنبایب وا هسانشانعم
زا یدنمهره رب زا زاینی رب ار اههزوح زا کی چه ،هخاش ره یصصخت یدنبزرم ظفح اب اما دریگیم تروص
شود رب ار یرشب ندمت خیرات تعسو هب ییاعدا ناوتیم هنوگچ سپ .دنبیمن رگید هزوح
یتسیچ خساپ هب یبایتسد یارب هار نیرتهب ار نآ و میراذگب یفسلف رکفت
هب دنمزاین ار خساپ نیا نتفای و مینادب ناسنا یارب نآ شیداییپ زا شسرپ و یتسه
لباقریغ تیعقاو کی ناونع هب یبرجت ملع سنج زا و یکییزیف ییاهنییبت یسررب
؟!مینادن راکنا

یارب ار هضرع نی‌نچ‌نی‌ا هک ،ض‌ح‌م ی‌ک‌ی‌ز‌ی‌ف و ی‌ف‌س‌ل‌ف ر‌ک‌ف‌ت ن‌ای‌ار‌گ‌ر‌اد‌ت‌ق‌ا ن‌ی‌ا د‌ی‌اش ی‌ر‌ت‌و‌ب‌ک ه‌ن‌ال ل‌ص‌ا س‌ن‌ج ز‌ا ی‌ا‌ع‌د‌غ‌د ،د‌ن‌ن‌ک‌ی‌م گ‌ن‌ت ی‌ر‌گ‌ی‌د ر‌ب ،ل‌م‌اع‌ت و ی‌ز‌ر‌وش‌ن‌اد ی‌ک‌چ‌و‌ک ه‌ب- ی‌ف‌ق‌س ر‌ی‌ز ی‌ر‌اب‌ج‌ا ی‌ن‌ی‌ش‌ن‌م‌ه ه‌ب ر‌ا‌چ‌ان ا‌د‌اب‌م ه‌ک د‌ن‌ر‌اد ر‌س ر‌د ار ه‌ل‌ک‌ی‌ر‌ی‌د ،د‌ن‌و‌ش ر‌گ‌ی‌د‌ک‌ی ا‌ب -ن‌ار‌ک‌ی‌ب ن‌ا‌ع‌ج ز‌ا ا‌م د‌و‌ح‌م ش‌ن‌اد

$n > m$ تیصاخ اب ار m و n یعیبط ددع ود رگا یرتوبک هئال لصا ساسا رب :یقیرواپ رد رتوبک هئال کی لقادح هاگنآ ،دریگ رارق رتوبک هئال m رد عیش n رگا ،میشاب هتشاد ای یردارب ؛هفسلف و کیزیف هلاقم ،نامه) ،دوب دهاوخ عیش کی زا شیب یاراد (هسفق ای (۲)مربم زاین

یراطنتنا دج زا رتارف ریثأت هفسلف ،ملع و هفسلف ندوب طابترایی یهرابرد ییاهاعدا فالخر رب یرگبیرخت تارثا هتشذگ زا هفسلف-دض یژولوئیدی نایرج .دراد مه زونه و هتشاد کییزی رب **دازآ یرکف طخ ربارب رد یگمه یبرجت کییزی رد مهم ریخا یاهماگ** .تسا هتشاد ملع ییایاز چاوما و زگیه تارذ ییاسانش لثم یبرجت چیاتن .**دنریگیم رارق یرطن کییزی رد زورما** ،دنتشادن ار شرابطتنا اهیلخی هک یگنیرق-ربا ییاسانش رد تیقفوم مدع هتبللا و ،یشنارگ ات دنکیم توعد ار ام و هدرب لاؤس ریز یرطن نانادکییزی نیب رد ار یفسلف یاهرادنپ رابتعا هفسلف هطبار یهرابرد میهاوخیم .میشاب هتشاد یملع شور رب هفسلف باتزاب هب رگیدی یهاگن .مینک تبحص کییزی و

ه ب گرب نی او گرب نی او نوی تسا :دوب شیپ لسن گرزب نادکیزی ف باتک لو صف زا [𐭠𐭣𐭥𐭩] [𐭠𐭣𐭥𐭩] [𐭠𐭣𐭥𐭩] “
 .دن کی م بی رخت ار ن آ ، دشاب کی زی ف لاح کم مک ه ک نی ا زا رت ش ی ب ه ف س ل ف ه ک دن کی م اعدا یی اویش
 صالخ ن آ رش زا دی اب نا نا دکیزی ف ه ک تسا ناگانویدندرک ت ف خ صوصخم تکاژ بلغا ه ف س ل ف
 ه ک ی گرزب تال اوئس نوچ ؛“ **تسا هدرم ه ف س ل ف** ” تفگ دوخ فورعم ی هلمج رد گنی کو اه نوی تسا .دنوش
 نویس ات سارگد لی نت سا ه نا دکیزی ف نات سد رد نونکا ، دشیم ثح ب نا فوسلی ف طسو ت ال بق
 موت ناوک کیزی ف یهرا برد ام ...، میری گی م دای شررتسگ لاح رد نه ا ج یهرا برد ام... ” :هدرک مال عاً امو مع

یتحار یلدنص یور زا دیناوتب امش هک تسایزیچ زارتارف اهنیا زامادک ره، میریگیم دای هفسلف، مفللخ نم. ”دندیم هئارا قلطمآموزل... نافوسلیف یهعماج لک هک دینک طابنتسا همادا شقن یافیا هبالامتحا و هتشاد، کیزیفأصوصخم، ملع یهعسوت رد یرورض یشقن هراومه داددهاوخ.

کیسالک یهرود رد، نتآ رد هرطانم نیاهیولوا ناشخرد لصف، تسین زوریدای زورمالام هرطانم نیانیازا اتود، دندرکیم لیصحت فورعم سرادم رد رهش ییالط ناوج لسن، نامز نآ رد، دروخ مقرر شدوخ، دوب هدش سیسأت نوطالفا طسوی(Proreptid) و **تارکوسیا یهسرردم**: تشاد دوجو فورعم یاههسرردم کی تارکوسیا، تشاد توافت اهنآ یشزومآ شور: دوبن تیفیک یهرابرد طقف ود نیانیب تباقرب یارب زاین دروم میقتسم شناد و اهتراهم نتآ ناناوج هب هک دادیم هئارا الابطس یلمع تالیصحت درکیم ثحب اهناینب یهرابرد یلک تالاؤس یور اما یمداکآ، دادیم ار هریغ و تواضق، تللاکو، تسایس

نوطالفا یهسرردم: دندیم هئارا قلطمآموزل... نافوسلیف یهعماج لک هک دینک طابنتسا همادا شقن یافیا هبالامتحا و هتشاد، کیزیفأصوصخم، ملع یهعسوت رد یرورض یشقن هراومه داددهاوخ.

نتآ رد نوطالفا یمداکآ یهزوم

یهجوت لباق روط هب و دوب میقتسم شناد و لیصحت یارب نوطالفا شور زاتارکوسیا تاداقتنا رد هک اهنآ: ”درادن ملع رد یشقن چیه هفسلف دنیوگیم هک تساینادنمشاد یهزورما یاهاعدا هیبش وخ صحفت و قیقحت هب و ... دندرکیم نییعت ار اهاعدا و اهتابطا هک یناسک، دنا هفسلف راک و دتفایب قافتا رگا یتح ...، دندرکیم تکرش یلمع یاهشقن زامادک چیه رد یلو، دناهدرک، دندرکیم ارجا دوخ لکش نیرتدب هب ار نآ راکدوخ تروص هب، دنشاب هتشاد ار یراک لرتنک تیلباق هداد نیرمت [یعقاو ملع رد] رگا، دندرادن [هفسلف] یاهاعدا یهرابرد یشناد چیه هک ییاهنآ، سکعلا ب، نیاربانب، دندراد قوفت یلمع فادهایهمه رد هتفر مه یور، دنشاب هتشاد یحیحص تارطن و دنوش، ”تسایفرصمیب لமாக روط هب هفسلف، مولع یارب.

رد هاتوک یاهلاقم نوطالفا هسرردم رکفشوخ نایوجشناد زایکی، هدش تبث خیرات رد هک روط نامه هک یناوج، دش فورعم ناتساب نارود رد هک ینتم، (Proreptid): تشون تارکوسیا تاداقتنا باوج مان، دنگ زاب ار شدوخ یهسرردم ات تشگزبب تیاهن رد یلو، درک کرت ار نتآ سپس و تشون هلاسربارب رد و طسرا عافد هک دندیم تدهاش هفسلف و مولع یهعسوت لاس رازه ود، دوب **وطسرا**، ناوج نیاخسپ یارب اهنآ زاناوتیم و تساهدنز مه زونه وایاهاعدا، تساهدوب قح رب تارکوسیا یهواتامهات، درک هدفاتسا، درادن یاهدیف کیزیف یارب هفسلف هک نیارب ینبم یراج یاهاعدا هب نداد.

نآ زا و هدوب دیفم لمع نیوکت یارب یلک هیرطن هک دوب تیعیقاو نیایوطسرا یاعدا نیلوا یهجوت لباق روط هب ود ره، ملع و هفسلف هک یلاس رازه ود زاسپ، هزورما، دندرکیم ینابیشتپ، تساناوارف ملع رب هفسلف ریثأت دروم رد یخیرات دهوش، دناهتفایهعسوت.

زایخرب رد ملع دض تارطن هب یشنکاو یملع یاههقلح رد هفسلف دض رکف یاهشوریضعب زایضعب رب هک ی”رگدیاه-اسپ” وچ رد، دشابیم یناسنا مولع ریاس و هفسلف یاههینمز ملع هک روطنامه! تساهدش لدب راختفا هب ملع نتفرگ هدیدان، هدرک هبلغ هفسلف یاهنامتراپ رد، دیاب ار ملع یمشچ راهج دیاب زین هفسلف، دنگ شوگ هفسلف هب، عجمجسواح یلیخ دیاب، سیول و لرسوه، تناک، مویه، تارکد ات نوطالفا و و طسرا زا: تساهدوب نینچ زین هتشذگ یتح هتشذگ گرزب نافوسلیف زامادک چیه، تساهدوب ملع اب گنهامه هراومه هفسلف نیرتهب، دنگ یدج، هدرک شکشیپ ناشنامز ملع هک ار یناهج شناد هک دناهدرکن رکف مه هطحل کی یارب.

درادن ار ام تالاؤس یهمه هب نداد باوج تیفرط، تسام گنهرف زایرورض و هتسویپ یشخب ملع زا؛ تسایاهدرتسگ یاههنماد یراکمه یهجیتن، ام یلک شناد، تسایتردق رپ یرایسب رازبا یلو، اهنآ نتخاس هچراپکی رد ام تیلباق و، رنه و تایبدا ات هتفرگ هفسلف و ملع.

یاهبرض، میراد تسد نی زا مه یدایز نافوسلیف و، دندهیم فیفخت ار ملع هک ینافوسلیف نآ
ملع لباقم رد شنادهنیمز یمامت هک دندنکیم اعدا اهنآ یتقو. دندنزیم ندمت و درخ هب یدج
تکمین یور دقهتوک درمیریپ ود دای هب ارم، دندنادیم رتهب هک دنتسه اهنآ و، تسا ذوفن لباقریغ
دندانایم کراپ:

، تسا دندنادهیم فیفخت ار ملع هک ینافوسلیف نآ

میناوتیم هاگن نی اب ام؛ کیزیف هب مه هفسلف، دراد زاین هفسلف هب کیزیف هب هلاقم!! تسا
(مینک تفرشیپ)

تسیچ ناتروطنم. دیدرک هراشا کیزیف هب ۱۹۷۰ هه رد کیزیفاتم تشگزاب هب ناتنخس رد

کیزیفاتم» مان هب یسررد ناهج رد رابنیتسخن یارب الامتحا ملع هفسلف یرتکد عطقم رد
و یمویه تنس هب یقطنم مسیویتیژوپ تشگزاب رد هک مدرک ضرع. میدرک فیرعت «یلیلحت
رانک رد) یملع یاههرازگ یارب یرادانعم رایعم ناونع هب یبرجت یریذپقیقحت رایعم شریذپ
هب دشیم یقلت ییاههرازگ نیچ دقاف هک هعیبطلادعبام (تایضایر و قطنم یلیلحت یاههرازگ
شرگن هدیچچ ناوچ یدح ات، ریآ هتشون، «قطنم و قدص، نابز» مهم باتک. دش هدهان رانک
رد رپوپ. دشیم زاغآ «هعیبطلادعبام فذح» فورعم هلاقم اب، دش یقلت یقطنم مسیویتیژوپ
یتسرد کرد تشاد هعیبطلادعبام زا وا هک یکرد دنچ ره، تفرار دوخ هار هعیبطلادعبام هب هجوت
خیرات و ملع خیرات یارب یتالکشم هچ هعیبطلادعبام زا وا تسردان کرد هک ماهداد ناشن نم و دوبن
و هعیبطلادعبام یفن رد مسیویتیژوپ یاهویوردنن مارآ مارآ. دراد ملع هفسلف و هعیبطلادعبام
یریذپانزیرگ مه یتسار هب هعیبطلادعبام هک دش راکشآ و تفر نایم زا نآ زایزانیب ساسحا
رد یلیلحت تنس نورد هب نوگانوگ یتسیویتیژوپریغ یاهنایرج دورو نینچمه. یرورض مه تسا
.تسا وگوتفگ نی هلاصوح زا نوریب اهنآ زا ثحب. تشاد شقن هعیبطلادعبام هب تنس نی هجوت
هتسناد نکممان ار صاخ هعیبطلادعبام اهنت تناک. تسا هدوب مهم رایسب مه تناک قیققد شنواخ
هعیبطلادعبام هعیبطلادعبام ار دوخ راکالصا و هتفریذپ ار ماع هعیبطلادعبام هک یلاح رد دوب
مهم ثحابم یلیلحت نافوسلیف زا یدایز رامش یاهششوگ اب اتیاهن. دوب هتسناد
.دش صاخ روط هب تنس نی رد ملع هفسلف دراو و ماع روط هب یلیلحت تنس دراو یعیبطلادعبام
هک تسایلاس دنچ. دنوشیم رشتنم و هتشون هنیمز نی رد یدایز یاهباتک و تالاقم هزورما
ملع نافوسلیف زا یرامش طسوت مه «ملع کیزیفاتم نمجنا» مان هب یللملانیب ینمجنا
و کیزیف هفسلف و ملع هفسلف نورد رد کیزیفاتم ثحابم حرط دهاش و تسا هدش سیسات
میته رگید فاضم ای صاخ یاههفسلف زایرایسب.

دراد یثحابم هچ

دوجو یاههونوگ ای تیلع ای دوجو تالوقم ای دوجو هراب رد الثم، دوشیم ثحب ینوگانوگ ثحابم هراب رد
ای ناکم و نامز هب طوبرم ثحابم ای (entity) دنموتسه دننام یمیهاقم ای هژبا ای یعیبطعاونای
هک دنایمیهاقم اهنای...و یگژیو ای ینامهنا ای رهوج ای تاذ ای ترورض و ناکما هراب رد ثحب
کیزیف زا ار اهنآ یلو دنراد زاین اهنآ هب و دندنکیم راک اهنآ اب هناهگان آن ای هناهگان آنادکیزیف
.تسا کیزیفاتم نامه نی. دناهدروآ رگیدی اج زا هتسنادن ای هتسناد ار اهنآ. دناهدرکن جارختسا
ات ملعریغ یتفرعم یاعدا هنوگره فرص زا، دوشیم هضرع کیزیفاتم زایتوافتم فیراعت هتبالا
هعیبطلادعبام ای کیزیفاتم ناونع نیمه ادعب هک یباتک رد شنادهیم زایوطسرا فیراعت هب هجوت
(هصاخ روما و هماع روما ای صاخ و ماع شخب ود رد) تایهلا ناونع اب مالسا ناهج رد. تسا هتفای ار
نانچمه هعیبطلادعبام رد یشیارگ ره دیاب ام نم رطن هب. تسا مولع همه سار رد هک هدش هتخانش
هفسلف» ای «تایهلا» ای «ایفوس» نی یارب وطررا هک دخرچب یفیرعت ای هفیظو روحم لوح
دیوگیم یلو؛ تسا هدربن راک هب ار «کیزیفاتم» هژاو شدوخ و هتبالا. تسا هدرک مالعا «یلوا
وهامب دوجوم هب ملع» انامه تسایلوا هفسلف ای یرب شنادهیم شنادهیم نی هفیظو نیرتیروحم

هکنیا زا رظن فرص «دوجو» ای «دوجوم» ماکحا هراب رد ینعی؛ تسا «دوجو وهامب دوجو هب ملع» ای «دوجوم هب ، میریذپب کیزیفاتم یارب ار فیرعت نیا رگا . دنکیم ثحب تسا ی «دوجو» هچ ای «دوجوم» هچ هژیو هب و یدنمشناد ره . میریذپب ار کیزیفاتم هب کیزیف دننام یمولع زاین میناوتیم یناسآ لصا رد هک دراد راک و رس یمهم نیداینب میهافم اب هتسنادن ای هتسناد ینادکیزیف ره . دراد اهنآ هراب رد ثحب یارب ار صصخت نیرتشیب لوصالایلع نادکیزیفاتم و دنایکیزیفاتم یاهزات میهافم مه ات دننکیم کمک نانادکیزیفاتم هب الابقتم نانادکیزیف یاهدرواتسد هتبلانانچ دننک لیلحت و دنگنبدیدج یتفرعم وترپ رد ار دوجوم و یمیدق میهافم مه دننک حرطم ار ، «ناکم» ، «نامز» ، «تکرح» ، «هدام» نوچ یمیهافم هب دهوخب هک یلیلحت نادکیزیفاتم ره هزورما هک هرهب اههنیمز نیا رد کیزیف یاهدرواتسد زا دزادربب ... و «هتشذگ هب رفس» ، «یگتسیاپ» یلیلحت هفسلف رد کیزیفاتم و کیزیف نایم یدج یتشآ و لماعت کی هزورما نیاربانب . دریگیم (یمرکا یسوم اب وگ و تفگ رد هفسلف و کیزیف ، زورما گنهرف تیاس) . تسا هتفرگ تروص

مولع و هیاپ مولع :مود لصف
یناسنا

نآ یور رب یشزراود قطنم و تسا هیاپ، یزاف قطنم. تسا انبریژ نوچ، دشاب دیاب یزاف قطنم رگم، میرادن ار یاناسنا ملع چیه، ام ینعی. مدرک ضرع رطاخ نیا هب ار بلطم نیا نم. دوشیم راوس ملع. دراد تلاخد نآ رد انبریژ ناوئعهب هیاپ مولع مهم یئابم، دمهفیم مه رشب دوخ آدعب هک نیا یور رب هک رگید مولع رد! بجع هک دنمهفیم بترم آدعب ینعی. نیمه ینعی مه [5] یاهتشر نیب اه نآ زا میناوتیم ام. دروخ یم ام درد هب اچنیا رد، دناهدرک راک نآ یور رب و تسا هدش رکف ثحابم نیا مینکب هدافتسا اچنیا یارب.

مولع لابند لوا، ییاسانش رد ینعی؛ مینک یدنبهدر هک تسا نیا مراد هشیمه نم هک یدیکأت ییاهزیچ، هتشدگ شایناوج هک دورب هیاپ مولع لابند یثقو رگا اما. ییانبور مولع ات دشاب هیاپ اما. دنک هنیهب هدافتسا اهنآ زا شیچرس دناوتیم دراد زاین اهنآ هب یثقو هک دیآیم و اتسد هب رد نوچ. تسا تحار دریگب ارف آدعب ار ییانبور مولع و دنکب راک ار هیاپ مولع نیا یناوج مایا رد رگا راک ار مولع نآ یثقو، دنک ادیپ زاین مولع نآ هب و دوش هدی شک شلاچ هب، ثحب اچک ره فلتخم مولع. تسا شتسد هیاپ مولع نوچ؟ اچ. دراد نتفگ یارب یفرح اضف نآ رد. دروآیم م مک دشاب هدرک اذل. ماهدرک ضرع ررکم ار اهنیا نم. دورب نارگیدی غارس و درادرب ار دوخ ییادگ هساک مادم دیابن [6] [7]. تسا زاین هدش یدنبهدر مولع نتسناد و یمومع تامولعم

نآ ریس و یسانشناور: لاثم کی

۱. ضحم یاناسنا ملع

تسا لاس هاجنپ و دص ای دص دودح رد نآلا هک تسا ام نامز رد یسانشناور، نآ نشور لاثم کی لاثم یاه یگدنفاب و ضحم یاناسنا ملع کی ناوئعهب دندوب یسانشناور هب لوغشم هک یثقو ات. [8] مراد نم هتبالا. [10] بیبرغ و بیجع؛ دوب یلذتبم حضرتفم ملع کی، [9] دیورف لاثما هسانشناور. تسا نم صقن زا بُخ هک، تسا هابتشا دنیوگب مه رگا. میوگیم ار مدوخ تّی نهذ.

۲. یاهتشر نایم ملع

ناور ناوئعهب و میفابب و مینیشنب روطنیمه هک تسا یراک هچ نیا هک دندیمهف هسانشناور نیب مولع نیرتمهم زا یکی یسانشناور نآلا الاح. تسین تسرد راک نیا، میهدب مدرم دروخ هب اه نآ هب، دندنکیم تروشم نم اب و دنیآیم هک یناسک. [11] تسا بوخ نآلا و تسا هدش یاهتشر ملع کی هب لیدبت نوچ؟ اچ. تسا بوخ یسانشناور هتشر رد لیصحت هک تسا ینامز نآلا میوگیم نوناق کی زا یثح، سانشناور نآلا ینعی؟ هچ ینعی یاهتشر نیب. تسا هدش یاهتشر نیب دیآیم و. درذگ یمن مه فیطل و قیققد یلیخ یبیط یبرجت ثحب کی زا. درذگ یمن مه هداس یکیزیف هیاپ مولع هک دندیمهف ینعی؟ هچ ینعی نیا. دندنکیم هدافتسا یسانشناور ملع یارب دراوم نیا زا و هب راک هچ نم دیوگب و دینکب ثحب ار یسانشناور دینیشنب و دیورب هک تسین هنوگنی هک تسا هدیمهف و. مینکیم ثحب ار یسانشناور طقف نم؟ مراد کییزیف هب راک هچ؟ مراد تّایضایر [12]. تسین هنوگنی

دندرادیهاگدید نینچ زین یرفعج همالع [1]

تاریثأت فلتخم یمیهافم و تافیرع ت اب، تفرعم و ملع یا هانرود نیرتیمی دق زا کیزی ف ملع .تسا... هتشاد اهی نبناهج و مولع رد یمهم رایسب

ورم لق رد یناوارف لئاسم ،ضح یملع هاگید زا کیزی ف تفرشیپ اب نامزمه هک تسا یهیدب ...تسا ت فای هعسوت زین دنراد تّیمها لامک هک یرظن کیزی ف

هک تسا کیزی ف ورم لق رد رتلماک و رتدیدج فراعم زور ره یارب یرورض یتامدقم دننام لئاسم نیا **اه نآ زا تشادرب زرط و یناسنا مولع ینابم رد یتح** و ینسانش ناهج تارکفت زرط رد یفسلف یا ههگدید زا یلیلحت باتک رب ناشیا همدقم).دیام نیم داجیا ار یتیمها اب تاریثأت (رصاعم نانادکیزی ف

لئاسم و اهانارب ؛تایضایریات لوا هسلج [2]

یشزرا ود قطنم [3]

یم ریبع ت ییوطسرا قطنم ای کیسالک قطنم هب نآ زا هک قطنم نیا رد : یشزرا ود قطنم .درادن دوجو یموس تلاح و غورد ای تسا تسار ای هراومه اه هرازگ شزرا،دوش

ندوب لاجم لصا).دشاب تسردان مه و تسرد مه نامز کی رد دناوت یم نیا هرازگ چه ساسا نیا رب هن و دشاب تسرد هن دحاو نآ رد دناوت یم مه نیا هرازگ چه هوالع هب و (نیضیقن عافترا (ریونت تیس). (نیضیقن عافترا ندوب لاجم لصا)تسردان

هعلاطم دروم رگید عاونا همه زا شیب هک دراد **یروص قطنم** زا ییاهه نوگ هب هراشا کیسالک قطنم کارتشا رگیدکی اب اهیگژی و زا یاهعومجم رد قطنم یاهه نوگ نیا .دنوریم راکه هب و دناهتفرگ رارق :هلمج زا ،دنراد

.در مه دوش تابثا مه دناوت یم **هرازگ** کی :نیضیقن عامتجا هلاحتسا هدعاق

در مه و دوشن تابثا مه دناوت یم هرازگ کی هک تسنیا رب یعدم :نیضیقن عافترا هلاحتسا هدعاق .دوشن

هک) درادن یموس تلاح ،در ای دوشیم تابثا ای هرازگ کی :ثلاث قش درط ای طسو قش درط لصا هدعاق تیس). (دناهتشاد ییاهتفرشیپ و اهقیقحت یشزرا ود یاههرازگ یور رب نادنمشن اداریخا هتبلال (ایدپ یکی و

هدوب هارمه هدیقع نیا اب یفسلف هاگن زا هچ و یضایر دید زا هچ ،متسیب نرق ات قطنم هعسوت ود«لصا هب قطنم رد ار عوضوم نیا .ود ره هن و تسا غورد ای و تسا تسار ای هرازگ ره شزرا هک تسا لصا .دراد قرف ثلاث قش درط لصا اب هتبلال و دنسانشیم (principle of bivalence)«ندوب یشزرا ار اهانآ و طسرا شدرگاش و نوطالفا هک تسا رکفت هئاگ هس لوصا زا لصا نیموس ثلاث قش درط و رکفت شور هدنهد ناشن یدودح ات هک لوصا نیا یقطنم یدنب تروص .دشاب یم ،دناهدرک نایب :تسا لکش نیا هب ،تساه ناسنا تیرثکا ناسکی جاتنتسا

تسا شدوخ ربارب یزیچ ره :ینامه نیا لصا.۱

.دنرادن تسار شزرا رگیدمه اب دحاو نآ رد ضقانتم یاههرازگ :ضقانت عانتما لصا ۲.

روصتم ی ثلاث قش و تسای غورد یکی و تسار یکی ،ضقانتم هرازگ ود ره زا :ثلاث قش درط لصا ۳۰ (۶۲ ص ،[یا هرازگ ی شزرادنچ یاه قطنم رب یلمأت](#) هلاقم ،یهوژپ قطنم هلجم).تسین

یشزرادنچ قطنم

هتفریذپ یاه شزرا رب هوالع نآرد هک تسای ضایر قطنم زا یا هزوح ،یشزرادنچ قطنم یلک روط هب هب ، دوش یم هتفریذپ زین قدص زا یرگیدی ناعم ،«بذک» و «قدص» ینعی یشزرا ود قطنم رد هدش یهآگ اما .دنیآ یم باسح هب اه شزرا نیا زا یصاخ دراوم اهنت ،یتنس «بذک» و «قدص» هک یا هنوگ یارادآیناث و دوش یم ثلاث قش درط لصا لمأش ألوا هک تسای قطنم ،یشزرادنچ قطنم زا روطنم .تسین مه هجوم یاهدركلمع

یحارط چیو هیساكول طسوت ۱۹۲۰ لاس رد هک دوب یشزرا هس قطنم ،یشزرا دنچ قطنم نیئتسخن ۱۹۵۶ ربمآون ۱۳ رد و دمآ ایند هب ناتسهل «فوول» رهش رد ۱۸۷۸ ربماسد ۲۱ رد چیو هیساكول نای .دش ناماگشیپ زا یکی و ناتسهل رد قطنم و یضایر تاقیقحت رازگ هیآپ یو .تفای تافو نیلبود رد .تسای وشرو -فوول بتکم

ناکم» لیبق زا ییاه هژاو اب هک تفرگ راک هب ار یشزرا ،هرازگ قدص موس شزرا ناوونع هب وا هرازگ نیا» :تفگ ناوتب یا هرازگ ره هرابرد هک نانچ،دش یم هداد ناشن ،«تسای ثنخ» و «تساریذپ قطنم زا یماطن ،یشزرا هس قطنم یانبم رب چیو هیساكول.»یثنخ ای و بذاک ای ، تسای قداص ای یاه شزرا یاراد هک دریگ یم تروص یی اه هرازگ یور یقطنم تایلعم نآ رد هک تخاس ار تاهجوم شخب ود یاراد زین یشزرا هس قطنم،یشزرا ود قطنم دننامه .دنتسه هریغ و «نکم ریغ» ، «نکمم» تخاس ار یشزرا ۴ قطنم متسیس چیو هیساكول ، ۱۹۵۴ لاسرد .تسای اهلومحم قطنم و اه هرازگ قطنم یشزرا دنچ یاه قطنم رضاح لاح رد .درک یحارط ار شزرا تیاهن یب یاراد قطنم تیاهن رد هخالاب و اه هرازگ هب قدص یاه شزرا زا یهانتم ان ای یهانتم هعومجم هنوگ ره اه نآ رد هک دنا هدش یحارط هیرشن ،ناتسهل یقطنم بتکم لوصا رب یلمأت ،یشزرادنچ قطنم هلاقم).دوش یم هداد تبسن .تسای دوجوم [تسایس](#) نیا رد هلاقم دولناد ناکما (۱۳۸۹ دادرم ۲۰ خیرات ،یگنهرف ناریا

[یشزرادنچ یاه قطنم رب یلمأت](#) هلاقم رد ناوت یم ار یشزرا دنچ یاه قطنم عاونا و یلیصفت خیرات .درک هدهاشم،[یا هرازگ](#)

یزاف قطنم

یقطنم شزرا نآ رد هک هدوب یشزرادنچ یاه قطنم زا یلکش (fuzzy logic: یسیلگنا هب) یزاف قطنم یریگراکهب روطنم هب قطنم نیا .دشاب اه نآ دوخ و ۱ و ۰ نیب یقیقح ددع ره دناوتیم اهیریغتم نیب یزادقم ره دناوتیم یتسرد نازیم هک یروط هب ،دوش یم یریگراکهب یئزج یتسرد موهم یاههعومجم هیرطن میظنت یپ رد راب نیلوا یزاف قطنم حالطصا .دشاب طلغآ الماک و تسردآ الماک ،قیقدیریغ یانعم هب یزاف هژاو.دش رهاظ ون تابساحم هنحص رد (م ۱۹۶۵) هدازی فطل هلیسو هب یزاف .تسای (روانش) مه بم و حضاوان

زا یزاف قطنم :درک فیرعت هنوگنیا هداس روطه ب ناوتیم ار یزافامرن مولع رد قطنم نیا درب راک مولع یایند یارب دیدج یهآگرد و هتفر رتارف کیسالک یاهرازفامرن «کی و رفص» یاهشزرا قطنم و قطنم رد زین ار کی و رفص دادعا نیب دودحمان و روانش یاضف اریز ،دیشگیم اههنا یار و یزافامرن ای «میورب» شزرا ود نیب یاضف زا یزاف قطنم .دشکیم شلاچ هب و هدرب راک هب دوخ یاهلالدتسای جابختسای ار «میورب دراد لامتحا» یتح ای «رگا میوری» ای «میورب دیاش» دیدج یاهشزرا ،«میورن» نالیب یاهنا یار یسررب زا سپ کناب ریدم لاثم ناوونع هب بیترت نیدب .دریگیم راک هب و هدرک دیوگب و هتفر «میهدیم ماو» ای «میهدیم ماو» قطنم زا رتارف دناوتیم ناگرزاب کی یداصتقا

«...ی‌لو می‌هدی من ماو» ای «...رگا می‌هدیم ماو»

ه‌چ‌خ‌یرات

رت‌م‌ک‌ اریز تفای‌ن‌ هار نورب‌ ه‌ب‌ اه‌ه‌اگ‌شن‌اد‌ ه‌اگ‌رد‌ زا ۱۹۶۵ زا سپ‌ لاس‌ تسی‌ب‌ زا شیب‌ یزاف‌ قطن‌م‌ و ان‌عم‌ ی‌ن‌پ‌اژ‌ نارگ‌ت‌عن‌ص‌ ه‌ت‌ش‌ذگ‌ ن‌رق‌ ی‌دالی‌م‌ ۸۰ ه‌ه‌د‌ طساوا رد‌. د‌وب‌ ه‌درک‌ کرد‌ ار‌ ن‌آ‌ ی‌ان‌عم‌ ی‌س‌ک‌ و تی‌اده‌ حرط‌ اه‌ن‌آ‌ ه‌ژورپ‌ نی‌ل‌وا، د‌ن‌ت‌فرگ‌ راک‌ ه‌ب‌ ار‌ یزاف‌ قطن‌م‌ و ه‌ت‌فای‌رد‌ ار‌ م‌ل‌ع‌ نی‌ا‌ ی‌ت‌عن‌ص‌ ش‌زرا و ی‌زی‌ره‌م‌ان‌رب‌ ی‌چ‌اتی‌ه‌ ت‌ک‌ر‌ش‌ ط‌س‌وت‌ ه‌ک‌ د‌وب‌ ی‌ادن‌س‌ ره‌ش‌ ی‌نی‌م‌زریز‌ راطق‌ راک‌د‌وخ‌ م‌امت‌ ل‌رت‌ن‌ک‌ زاغ‌آ‌: د‌وش‌یم‌ ه‌صال‌خ‌ ه‌نوگ‌نی‌ا‌ ه‌داس‌ روط‌ه‌ب‌ اه‌ی‌ن‌پ‌اژ‌ ری‌گ‌م‌ش‌چ‌ و ق‌ف‌وم‌ حرط‌ نی‌ا‌ ه‌ج‌یت‌ن‌. د‌ش‌ ه‌ت‌خ‌اس‌ س‌وس‌ح‌م‌ان‌ ن‌دات‌سی‌ا‌ و زم‌رت‌، س‌وس‌ح‌م‌ان‌ ن‌ت‌ف‌رگ‌ب‌ات‌ش‌، راطق‌ (ی‌اه‌برض‌ ی‌اه‌ناک‌ت‌) س‌وس‌ح‌م‌ان‌ ت‌ک‌رح‌ ی‌اه‌ه‌اگ‌ت‌سد‌ ی‌ژول‌ون‌ک‌ت‌ رد‌ ع‌یر‌س‌ رای‌س‌ب‌ یزاف‌ قطن‌م‌ سپ‌ نی‌ا‌ زا. ق‌رب‌ ف‌رص‌م‌ رد‌ ی‌ی‌وج‌ ه‌ف‌رص‌ و ت‌سد‌ ن‌دی‌ز‌رل‌ ن‌م‌ض‌ لاتی‌ج‌ید‌ م‌لی‌ف‌ ری‌وص‌ت‌ ن‌دی‌ز‌رل‌ن‌ ه‌ل‌م‌ج‌ زا) تفای‌ ه‌ار‌ اه‌ی‌ن‌پ‌اژ‌ ری‌وص‌ت‌ و ی‌ت‌وص‌ ی‌اه‌ث‌ح‌ب‌ ج‌وم‌ ن‌دی‌با‌وخ‌ زا سپ‌، ی‌دالی‌م‌ ۱۹۹۰ ه‌ه‌د‌ طساوا رد‌ ی‌نع‌ی‌، رید‌ رای‌س‌ب‌ اه‌ی‌ی‌اپ‌ورا، (راد‌رب‌م‌لی‌ف‌ د‌ندرک‌ زاغ‌آ‌ ار‌ ن‌آ‌ زا ی‌ت‌عن‌ص‌ ه‌دات‌سا یزاف‌ قطن‌م‌ اب‌ ه‌ط‌بار‌ رد‌ ی‌م‌ل‌ع‌

د‌وش‌یم‌ ره‌اظ‌ زی‌امت‌م‌ ت‌روص‌ ود‌ ه‌ب‌ ه‌ع‌لاطم‌ دروم‌ لئاس‌م‌ زا ی‌رای‌س‌ب‌ ی‌ارب‌ زاین‌ دروم‌ ش‌ن‌اد‌:

ل‌صف‌ و ل‌ح‌ ی‌ارب‌ و ه‌د‌ش‌ می‌ظ‌ن‌ت‌ ش‌ی‌پ‌ زا ه‌ک‌ ی‌ضای‌ری‌ ی‌اه‌ل‌وم‌رف‌ و ت‌ال‌د‌اع‌م‌ و ا‌ه‌لد‌م‌ ل‌ثم‌ ی‌نی‌ع‌ ش‌ن‌اد‌ ۱. د‌ری‌گی‌م‌ رارق‌ ه‌دات‌سا دروم‌ ی‌سد‌ن‌ه‌م‌ ای‌، یم‌یش‌، ک‌یزی‌ف‌ ی‌ل‌وم‌عم‌ لئاس‌م‌

ی‌لو، ه‌د‌وب‌ ی‌ت‌خ‌ان‌ش‌ن‌اب‌ز‌ ن‌ای‌ب‌ و ف‌ی‌ص‌وت‌ ل‌باق‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌ ه‌ک‌ ی‌ی‌اه‌ی‌ن‌ت‌س‌ن‌اد‌ ل‌ثم‌ ی‌ص‌خ‌ش‌ ش‌ن‌اد‌ ۲. ای‌ ی‌ن‌م‌ض‌ ش‌ن‌اد‌، ش‌ن‌اد‌ ع‌ون‌ نی‌ا‌ ه‌ب‌. د‌راد‌ن‌ د‌وج‌ و آل‌وم‌عم‌ ی‌ت‌ن‌س‌ ت‌ای‌ضای‌ری‌ ک‌م‌ک‌ اب‌ اه‌ن‌آ‌ ن‌درک‌ ی‌م‌ک‌ ن‌اک‌م‌ا‌. د‌وش‌یم‌ ه‌ت‌ف‌گ‌ ی‌ح‌ی‌ول‌ت‌ ش‌ن‌اد‌

ه‌ب‌ ار‌ اه‌ن‌آ‌ د‌شوکی‌م‌ یزاف‌ قطن‌م‌، ت‌سا زاین‌ دروم‌ ش‌ن‌اد‌ ع‌ون‌ ود‌ ره‌ دراوم‌ زا ی‌رای‌س‌ب‌ رد‌ ه‌ک‌ ا‌ج‌ ن‌آ‌ زا ی‌کی‌و‌ ت‌ی‌اس‌). د‌ن‌ادرگ‌ گ‌ن‌ه‌ام‌ه‌ رگی‌د‌کی‌اب‌ ی‌ضای‌ری‌ ل‌دم‌ کی‌ ک‌م‌ک‌ ه‌ب‌ و ی‌قطن‌م‌، م‌ظ‌ن‌م‌ ی‌ت‌روص‌ ی‌زاف‌ ی‌اه‌ م‌ت‌سی‌س‌ و ا‌ه‌لد‌م‌(ای‌د‌پ‌:

و د‌ن‌ت‌سه‌ ی‌ب‌س‌ن‌ و د‌ن‌راد‌ ت‌ا‌ج‌رد‌ و ب‌ت‌ارم‌ ه‌ک‌ د‌ن‌وری‌م‌ راک‌ ه‌ب‌ یم‌ی‌ه‌اف‌م‌ و ت‌ام‌ل‌ک‌ ام‌ ه‌ن‌ازور‌ ی‌گ‌دن‌ز‌ رد‌ رات‌فر‌ اه‌ن‌آ‌ اب‌، د‌ن‌کی‌م‌ رداص‌ ار‌ «ت‌سی‌ن‌ و ت‌سه‌» م‌ک‌ح‌ ط‌ق‌ف‌ ه‌ک‌ ی‌ش‌زرا‌ ود‌ قطن‌م‌ ت‌روص‌ه‌ب‌ ناوت‌یم‌ن‌ ار‌ ی‌عی‌ب‌ط‌ن‌د‌وب‌ ن‌ش‌ور‌م‌ک‌ح‌ ناوت‌یم‌ن‌ ه‌کی‌روط‌ه‌ب‌ د‌وب‌ ن‌ش‌ور‌ رون‌ م‌ک‌ ت‌روص‌ه‌ب‌ ی‌غ‌ا‌ر‌چ‌ رگا‌ال‌ثم‌. د‌رک‌ لاق‌ت‌نا‌ ی‌ارب‌ ار‌ ی‌ه‌باش‌م‌ ت‌ارابع‌ ای‌ «ت‌سا ن‌ش‌ور‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌ غ‌ا‌ر‌چ‌» ت‌رابع‌ ف‌رع‌، د‌رک‌ رداص‌ ن‌آ‌ ی‌ارب‌ د‌رب‌یم‌ راک‌ ه‌ب‌ تی‌ع‌ق‌وم‌.

ه‌ن‌ و د‌ن‌ک‌ غ‌ا‌ر‌چ‌ ن‌دوب‌ شو‌م‌اخ‌ ه‌ب‌ م‌ک‌ح‌ د‌ناوت‌یم‌ ه‌ن‌ ه‌ک‌ د‌هد‌یم‌ ت‌سد‌ د‌رف‌ ه‌ب‌ ی‌ه‌اگ‌آ‌د‌وخ‌ان‌ س‌اس‌ح‌ا‌ ی‌نع‌ی‌ ن‌آ‌ ه‌راب‌رد‌ ه‌ک‌ ی‌د‌رف‌ س‌اس‌ح‌ا‌ ه‌ب‌، ری‌وص‌ت‌ کی‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌ال‌ثم‌ ای‌، د‌ن‌ک‌ب‌ ن‌آ‌ ن‌دوب‌ ن‌ش‌ور‌ ه‌ب‌ م‌ک‌ح‌ د‌ناوت‌یم‌ ن‌ک‌م‌م‌. د‌راد‌ ی‌گ‌ت‌س‌ب‌، د‌وش‌یم‌ ه‌سی‌اق‌م‌ ن‌آ‌ اب‌ ه‌ک‌ ی‌ی‌ای‌شا‌ ه‌ک‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌ ن‌ازی‌م‌ ه‌ب‌ و د‌ن‌کی‌م‌ ت‌واض‌ق‌، ت‌سا ه‌دی‌ی‌رت‌رب‌ ت‌ف‌ارط‌ و ت‌ق‌د‌ اب‌ ی‌ری‌واض‌ت‌ و ا‌ه‌ول‌بات‌ ه‌ک‌ ی‌رطان‌ د‌ید‌ رد‌ ری‌وص‌ت‌ نی‌ا‌ ت‌سا، ه‌ت‌ش‌اد‌ ه‌د‌ن‌ن‌ک‌ ه‌ری‌خ‌ و ناوارف‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌، رگی‌د‌ ی‌رطان‌ د‌ید‌ رد‌ ت‌سا ن‌ک‌م‌م‌ و د‌شاب‌ ه‌ت‌ش‌اد‌ ی‌م‌ک‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌. د‌شاب‌

ه‌ب‌ ط‌وب‌رم‌ ی‌اه‌تی‌ع‌ق‌وم‌ و ش‌ج‌ن‌س‌ اُد‌ب‌م‌ ه‌ب‌ ه‌ت‌س‌ب‌ ی‌گ‌م‌ه‌ د‌ن‌ت‌سه‌ ت‌ا‌ج‌رد‌ و ب‌ت‌ارم‌ ی‌اراد‌ ه‌ک‌ یم‌ی‌ه‌اف‌م‌ ن‌ادر‌م‌ری‌پ‌ اُبل‌اغ‌ ن‌آ‌ ناگ‌دن‌ن‌ک‌ت‌ک‌ر‌ش‌ ه‌ک‌ ودر‌ا‌ کی‌ رد‌ ه‌لاس‌ ل‌ه‌چ‌ در‌م‌ کی‌. د‌ن‌راد‌ ل‌وح‌ت‌ و ری‌ی‌غ‌ت‌ اه‌ن‌آ‌ ت‌ل‌اح‌ رگی‌د‌ نا‌ت‌س‌ری‌ب‌د‌ نا‌لی‌ص‌ح‌ت‌ل‌ا‌ غ‌راف‌ ن‌ای‌م‌ رد‌ د‌رف‌ نی‌م‌ه‌ ه‌کی‌ل‌اح‌رد‌ د‌وش‌یم‌ ی‌قل‌ت‌ نا‌وج‌، د‌ن‌ت‌سه‌ ل‌اث‌م‌، ت‌سا ه‌د‌ش‌ ث‌ح‌ب‌ نی‌ا‌ ی‌ارب‌ ی‌م‌وه‌ف‌م‌ ی‌ان‌ب‌م‌ ه‌ب‌ لی‌د‌ب‌ت‌ ه‌ک‌ ی‌ل‌اث‌م‌. ت‌ش‌اد‌ د‌ه‌او‌خ‌ن‌ ار‌ ل‌ب‌ق‌ ی‌نا‌وج‌ ت‌سا د‌ی‌فس‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌، ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌؟ ه‌ای‌س‌ ای‌ ت‌سا د‌ی‌فس‌، ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌. ت‌سا ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌ د‌وش‌یم‌ ل‌ص‌اح‌ رت‌ گ‌ن‌ر‌ر‌پ‌ ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ د‌ب‌ای‌ ش‌ی‌از‌فا‌ ی‌ه‌ای‌س‌ ن‌ازی‌م‌ ه‌چ‌ ره‌ و ت‌سا ه‌ای‌س‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌ و ۲۰ال‌ثم‌: د‌رک‌ ه‌دات‌سا د‌ص‌رد‌ زا د‌ی‌اب‌، د‌ی‌فس‌ و ه‌ای‌س‌ ی‌اض‌ف‌ رد‌ ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌ ه‌راب‌رد‌ ت‌واض‌ق‌ ی‌ارب‌

ه.ایس دصرد ۸۰ و دیفس دصرد

یاهعومجم هب عجار میهوخیم و میوشیم لقتنم ارگ لک و نالکدیدی هب ارگ عجز و درخددی زایتقو
نایم هب ... و شیبومک، یدودح ات، اتبس، فیط، هبترم، هجرد، دصرد موهفم، مینک رداص مکح
...دنآیم

یاراد، ندوب یکیکشت لیلدهب هک یعقاو یایند رد دوجوم یاهتعیقوم قیقذ نییبت یارب شالت
یرکفت و قطنم دلوت ببس، دنتسین دوبن و دوب تللاج ود هب رصحنم و دنتسه تاجرد و بتارم
و صخشم ان و یعطقریغ یاهددپ و اهعومجم فیصوت لابندهب، یزاف رکفت. دش «یزاف» مان هب
دنتسه راد فیط.

ناوتب هک تسا نآ زا رتهدیچیپ رایسب ام یایند. دراد راک و رس ینابز یاهریغتم اب یزاف قطنم
تاملک «بتارم و تاجرد»... . تخانش، صخشم آلماک فیرع و هداس فیصوت کی اب ار نآ یاهددپ
شرگن). دشکیم ریوصت هب تسه هک هنوگ نآ ارناهج، یزاف قطنم. دنتسه یزاف رکفت یزاف
(۲۴۴-۲۴۱ ص، نید هب یمتسیس)

: زا دناترابع کیسالک قطنم اب یزاف قطنم هدمع یاهتوافتیخرب

۱. ای تسا ۰ ای کیسالک قطنم رد یلو، تسا ۱ و ۰ نیب یددع، هرازگ کی یتسار شزرا یزاف قطنم رد

گربزب دننام دنتسه تاجرد یاراد و دنتسین نیعم و صخشم آلماک اهرازگ لومجم، یزاف قطنم رد
۵، زا رتگربزب دننام دنشاب نیعم آلماک دیاب اه لومجم، کیسالک قطنم رد یلو ... و لوجع، دنلب
... و یناف، هداتسیا

می.راد راک ورس ... ودایز یلیخ، تردنهب، لیلیق، بلغ، ارثکا دننام نیعم ان یاهروس اب یزاف قطنم رد

هکیلاجرد؛ تسا یفن دیق، دنکیم ضوع ار نآ شزرا و هرازگ یانعم هک یدیق اهنت، کیسالک قطنم رد
ار هرازگ شزرا و ینعم ناوتیم شیبومک، مک اتبس، یلیخ دننام یددعتم یاهدیق اب یزاف قطنم رد
داد ریغت.

تاملک بللق رد و تسا یساح و یدوهش بلغا هک یرشب یرکف یاهوگلا اب، یزاف قطنم رد
هک نش هپت کی آلثم میراد راک و رس، تفای نآ میهافم یارب یصخشم زرم ناوتیم هک یقیقدیریغ
کی رگا ایا میهدب یقیقد ددع هچنانچ و تسا نش رادقم هچ روظنم هک تفگ یعطق روطهب ناوتیم
، نید هب یمتسیس شرگن) ؟ درب راک هب ار «نش هپت» ناو نع ناوتیم دوب رتمک ددع نآ زا نش هناد
(244 ص یقرواپ)

و یمالسا شنیب رد یزاف قطنم **درب راک یسانش شور** هلاقم هب هنیمز نیا رد رتشیب هعلاطم یارب
دیامرف هعجارم نید هب یمتسیس شرگن باتک رد ثحبم نیمه همادا

راک رد یتیعطق و تسا یبس، روم اکنیا هن؛ یزاف تروصب اما تسا یعطق،ناهج [4]
، نید هب یمتسیس شرگن باتک زالقن هب ۸۰ ص، وکساک تراب هتشون یزاف رکفت).تسین
(۲۴۴ ص یقرواپ)

:تسا زاسراک هلئسم رتهب نییبت رد اما، تسا توافتم الاب بلطم اب هچرگ زین ترابع نیا

رد؟ دنشاب هتشاد فلتخم یاه قطنم دنناوتیم دارفا ای میرب یم راک هب ار قطنم کی ام همه ای
کرتشم قطنم ام مامت دنیوگ یم هک مدنسپ یم ار یناسک لوق نم. تسا رطن فالتخا یمک اجنیا

یشزراود قطنم نامه؛ تسای کیسالک قطنم نآ و میراد قطنم کی ام همه هک تسای نیای لوق کی .میراد تسرد نیای هک مدقتعم مه نم .میربب راک هب ار نآ میراچان و میرادن نآ باختنا رد یرایتخا ام و تسای قطنم ،یشزرا نیدنچ ،یشزرا هس قطنم ،دینک یراذگ هیای دیهاوخب ار یقطنم ره امش ینعی؛ تسای دیدج قطنم لباقم هک یدوهش قطنم .دندنک یم هدفاتسای کیسالک قطنم زایا نیای مامت... و تاهجوم .تسای نیتبم کیسالک قطنم رب نآ یاه لالددتسای مامت ،درادن لوبق ار شدعاوق یضعب و هداتسای قطنم یراذگهیای رد نیمه زایا ،میرادن لوبق لک ناوونع هب ار p ای p دنیوگ یم هک یتقو نامه ینعی رتکد ،کرتشم تیناللقع و قطنم هلاقم ،۵۹ حصفص، ۱ هرامش، **تمکح منرت** هیرشن).دنکیم هدفاتسای (دحوم ءایض

هب هراشا (Interdisciplinary: **یسیلگنا** هب) یاهتشرردنآ ای یاهتشرانیب ای یاهتشرنایم [5] شور .دهدیم رارق معلاطم دروم ار یشناد ضحم هنیمر کی زایا شیب هک دراد شناد رد نیون یاههزوح هب ندیسر فده اب ار شناد نوگانوگ یاهتشر یتنس یاهزرم زایا روبع تصرف یاهتشرنایم دروخر ب زایا تسای ترابع ،یاهتشرنایم هزوح کی ،رگید ترابع هب .دزاسیم مهارف هتشر کی رد بولطم هجیتن 'هلئسم کی لح و تخانش یارب یصصخت و یملع هزوح دنچ ای ود براجت و شور ،شناد **قیفلت**» دنچ ای ود ناصصختم ،یاهتشرنایم یملع تیللاعف کی رد .«یهجودنچ یعامتجا لضعم ای هدیچیپ هلئسم ای عوضوم ،هدیپ کی لیلحت ای ،لح ،تخانش اب طابترا رد یملع صصخت یاراد و هتشر یملع تیللاعف ،نیرابان ؛دنکیم یملع یراکمه و لماعت رگیدکی اب یعقاو و هدیچیپ آلومعم هدیچیپ یاهلئسم ای هدیپ قیق و یملع مهف و تخانش هک دنکیم ادیپ انعم ینامز یاهتشرنایم یدج لضعم لح .دشاب فده ،تسای چراخ صصخت ای هتشر کی شناد و تیفرط زایا هک هتخانشان ای همه مغریل هک یدنیاشوخان یاهتیدودحم هب هجوت اب - یساکع یاهنیرود رد «ملیف» هب زایا دروخر شور یریگراکه اب - تشاد دوج و **یمیش** هژیو هب نوگانوگ یاههنیمر رد اهتفرشیپ یاهنیرود هرابکی یزاسزاینب و **کینورتکلا شناد** یاهتفرشیپ زایا هدفاتسای و یاهتشرنایم رد یاهتشرنایم دروخر شور و شناد قیفلت یلمع یاهروآتسد زایا یاهنوم ،ملیف زایا یساکع .تسای اهرایشد ندوشگ

نایم یتنس یاهزرم زایا ،روهطون یاهصصخت و دیدج یاهزایا بسانت هب یاهتشرنایم یاهشناد ملع دنچ قیفلت اب هک ار یمولع ،ور نیای زایا .دنکیم رذگ یرکف بتاکم ای یهاگشناد یاهتشر شناد ،**یروانفونان** شناد آلثم ؛دنمانیم یاهتشرنایم **یاهشناد** ار دنوشیم داجای نوگانوگ لاح رد **یاهتشر نایم** یاهشهوژپ زین **ناریا** رد .دوریم رامشه ب **کیزیف** و **یمیش** یاهتشرنایم دوجو زاتمم نایوجشناد یارب هتشر ود رد لیصحت ناکما زین ناریا یشزومآ ماطن رد و تسای شرتسگ دوخ هک تسای **یقاشم اضریلع** ناریا رد یاهتشر نایم یاهشزومآ و شهوژپ ناماگشیپ هلمج زایا .دراد .دناهوب ناریا یاهتشر ود لیصحتل اغراف نیلوا

اههنوگ

حرطم نآ زایا یفلتخم و ددعتم یاههنوگ و اهدرکیور ،یاهتشرنایم یاهتیللاعف شرتسگ و دشر اب ،شناد نایم لماعت و دنویپ هوحن و تبسن نیبم ،یاهتشرنایم یاههنوگ و اهدرکیور .دناهش دروم هلئسم ای عوضوم صوصخ رد نوگانوگ یاهتشر زایا فلتخم یاهرازبا و ،براجت ،اهشور ،میهافم هب ار هدیچیپ لئاسم و تاعوضوم اب ههجاوم یاههویش و ،تکراشم و یراکمه عون هک دنتسه رطن یاههنوگ و اهدرکیور زایا یاهراپ هچرگا .دندهیم ناشن یاهتشرنایم یاهتیللاعف **نارگشنک** ،دیفم براجت زایا ،زین هزوح نیای هب طوبرم تایبدا رد و دنرتدربراکرب و رتسونأم یاهتشرنایم یاهداهن و شزومآ ینامزاس یاهراتخاس رد یلو ،دنرادروخر ب یرتزارب و صخشم یاهیگژیو و اهتلصخ یاههنوگ نیرتمهم .تسای اهتفای تیمومع رتمک اهنآ زایا یدادعت دربراک شناد هضرع و ملع دیلوت نیای رد یگتشر-اسپ و ،یگتشر ارف ،یگتشر رثکت ،یگتشر دنچ ،یگتشرنایم :زایا دنترابع

اهتشرنایم قیفلت و بی‌کرت ققحت نازیم ساسا رب هک درک می‌سرت ار یفیط ناوتیم اهه‌نوگ لباقم فیط اب ساسا نیا رب ،دوشیم متخ یاهتشرارف هب و زاغآ یاهتشردنچ زا فیط نیا ،تسا یاهتشرارف و یاهتشرنایم ،یاهتشردنچ :دوب می‌هاوخ هجاوم

یاهتشرنایم یاهتیللاعف غناوم

کی هک ،باختنا کی هن رگید هدنیآ رد یملع تاغللاطم رد یاهتشرنایم یاهیریگتهج
یاهتیللاعف و یگتشرنایم هک دوش روصت ه‌نوگ‌نیا دیابن ،نیا دوجو اب ؛دوب دهاوخ مازلا و رابجا تسیز هه‌د دنچ زا سپ ،دراد ییاراک تاغوضوم و لئاسم همه یارب و اهتیی‌عقوم همه رد یاهتشرنایم و یگتشرنایم ربارب رد ،یدج اما ،ه‌دنکارپ یاهتمواقم و اهشنکاو ،ینامزاس ه‌برجت و یداهن یاهتشرنایم یاهتیللاعف» ،اهتمواقم و اهشنکاو نیا رب نوزفا ،دراد دوجو یاهتشرنایم یاهتیللاعف و ینامزاس ،اتدمع هک دنتسه هجاوم یصاخ یاهشللاچ و اه‌یگ‌دیچیپ اب زین راک دنیارف و لمع رد ،لمع رد یگتشرنایم ،ور نیا زا ،دندنکیم هجاوم ی‌تام‌اه‌با اب ار رطن دم فاده‌ا و جیاتن و دنتسه ی‌شور و ی‌تفرعم یاهت‌فارط و قی‌اقد تیاعر ،رت‌مهم همه زا و ی‌شور یاه‌ی‌هاگآ ،ینف شناد مزلتسم هس بل‌اق رد یاهتشرنایم یاهتیللاعف یاهشللاچ و غناوم نیرت‌مهم ،یلک روطه‌ب ،تسا ی‌تی‌عقوم فی‌صوت و یدنب‌ه‌قبط لباق «ی‌عامتجا - یگ‌نه‌رف» و «یاه‌فرح» ،«ینامزاس» ینعی ،یلصا غنام (ایدپ یکی‌و تی‌اس) ،تسا

دوب دقت‌عم تراکد ،دوب مولع شخب ماه‌لا مت‌سیب نرق مود هم‌ین ات تراکد ملع ه‌فسلف یوگ‌لا ار اجا زا کی ره و درک ه‌یزجت ه‌دنه‌د لی‌کش‌ت یازجا ه‌ب ار اه‌نآ دیاب ه‌دیچیپ یاه ه‌دیپ اب ه‌جاوم‌رد لئاق یدی‌دج یگ‌ژیو ،ازجا ه‌ناگ‌ادج تای‌صوصخ ه‌ب تب‌سن «لک» یارب تراکد ،درک ی‌سررب ه‌ناگ‌ادج اب ه‌ط‌بار رد هن تسج یم تعاس دوخ رد ار تعاس درک‌راک زمر و تشادنپ یم ه‌نوگ تعاس ارناهج ،دوبن نی‌ناوق ،درب یپ نآ درک‌راک زمر ه‌ب ناوتیم ،تعاس ی‌برجت ی‌زاس‌ادج اب ،نآ تی‌لک و نآ تسیز طی‌حم دروآ یمرد تک‌رح ه‌ب ،نآ یازجا ریاس ات ه‌دند خرچ و رنف زا ،حوطس همه رد ار عیش یدحاو یکی‌ناک‌م یازجا عمج اب و دی‌سر ه‌داس ه‌ب ه‌دیچیپ زا ناوتیم ،رت کچوک تا‌عطق ه‌ب عیش ه‌یزجت اب ،نیارب‌ان‌ب عمج لک اریز ؛دوشیم راک‌شآ ه‌جوم‌جم درک‌راک کرد ،ه‌داس یطخ ینبم رب عیش ه‌دنه‌د لی‌کش‌تت‌سازجا

ه‌دز «بی‌کرت و ه‌یزجت» دنور نیا رب یررکم دقن ،ت‌خان‌ش شور نیا ینعی یاهدم‌ایپ ه‌ط‌ح‌الم زا سپ ،شور نیا رد اریز ،دن‌ادیمن اور ار ه‌دیچیپ لئاسم ندرک ع‌زج «م‌ه‌وب دی‌وید» ،لاثم روط ه‌ب ،دوشیم و می‌ن‌کیم شو‌مارف ار «لک» نآ یازجا لماعت و لباق‌تم ط‌باور و می‌زادرپیم ار یناهنپ فازگ ه‌نیزه یت‌قو ،می‌ه‌دیم تسد زا ار رت گ‌رزب «لک» کی ه‌ب یگ‌ت‌سو‌یپ ینورد ساس‌حا ،می‌ری‌گیم ه‌دی‌دان می‌درگی‌مرب

و می‌ن‌ک ه‌ط‌ح‌الم ار رت گ‌رزب ری‌وصت ای لک ،بی‌کرت اب ات می‌درگی‌مرب یت‌قو چیه ه‌ب ،مه‌ران‌ک رد اجا نیا ش‌ی‌ارا ،می‌ه‌د رارق مه‌ران‌ک رد دوخ زغم رد ار اجا ،اد‌د‌جم ه‌نی‌آ کی ع‌ت‌س‌کش یاه ه‌کت یروآ عمج لثم اریز ،دوب دهاوخن هی‌لوا «لک» نآ ه‌جو ،ه‌دیم ناشن ه‌ت‌س‌کش ع‌نی‌آ ه‌ک یری‌وصت ،ت‌سا ی‌ع‌قاو یری‌وصت ندید یارب اب ،نیارب‌ان‌ب ،دوب دهاوخن ه‌ت‌س‌کش یا ه‌نی‌آ ع‌ت‌سو‌یپ مه ه‌ب یاه ه‌کت زگره ه‌یزجت دقن .(1382 ی‌ع‌مال) دوشیم ن لک ،ازجا عمج و می‌ه‌دیم تسد زا ار لک ،ازجا رب زک‌رم‌ت ار ی‌ص‌ص‌خت یاه ه‌ت‌شر یری‌گ لکش باب‌سا و ی‌یارگ ص‌ص‌خت تی‌هام ه‌ک ی‌یارگ ،لک ،دن‌کیم مه‌ارف یاهتشرنایم تا‌غل‌لاطم هی‌جوت یارب ار ه‌نیمز ،ه‌دیم لی‌کش‌ت ...ت‌سا دوخ یازجا یربج عمج زا یرت‌شیب ی‌زیچ

ديج رصع رد و هدوب تدحو یراد، زاغآ رد تفرعم نیا هک دهديم ناشن یرشب شناد و مولع ريس هعلاطم و یرارگ ترثک ینفم یا هدمایپ هطحالم اب اما .تسا هدرک ادیپ ترثک و هدش هیزجت ،یبرغ ندمت رد تدحو ؛توافتم یتدحو اما .دبای تسد هتشدگ تدحو هب ات دشوک یم آدجم ،ندش هبعش هبعش رکف .تسا یا هتشر نایم تااعلاطم رگید ضرورفم ،مولع تدحو هزومآ هب دهعت ،نیاربانب .ترثک ،هسنارف مهده نرق فراعملا ةرئاد باحضا، ناتساب نانوي راكفا رد ار ملع یا هخاش ةمه تدحو سنارفنك .درک یبایدر ناوتیم متسیس هیرطن ناراداو و ،متسیب نرق یقطنم نایارگ هیزجت اب ،هنالاس و تسا هدمآرد داهن کي تروص هب و هدش لیکشت 1971 لاس زا مولع تدحو یرلملایب ...دنکیم یررب ار شزرا و ملع و مولع تدحو تاغوضوم، روهشم رگشهوژپ و دنمشناد اهدص زا توعد

نیعم یا هودحم رد و یملع یا هتشر رد هک یرکف یا هشبنج یخرب فالخ رب «یمتسیس رکفت» .درک دشر یا -هتشر نایم یطیحم رد و دش دلوتم نیعم یملع هودحم زا چراخ رد ،دنا هدرک ومن و وشن دیاش، نیاربانب .تفای تیمومع و تفرگ لکش صاخ مولع یتنس یا هزرم زا چراخ رکفت ةویش نیا :درک میسرت نینچ بیترت هب ار یرشب مولع ريس ناوتب

(یمتسیس ةیرطن) یمتسیس مولع؟ یناسنا ای یعامتجا مولع ؟ یعیبط مولع

مولع اب ساییق رد یناسنا مولع یا هتشر تیساسح ،نآ رب بترتم یا هدقن و ،یرگن ءزج ثحب رد ... یرلارد .تسا - یعاوایاند زا یا هشبخ ،یعیبط مولع یا هشبخ بریز اریز ،دوش یم رتشیب یعیبط هایگ عوضوم آلثم .تسا- یعاوایاند زا درجم و یدیجت ،یعامتجا و یناسنا مولع رد اهشبخ بریز هک لاتسیرک و رولب هعلاطم ینانشرولب و ،ناروناج هعلاطم ،ینانشر روناچ ،ناهایگ هعلاطم ینانشر هبنج ،تسایس ملع ؛یقوqh هبنج ،قوqh ؛یناسنا راتفر یداصتقا هبنج ،داصتقا اما ،تسا تاذ رد هکنیا هن دنکیم فیرت ار تارابع اهشبخ بریز .دنکیم یررب ار یعامتجا یا هراتفر یناسنا هدش میسقت اه هاگشناد هک تسا هدشن میسقت یتروص نامه هب ناهج .دشاب هعلاطم عوضوم ،دوخ دناوتیم ،دنادیم کیزیف طقف هک یناد کیزیف» :دیوگیم کیا هف .(130: 1385 نیترتسا) تسا ،دنادیم داصتقا طقف هک یرسک نکیل ،دشاب هعماج یارب یدیفم وضع و کي هجرد ناد کیزیف داصتقا طقف هک یناد داصتقا هک میازفیب مه اوخیم یتح .دشاب یگرزب ناد داصتقا دناوتیم (اناد یجرف) «دشاب ریذپان ناربع یبیسآ هکلب ،یدج یرطخ هن رگا ،هعماج یارب دراد لامتحا ،دنادیم (1386).

.تسا فیعض یناد داصتقا ،دشاب ناد داصتقا طقف هک یرسک دنا هتفریذپ ناناد داصتقا رثکا یا هداغلا چراخ دادعتسا دنمزاین یداصتقا هعلاطم هک دیوگیم عوضوم نیا هرابرد یا هلاقم رد زنیکی نیا مغر هب .دشاب رت هداس ضحم مولع ای هفسلف یا هتشر زا ،یرطن طاحل هب دیاش و تسین یا هتشر نایم تااعلاطم هب ار وا زنیکی خساپ ؟دنوشیمن هدی نآ رد یمهم ناناد داصتقا ارچ ،یگداس رد درادناتسا زا ییالاب حطس هب یتسیاب هتسیاش ناد داصتقا» :دهدیم خساپ و ؛دهدیم قوس یدودح ات دیاب وا .دنوشیمن هدی مه اب بلغا هک اهداعتسا زا یبیكرت هب و دسرب یریسم نینچ تاملك اب یلو ،دنك كرد ار مئال دياب وا .دشاب فوسلف و رادمتسایس ،ناد خیرات ،ناد یضایر هپاس رد ار رضاح طیارش دیاب وا .دنك بیكرت و هیزجت و دسرب صاخ هب ماع زا دیاب وا .دنزب فرح دیابن یناسنا یا هدهان ای ناسنا تعیبط زا یشخب چیه .دنك هعلاطم هدی آ دصاقم یارب ،هتشدگ کي دننام و دشاب ریذپان داسف و عیمطت لباق ریغ دیاب وا .دریگ رارق و تااطحالم بوچراچ زا چراخ هلاقم(1385 نیترتسا) «دشاب ارگعقاو رادمتسایس کي دننامه یهاگ و دشاب شاقن رگریوصت (یا هتشر نایم مولع یادیپ هفسلف و یتسیچ ،هچخیرات

۱۴۰۰ / ۱۱ / ۵ خیرات ،لاله تیؤر ثحبم هقف چراخ هسلج [6]

یضعب» :دیامرف یم لئاسر هلجم اب هباحصم رد ناشیا .تسا رواب نیا رب زین ینشلگ رتكد [7] مولع ندرک یمالسا هب مه نم هتبلا .دننک یمالسا ار یناسنا مولع دنهوخ یم هک دنراد رارصا

مولع رد .تسا یبرجت مولع رد ،نید لباقم رد اه شلاچ خنرس نآلا یلو ،مدقتعم آلماک یناسنا ،مینک نایب اردصالم هفسلف تایداب اب ار نامفرح میهافخب رگا ام تسه داحلا هک اجنآ یعیبط زا وللم و راک هک یلاح رد)درادن یداقتع هفسلف هب نوچ ؛دنک یمن لوبق فرط هک تسا مولع ینابم ،نطاب رد ینعب ؛میوگب نخس و اب کیزیف نابز هب دیاب اذل ؛(تسا یفسلف تاضورفم نآ لاثم و یتخاننش تسیز و یکیزیف ششوپ ار نامنخس اهتتم ،میرب یم راک هب ار نام یفسلف .تسا تلفغ راجد هزوح زورما نم رظن هب اذل .میهد یم اه

ناشسراوچ ،لهج و یس یاه ههد رد،ناشدوخ نامز رد (هر)یرفعج داتسا موحرم و (هر)یرهطم داتسا موحرم ثحابم و تسیز و کیزیف یاه هتشر رد اه نآ .تسیچ راد لکشم و از ههش لئاسم هک دوب عجم یلو ؛تسا مهم یلیخ نیا .دنتسناد یم بوخ ار یشلاچ و مهم لئاسم اما،دندوبن دراو اه نآ یصصخت ...تسا هلئسم اعقاو نیا و تسین روط نیا نآلا

؟دورب یبرجت مولع غارس دیاب هزوح نآلا دیامرف یم امش سپ :لئاسر

سنارفنک زا هک شپ لاس دنچ و تسیب نم .دندنکب ار راک نیا تسا مزال بالط زا یدصرد یتقو ناشدصرد چنپ آلثم ،نایوزوح زا یدصرد دیاب هک متفگ اقا ترضح تمدخ ،متشگرب ناکیتاو یسدنهم مولع نوچ ؛دننک بسک صصخت هیاپ مولع یاه هخاش زا یکی رد دنورب،دندرک مامت ار حطس اما ؛برخم ای تسا ملاس ای یدربراک ملع هک تسا حضاو .دندادن یا هلئسم تهج نیا زا نآ لاثم و هلئسم نیرت مهف لباق ریغ ؛دیوگ یم نیتشنیا یتقو .دنداد قییم ریثات رکفت یور هیاپ مولع رتکد هبحاصم)« .تسا حرطم هیاپ مولع رد یزیچ نینچ «میهمهفب ار ملع میناوت یم ام هک تسا نیا (۱۹۶-۱۹۵ ص ،مهزای هرامش ،لئاسر هلجم اب ینشلگ

هب) ای (Psychology :**یسیلگنا** هب) (یچلاکیاس :ناتسنافا یرد یسراف رد) ای یسانشناور [8] یملع شور زا یریگهرهب اب هک تسا یشناد (Psychologie :**یوسنارف** هب)(یژولوکیسپ :یوسنارف زا روطنم.دزادرپیم ناروناج رگید و ناسنا رد **راتفر** و ینهذ یاهدنیارف و اهتلاح هعالطم و شهوژپ هب زا روطنم و ،تسا میقتسمیریغ و میقتسم هدهاشم لباق راتفر و لامعا ،تاکرح هه «راتفر» و **ناجیه ،تیصخش ،شوه ،(رکفت) هشینا ،کاردا ،ساسحا** :نوچمه ییاهزیچ ،«یناور یاهدنیارف» .تسا ...**هطفاچ و شزیگنا**

مهده نرق لیوا و **مهده نرق** رخاوا هب ،یهاگشناد و **یملع** لکشهب یتخانشناور **یاهشهوژپ** زاغآ لاس ۱۵۰ دودح زا اهنت ،یسانشناور رد هجوت لباق یاهشهوژپ و **اهفاشتکا** تفگ ناوتیم ؛ددرگیمزاب رترابرپ و رتدنب یاهچخیرات زا رگید **یبرجت مولع** هک تسا یلاحرد نیا و ،تساهدش عورش ،شپ هدرک لوغشم دوخ هب ار **نارکفتم** نهذ هک تساهنرق ،ناور و نهذ هب طوبرم ثحابم هتبالا ؛دنداروخرپ رد زین **وطسرا** و **نوطالفا ،طارقس** نوچ ینارکفتم و **ناتساب نانوی** نادنمشناد زا ،نآ بوتکم راثآ و دروم ،کیمداکآ و نودم تروصب ،یدیچ یسانشناور زا شپ ات ملع زا هخاش نیا اما ؛تسا تسد .دوب هتفرگن رارق هعالطم

فیعت

زا هتسد نیلوا .تساهدش فیعت یتوافتم یاهه نوگ هب ،دوخ هاتوک هچخیرات رد یسانشناور زاغآ رد ییارگراتفر هعسوت اب .دنتسنادیم «ینهذ تیلافع هعالطم» ار دوخ راک هزوح ،ناسناشناور هب یسانشناور ،ینیعی یریگهزادنا لباق یاههدیدپ یراصحنا هعالطم رب نآ دیکأت و رضاح نرق مه و دوب اناویح راتفر هعالطم لماش مه ،آلومعم ،فیعت نیا .دش فیعت «راتفر یسررب» ناونع :هک اهضرف نیا اب ،نایمدا راتفر

تسا نایم دآ هب میمعت لباق اهنوویح اب شیمزآ را لصاح تاعالطا

تساهجوت نایش ،دوخی دوخ هب اهنوویح راتفر

اب اما ؛دشیم هئارا فی رعت نیمه ،یسانشناور یسردها باتک زا یرایسب رد ۱۹۶۰ ات ۱۹۳۰ لاس زا یلبق فی رعت هب رگید راب ،**یتخان ش** یسانشناور و **یتخان ش رادیپ** یسانشناور هعسوت یاهدنیارف» هب مه و دوشیم هراشا «راتفر» هب مه یسانشناور فی راعت رد رضاح لاح رد و میاهدی سر نیا .یناور یاهدنیارف و راتفر یملع هعلاطم :درک فی رعت نینچ ناوتیم ار یسانشناور .«ینهذ مهف هب مه و دزاسیم راکشآ هدهاشم لباق راتفر ینعی هعلاطم هب ار یسانشناور هجوت مه ،فی رعت ب صع و یراتفر یاهداد ساسا رب و دنتسین هدهاشم لباق امیق تسیم هک ینهذ یاهدنیارف کرد و دراد تیانع ،دنتسه طابنتسا لباق یتخان شتسیز

هچخیرات

هدس ات ناوتیم ار نآ یاههشیر .تسا رتشیب ،دوچوم یملع یاهماطن همه زا یسانشناور هنیشیپ **نامره** لوق هب یلو ؛دومن لابند **وطسرا** و **نوطالفا** نوچ ینادنم شناد اب ،دالیم زا شیپ مچنپ و مراچ ،زتلوش و زتلوش) دراد هاتوک یاهچخیرات اما ،زارد یاهنیشیپ ،یسانشناور" ۱۹، نرق ،**سواه گنیب** ا حالطصا هدنکع ادبا **سوی نلسوگ فلودار** مان هب یناملآ هدرک لیصحت فوسلیف کی .(۱۸ ص ۱۳۷۲ ،**هفسلف** ملع زا یاهخاش ناو نع هب یسانشناور ،**مهزون هدس** رخاوا دودح ات .تسا «یژولوک یاس» لمایش هک دشیم هتفرگ رظن رد اهگنهر ف یخرب رد شیک کی ناو نع هب ،نینچمه و دشیم هتخان ش (ایدپ یکیو تیاس) .دی درگیم ینورد یگناگی یدوبان و راکفا مچاهت

اهنآ نیرتدیج زا یکی مه و یملع یاهماطن نیرتیمی دق زا یکی مه یسانشناور هکنیا نتفگ اب ناسنا تیهام هب طوبرم یاههشیدنا... .مینکیم عورش راکشآ داضت کی ،ضقانت کی اب ام ،تس زروهشیدنا نایدانم هنیشیپ هچرگا...تسا هدرک رپ ار ام یفسلف و یبهزم یاهباتک زا یرایسب زا یسانشناور هب نیون درکیور هک هدش هتفگ ،تسا یرگید یملع ماطن ره تمدق هب یسانشناور .تسا هدش عورش... ۱۸۷۹ لاس

هرابرد هک ییاه شسرپ نیب توافق هب رتتمک نآ یاههشیر و...نیون یسانشناور نیب زیامت هک دنهدیم ناشن ار ییاهشور نیب فالخا رتشیب و تسا طوبرم دنوشیم حرطم ناسنا تعیبط (۲۰ ص ،نیون یسانشناور خیرات) دنوریم راک هب اه شسرپ نیا هب خساپ نتفای یارب

نرق رخآ عبر رد ینعی ،لق تسیم یملع ماطن کی ناو نع هب یسانشناور لماکت هیلوا یاهلاس لالخ رد هک یناملآ سانشناور کی تنوو ملهلیو هلیسو هب یدیدج رادقم هب دیدج یسانشناور تهج ،مهزون رارق ریثأت تحت تشاد -وا دیدج ملع- دیدج ملع نیا لکش یگنوگچ هرابرد یصخشم یاههشیدنا (۳۷ ص ،نامه) تفرگ

زا یکی ار وا زورما هک دوب نیون **یسانشناور** لوح ت رد مهم یاههرهچ زا یکی دیرتیب تنوو هب **رادم ماطن درکیور** نیلوا و داد رارق دوخ ریسیم رد ار **یسانشناور** هک دننادیم ینامآگشیپ رد بلایغ یاهماطن زا یکی تروص هب و دش حالصا **رنجیت** طسوت آدع هک دروآ دوچو هب ار یسانشناور هکلب ،دیدج ملع هب وا رادم ماطن درکیور رد اهنت هن تنوو تیمها .دمآ رد نرق نیا لوا لاس یس لوط **هاگشیامزآ** هب ار یسانشناور و درک هطبار عطق **هفسلف** اب وا هک دراد رارق تیعیقواو نیا رد نینچمه یمومع هفسلف و **قالخا** و **قطنم** هرابرد باتک چنپ هک دوب **یفوسلیف** ،لاح نیع رد تنوو .درب رد هک ینامز ،لبق نرق ود **کال ناج** هک یتقو ،تسین ام هجوت دروم نادنچ وا هفسلف زورما .تشون

ار ی ب ر ج ت تّ نس ، دوش یم یشان ه ب ر ج ت زا شن اد لک هک تشاد راهطا و داتس ښا **نای ا ر گ د ر خ** ر ب ا ر ب . دش یم بوس ح م یم هم ماگ مه **یس انش ناو ر خ یر ات** رد هک ل ب ، م ل ع خ یر ات رد اهنت هن ن ښا و داهن دای ن ب هکروطنامه . درک فیر عت **رای شه ه ب ر ج ت م ل ع** ه ب ا ر ی س انش ناو ر و درک یور ږ پ تّ نس ن ښا زا مه تنوو دن نامه ی س انش ناو ر مه تنوو ی ا ر ب ، ت ف گ ن خ س اهه ش ښی د نا ی ع ا د ت رد ښه ذ یم یش زا **ل یم تراو ت س را نا ج** مه اب ا ر **ر ص ان ع** ن ښا و **ه ی ن ج ت** ن آ ر ص ان ع ه ب ناو ت یم ا ر **ه ب ر ج ت** هک دوب د ق ت ع م یو ا ر ږ ز ، دوب **ی م یش** ه درک حر ط م ا ر **ی ش ښا م ز آ ی س انش ناو ر** دا ج ښا ل ا م ت ح ا ، دو خ **ق ط ن م با ت ک ر د** مه **ل یم تراو ت س را** . درک **ب ی ک ر ت** (ا ډ پ ی ک یو ت ښا س) . دن ام ی ق اب تنوو ی ا ر ب ه ش ښی د نا ن ښا ه ب ن د ښ خ ب ق ق ح ت ی لو ، دوب

نامز رد مان [?zi:km?nt ?f????t] : ښا م ل آ ظ ف ل ت ، Sigmund Freud (**ی نا م ل آ** ه ب) دیورف دنوم گ ږ ز [9] و **ی ش ښی ر ت ا** هت س ج ر ب **س انش ب ص ع** (۱۹۳۹ ر ب م ا ت پ س ۲۳ - ۱۸۵۶ ه م ۶ ، دیورف و م و ل ش دنوم س ی گ ږ ز : د ل و ت . دوب **یس انش ناو ر** رد ښا م ر د ش و ر ک ی ناو ن ع ه ب ، **ی واک ناو ر** شن اد را ذ گ نا ی ن ب

و ی ز غ م ت ا ل ا ل ت خ ا ی اهه ن ښ م ز رد ، س پ س و ت ف ر گ ش ر ږ ډ پ ، **ن یو ها گ ش نا د** زا ۱۸۸۱ ل ا س رد دیورف **ن ا ت س ر ا م ی ب** رد ، ی پ و ک س و ر ک یم با ص ع ا **یس انش د ب ل ا ک اش و ر آ ر د ا ن ی ر ا م ی ب ت خ ا ن ش و ی نا م ر د ر ا ت ف گ** ۱۸۸۵ ل ا س رد ، **ی ژ و ل و ت ا پ و ر و ن** هت ش ر رد ها گ ش نا د د ا ت س ا ناو ن ع ه ب و ا . درک شه و ژ پ ه ب ز ا غ آ ، ن یو یم و م ع **ی ن ی ل ا ب** ی اه شور و **ی واک ناو ر** دا ج ښا رد . دش هت خ ا ن ش ، ر و س ف و ر پ ناو ن ع ه ب ۱۹۰۲ ل ا س رد و ه دش ب و ص ن م ی ن و ن ف دیورف ، واک ناو ر و ر ا م ی ب نا یم و گ ت ف گ ه ا ر زا ی ناو ر **یس انش ب ی س آ** ش نا د اب ن دش و ر ب و ر ی ا ر ب ر و ط خ ش ن ه ذ ه ب ا ر ه څ ن آ ر ه ر ا م ی ب ن آ رد هک دوش یم هت ف گ ی شور ه ب) **د ا ز آ ی ع ا د ت** ږ ږ ی گ ر ا ک ه ب دن نام ا ر ر گ نا م ر د اب ع چ ا ر م هک ت س ا ن آ ی ا ن ع م ه ب ل ا ق ت نا (ل ا ق ت نا ف ش ک ن ښ چ م ه و (د ښا م ن ښ نا ی ب ، دن ک یم نا ج ښه و ت ا س ا س ح ا ر گ ږ د ت ر ا ب ع ه ب دن ک یم درو خ ر ب ش ا **ی ک دو ک نا ر و د** مه م دار ف ا زا ی ک ی دن نام دو خ (. دن ک یم ل ق ت ن م دو خ ر گ نا م ر د ه ب هت شاد ر د ا م و ر ډ پ دن نام یم هم ی ه ژ با ه ب ت ب س ن هک ا ر ی اه هک ی س ن ج ت ا ل ی ا م ت زا دیورف فیر عت ز ا ب . درک هئ ا ر ا ر ا ی و پ ا ی ی ل ی ل ح ت **یس انش ناو ر** شور ن ښ چ م ه ب ت ب س ن ه څ ب ی س ن ج ت ا س ا س ح ا) **پ ږ دا ه د ق ع** هک دا د ه ز ا ج ا و ا ه ب دش یم مه **ی دا ز و ن** ل ا ک ش ا ل م اش (ا ډ پ ی ک یو ت ښا س) . در و آ ر د ی واک ناو ر ه ږ ر ط ن ی ز ک ر م ل ص ا ناو ن ع ه ب ا ر (دو خ ف ل ا خ م س ن ج ن ښ د ل ا و

ش دو خ ل ا ح ح ر ش ت ی ه ا م زا و ا ه ږ ر ط ن ر ت ش ښ ی ب » هک ت س ا ن ښا دیورف دروم رد ل م ا ت ل ب ا ق ت ا ک ن زا (۴۴۲ ص ، ن یو ن ی س انش ناو ر خ یر ات) « ت س ا ه دش هت ف ر گ

یم ه ب ر ج ت ا ر ی س ن ج ت ا ل ک ش م ش دو خ و تشاد ی ف ن م ش ر گ ن ی س ن ج ر و م ا ه ب ت ب س ن ا ص خ ش ا ی ی واک دو خ ی خ یر ات راک دراذ گ ب ر ا ن ک ا ر ی س ن ج ت ی ل ا ع ف ت ف ر گ م ی م ص ت هک ت ق و نا مه رد دیورف ... درک **ی ر و ج ن ر ناو ر ت ا ل ک ش م زا و ا ی ر و ج ن ر ناو ر ه ږ ر ط ن ر ت ش ښ ی ب** ع ق ا و ر د ... درک ز ا غ آ ا ر ی ص خ ش ل ی ل ح ت مه م » : ت ش و ن دروم ن ښا رد و ا . ت ف ر گ ت ا ش ن در ب راک ه ب اه ن آ ل ی ل ح ت ی ا ر ب هک **ی شور و ش دو خ** (۴۵۱ ص ، نامه) « م ت س ه م دو خ ص خ ش م ی ا ر ب ر ا م ی ب ن ږ ر ت

: درک ه ر ا ش ا دروم ن ښا ه ب ناو ت یم و ا ی ی ا د ت با ت ا ق ی ق ح ت زا

ی ر و ج ن ر ناو ر رد ی س ن ج ل یم هک درک ا ډ پ دا ق ت ع ا ر گ ږ د نا م ز ر ه زا ش ښ ب ۱۸۹۰ ه ه د ط س ا و ا رد دیورف ر ا درو خ ر ب ر ا ج ن ه ب ی س ن ج ی گ د ن ز زا ی س ک ر گ ا هک د ی س ر ر و ا ب ن ښا ه ب و ا ... دراد ی ا ه د ن ک ن ی ی ع ت ش ق ن (۴۴۸ ص ، نامه) . دوش ا ل ت ب م ی ر و ج ن ر ناو ر ه ب ت س ښ ن ک م م دش ا ب

شرازگ درک هئارا نیو رد باصعا ناصصختم و ناکشزپناور نمچنا هب ۱۸۹۰ رد هک یا هلاقم رد دیورف اوغا هک دنراد تهابش یکدوک هرود یاوغا هب هک دنا هتشارب هدرپ یبراجت زانسانرامی هک داد دشیقلت زیماآدیدرت هلاقم نی...تسا هدوب ردپ دراوم بلغا رد و رت نسمن ناگتسب زایکی هندنک یملع هویش هب هک یرپ و نجاتساد هب هک درک رطن راهطا نینچ گنیب تفارک، نمچنا سیئر و هب یگمه و دنتسه نادان یدارفان نادقتنم همه هک داد خساپ دیورف. داد تهابش دشاب هدش نایب (۴۴۹ ص، نامه). دنورب منهج

دنراد تیخالص دنرب یم راک هب ار وا شور هک یواکاناور طقف هک درشف یم یاپ هدیقع نیارب وا اب هک ار یناسک هژیو هب نارگیدی هداقتنا و دننک تواضق واهراک یملع شزرا هرابرد هک. داد یم خساپ ناشیهداقتنا هب تردن هب یتح و تفرگ یم هیدان دنتشادن یا هنام یم یواکاناور (۴۶۶-۴۶۷ ص، نامه). تشاد قلعت واهب اهنت. دوب واماظن یواکاناو

دوبن تبثم دیورف درکیور هب یسانشناور هندب هاگن:

ناسانشناور زایرایسب....تسب یواکاناور نییآ یور هب ار اهرد اتمدع یهاگشناد یسانشناور هک تشون نیلکنارف دل نیاتسیری ۱۹۱۶ رد. دنداد رارق داققتنا دروم تدش هب ار یواکاناور یهاگشناد ار یواکاناور ایبملک هاگشناد رد ثرودو و ترباور...تسا یناملآ...هتفایان دشرنهذ لوصحم یواکاناور هجیتن تهج رد دنرادروخرب ملس لقع زاراکشآ روط هب هک ار یدارفایتح» هک دناوخ زومرم بهذم کی (۴۷۵ ص، نامه). «دهد یم قوس لمهم یاهیریگ

نارادفرط یتح. دنا هتفرگ رارق داققتنا دروم ناسنا تعیبط هرابرد دیورف یاهضرف واههیرطن دنتفگ یم...یریگیدی نازادرب هیرطن...تسا هدرکیوگ ضقانت بلغا یو دوخ هک دنریذپ یم دیورف هداد رارق دیکأت دروم هزادنا زاشیب ار یسنج لیم هژیو هب یتخاننش تسیز یاهورین دیورف (۴۷۸ ص، نامه).تسا

هلمچ نیازا رلدا.تسا قداص زین دندش ادج واهب هک دیورف نادرگاش رگیدی دروم رد الاب بلاطم :تسا:

میس لقس لقع رب ینتبم تادهاشم رب و یگتخاس واههیرطن هک دندقتعم ناسانشناور زایرایسب یم یقلت شنیب زایراع و هناریگوس ار واهتادهاشم رگیدی ضعب.تسا یکتم هرمزور یگدنز زاتلع هب یواکاناور یریگدای.تسا هداس هزادنا زاشیب رلدا اماظن هک تفرگ یم دیورف.دننک یدایز فرح واهک نآ لیلد هب ناوت یم ار رلدا یاههشیدنا اما دشک یم لوط لاس وداشا یگدیچی دوخ واهراک هرابرد اقیقد نآ تفرگ یم رلدا رگیدی یوس زاتفرگ دای هتفه ودراد دنتفگ یارب (۵۰۴-۵۰۵ ص، نامه)دیشک لوط لاس ۴۰ شا هداس یسانشناور نیودت رلدا یارب اریز دنک یم قدص دیورف (۵۰۵)

مینکیم هراشا هانآ هب هک دراد دوجو بلطم نیارب یناوارف دهاوش [10]

ارآ تّشت ۱.

:تسا هدمآ هراب نیارد نیون یسانشناور خیرات باتک رد

هک تسا نیادنشاب هتشارد رطن قفاوت نآ دروم رد تسا نکمم ناسانشناور هک یزیچ اهنت تّیهام هرابرد رطن قفاوت و رت سناجتمان هتشدگ نرق لوط رد یریگیدی تقوره زانورما یسانشناور» اب«دنهیم هاگدید نیاهباشم یرطن مه ناسانشناور ریاس «تسا روصتمان هشیمه زارتشیب نآ هتشر هک یلوصا هعومجم ای هچراپکی بوچراهچ چیه، (متسیب)نرق نایاپ هب ندش کیدزن درفنم اماظن کی...یسانشناور». «تسا هندان یقاب دنک تیاده ار شهوژپ و فیرعت ار یسانشناور

هراپ ار دوخ اکیرم آسانشناور» تسا نوگانوگ یاه تخاس اب تاعلاطم زا هعومجم هکلب تسین هورگ ره هکی تروص هب دنایم یقاب هراپ هکت هتشر «دنیب یم عزانتم یاه جانج نیب رد هدش هراپ ناسنا تیهام هعلاطم هب فل تخم نوتف اب و تسا هدی بسچ دوخ یسانشنشور و یرطن یریگ تهج هب خیرات). دشخبیم اقرت را دوخ رکف بتکم یاه ماد و تایرشن ،تاحلاطصا اب ار دوخ و دنکیم یور (۳۸-۳۹ ص ، نیون یسانشناور)

دوخ قباس یاه شهوژپ هب ناسانشناور شرگن ریغیغ ۲:

تسا هدمآ و دروم رد . تسا یی ارگراتخاس بتکم نارادمدرس زا و تنوو درگاش ،رنجیت

ارینه ذر صانع وا . دهد ریغیت یداینب روطه اب ار دوخ ماطن هکنیا هب درک عورش شرمع رخاوا رد رنجیت رصانع یاج هب یسانشناور هک داد داهنشیپ و درک فدح دوخ یاه ینارنخس زا ۱۹۱۸ لاس لیواو زا کی هب دعب لاس تفه... دنک هعلاطم اریناور تایح یاهدن یارف ای رتگرزب داعبا دیاب یساسا وینوریب یاه ساسحا بسح رب ندیشیدنا دیاب امش» :تشون یلیمکت تالیصحت یوجشناد ... تسا خوسنم یلک روطه... نونکا اما ؛دوب تسردشیپ لاس هد راک نیا . دیراذگب رانک ار فطاوع رب ،ینوریب ساسحا دننام هتفای ماطن یاه هزاس بسح رب ندیشیدنا یاج هب دیزومیاب دیاب امش «دیشیدنیب داعبا بسح

تفرگ میمصت و درب لاؤس ریز اریراتخاس یسانشناور حالطصا ۱۹۲۰ یاه لاس لیواو ردیتح رنجیت هب رنجیت رگا و ،دنتسه هاگدید رد مهم یاهریغیت اهنیا ... دمانب یدوجو یسانشناور ار دوخ درکیور یراتخاس یسانشناور (تشونرس مه دیش) هرهچ ،دنک لامعا ار اهنآ دناوتب هک درکیم رمع یفاک دج (۱۴۹ ص ، نامه) تشادزاب شنامرآ هب یبایتسد زا ار وا گرم اما... درکیم ریغیت لماک روطه

اب یکیزیف میهافم هک درک داهنشیپ هک دوب یسک دراو راه هاگشناد نادکیزیف نمگدیرب رود هب دنتسه یکیزیف لولد دم دقاف هک میهافم مامت و دنوش فیرعت مکحم و قیق دیتاحلاطصا رد نآ زا و درک بلج دوخ هب ار ناسانشناور زا یرایسب هجوت هاگدید نیا (۳۵۴ ص ، نامه) دنوش هتخیر و نابز ندرک رتقیقد ورتینعی نآ فده هک یلک لصا ای شرگن کی :دندرب هرهب ییارگ لمع هاگدید یکیزیف روطه اب ای هدهاشم لباق الماع هک تسا یلئاسم رش زا ملع نداد تاجن و یملع تاحلاطصا (نامه) (دوش یم هدناوخ هلئسم هبش هچنآ) دنتسین ندادنشن لباق

لاس ۲۷ دودح . تشادکش ،درکیم و موهفم زا یسانشناور هک یاهدافتسا دروم رد نمگدیرب دوخ اما یناتساد نامرق :یقرواپ رد) ینیاتشا کنارف منکیم ساسحا» :تشون ییارگ لمع داهنشیپ زا دعب هک ماهدرک قلخ (دیآ یم رد یاپ زا نآ هلیسو هب دوخ هک دنک یم قلخ یلوغ یکشزپ یوجشناد کی... رتهداس ماهتشاد رطن رد نم هک یزیچ... مراد میب ییارگ لمع هملک زا نم . تسا هدش رود نم زانام لسم «دوش هداد هولج گرزب هزادنا نیات اعدمرب ردقنآ یمان هلیسو هب هک تسا نآ زا

ص ، نامه) دنوش یم ناشناربه رت تبصعتم ناوریپ هکنیا زا تسا رگید یدروم نیا دسریم رطن هب (۲۵۶)

یسانشناور یملع تیهام رد ناسانشناور دیرت ۳:

رد دیدج یملع یسانشناور ماگشیپ و یدرکراک یسانشناور یی اکیرما یلصا یدانم زمیج مایلیو (۱۹۷ ص ، نامه) تسا هدحتم تالای

زا لبق). درک تشپ نآ هب یگدنز رخاوا رد دوب یسانشناور گرزب نامداخ زا هک هدیچیپ و باذج درم نیا (دنکن یفرعم یسانشناور ناونع هب ار وا هک درک تساوخر رد نوتسینیریپ هاگشناد رد ینارنخس داری روضح نودب یسانشناور هک داد هزاجا هچ رگا . **تسا تاحضاو حیضوت یسانشناور** :تفگیم و (۱۹۸ ص ، نامه). دهد همادا شهار هب ناگنل گنل وا هنارمآ

یسانش‌ناور رب ناوارف یری‌ثأت دوخ هک تسایطرش یاه باتزاب فورعم یرظن بحاص فلواپ ناویا
ت:شاذگ:

و ینی‌ع دجاو کی ،درک مه‌ارف ار رات‌فر ی‌ساسا رصانع ی‌سانشن‌اور ملع یارب ،فلواپ یطرش نونف
یه‌اگ‌شی‌ام‌زا طیارش رد نآ شی‌ام‌زا و دوب شه‌اک لباق نآ هب ناسنا هدی‌چی‌پ رات‌فر هک یلم‌ع
دوخ همن‌رب یلصا زکرم ار نآ و دش لسوتم رات‌فر دجاو نیا هب نوس‌تاو یب ناج .دوب ری‌ذپ‌ناکم
...داد‌راق

یاه‌نیمز ی‌سانشن‌اور اریز .تسا راد هی‌انک هدوب ی‌سانشن‌اور رب فلواپ ری‌ثأت نیرت‌شی‌ب هک‌نیا
یدرک‌اک و یرات‌خاس ی‌سانشن‌اور اب وا .تشانن نآ هب تبسن ی‌ق‌فاوم رظن عومجم رد فلواپ هک تسای
رادروخرب ملع کی ه‌اگی‌اج زا زونه ی‌سانشن‌اور دوب هت‌فگ هک زمیج مایلی‌و رظن اب و دوب ان‌شآ ود ره
رد وا .دوب هت‌شاذگ رانک دوخ راک ه‌نیمز زا ار ی‌سانشن‌اور فلواپ نیارب‌ان .دوب ق‌فاوم تسای هدشن
هدافت‌سا ی‌سانشن‌اور یاه‌ژاو زا یکی‌ژولوی‌زی یاه‌ژاو یاج هب هک ار ی‌ناسک دوخ ه‌اگ‌شی‌ام‌زا
هراشا ی‌سانشن‌اور عافد لباق ریغ ی‌اعدا هب بلغا شی‌اه ی‌نارن‌خس رد و درکیم هم‌ی‌رج ،دن‌درکیم
ار شدوخ ی‌تح و داد ری‌یغت ار ش‌سرگن [تسای هت‌فر ایند زا ۱۹۳۶ رد وا] رمع رخاوا رد فلواپ اما .درکیم
(۳۰۷-۳۰۸ ص ،نامه)دی‌مان ی‌شی‌ام‌زا سانش‌ناور کی

هیلوا فی‌عض یاه‌راک قی‌داصم ی‌خرب.۴

ت:شاد هراشا ناک‌دوک ه‌ع‌لاطم رد لوا یاه‌راک هب ناوتم ه‌نومن ناو‌نع‌هب

هت‌سه ار نآ وا هک ک‌دوک ی‌ت‌خان‌شن‌اور ه‌ع‌لاطم یوس‌هب ار وا ک‌رالک ه‌اگ‌شن‌اد رد لاه یکی‌ت‌نژ قی‌ال‌ع
رد هک یاه‌ویش‌اه همن‌ش‌سرپ زا ک‌دوک ه‌راب‌رد دوخ تاع‌لاطم رد لاه...درک تی‌اده داد‌راق دوخ ی‌سانشن‌اور
داجیا ار یدایزیمومع قوش ناک‌دوک هیلوا ه‌ع‌لاطم نیا...درک هدافت‌سا عیسو روط‌هب دوب هت‌خومآ نام‌ل‌آ
یاه شه‌وژپ رطاخ‌هب ت‌ض‌هن نیا اما .دش ک‌دوک ه‌ع‌لاطم ت‌ض‌هن نت‌فای تیم‌سر ب‌جوم و درک
،مل‌سان اه همن‌ش‌سرپ ،یف‌اکان ی‌ندوم‌زا یاه‌نومن .**دش دی‌دپان لاس دنچ ضرع رد فی‌عض**
« شالت .دن‌دشیم لی‌لحت و هی‌جت فی‌عض اه‌داد،دن‌دوب ه‌دین میلعت اه‌داد ناگ‌دن‌روآ‌درگ
دش ی‌قل‌ت،ه‌دش تی‌اده ت‌س‌ردان و ناسم‌هان،قی‌ق‌دریغ ،فی‌عض رای‌سب ی‌سانشن‌اور
(۲۴۱-۲۴۰ ص ،نامه)».

ه‌نومن ،ک‌دوک تی‌ب‌رت رد رگ‌رات‌فر ماطن ه‌نیمز رد یی‌ارگ رات‌فر ب‌ت‌کم راژگه‌ی‌اپ نوس‌تاو یاه‌راک
ت:تسا دراوم نیا زا یرگی‌د

رشت‌نم ک‌دوک و دازون زای‌ناور تب‌ق‌ارم مان هب ک‌دوک زا تب‌ق‌ارم ه‌نیمز رد ی‌باتک نوس‌تاو ۱۹۲۸ رد
یوق‌ع‌ضوم اب هک داد هئارا ار ی‌تاررقم ی‌ماطن،ک‌دوگ شرورپ ریگ ناسآ ماطن یاج هب نآ رد هک درک
تی‌ب‌رت دروم رد یی‌ارگ‌رات‌فر شور تخس یاه‌هی‌صوت زا رپ باتک نیا .دوب ناو‌خم‌ه وا یی‌ارگ طی‌حم
،دوب ناک‌دوک.

دی‌ه‌دن هزاج،دی‌سو‌بن و دیری‌گن شوغ‌آ رد ار ناک‌دوک زگره:«دوب نینچ نی‌دلوا هب وا هی‌صوت لاثم یارب
دی‌ی‌وگیم ریخ هب بش‌اه نآ هب هک ی‌ماگ‌نه دی‌دش راک نیا هب روبجم رگا .دن‌نیش‌ن‌ب امش یوناز یور
یلیخ راک لک‌شم یا هفی‌طو دروم رد رگا .دی‌ه‌دب تسد اه‌نآ اب اه حبص .دی‌سو‌بن ار ناشی‌ناشی‌پ
الماک نی‌ع رد هک تسای ناسآ ردقچ هک ت‌فای دی‌ه‌او‌خ‌رد...دی‌ش‌ک‌ب ناشرس هب ی‌ت‌سد دن‌داد ماچ‌نا ی‌بوخ
«دی‌شاب ناب‌ره نات‌دن‌زرف اب،ن‌دوب‌ینی‌ع

رب نوس‌تاو یاه‌ه‌ت‌ش‌ون ریاس زا شی‌ب و داد ری‌یغت ار ک‌دوک تی‌ب‌رت یی‌اک‌یرم‌آ مسر و هار باتک نیا
دروآیم رطاخ‌هب ۱۹۸۷ رد یی‌ای‌ن‌رفی‌لاک ناگ‌رزاب کی زمیج ،نوس‌تاو رسپ .ت‌شاذگ ری‌ثأت مدرم مومع
ت‌فرگن شوغ‌آ رد ای‌دی‌سو‌بن ار وا زگره و دوبن ناک‌دوک هب دوخ فطاوع ندان‌اشن هب رداق شر‌دپ هک

ات دوب م م ص م ی دم غریغ یوحن هب منکی م رکف و دوب... ساسح ا ی ب و ا: درک فیصوت نیچ ار شرډپ و ا...» دنک بیصن ی ب ی فطاع هیاپ عون ره زا ار مردارب و نم

نارسپ ردام نم» ناو نع اب تشون یاه لاقم نی دل او هلجم یارب [نوست او رسمه] نوست او رنیر یلازور هک تشون و ا. درک نا عذا کدوک شرورپ دروم رد شرسمه اب قفاوت مدع رب و «متسه ارگراتفر کی دغ اوق مامت تساوخی می هگ هگ و دنک راهم ار دوخ فطاوع شن اکدوک هب تبسن هک دوب لکشم شیارب دشاب هداتفا قافتا زگره یرما نیچ دروآیمن دای هب زمیج شرسپ هچ رگا دنکشپ ار یی ارگراتفر ...

راب نیلوا یارب هک دروآی م رطاخ هب زمیج شرسپ. درک ریغ یلازور گرم اب ۱۹۳۵ رد نوست او یگدنز هقلح شن نارسپ یاه هناش رود ار شناتسد نوست او هطحل دنچ یارب و تسرا هدی هیرگ لاح رد ار شرډپ درک...

یارب یراختفا حول هک داد یأر اکیرم آسانشن اور نمچنا دوب هلاس ۷۹ نوست او هک میماگنه ۱۹۵۷ رد دورو زا نوست او هطحل نیرخ آرد اما دناسر... کرویوین لته هب ار نوست او یصخش... دوش رداص نوست او نوست او... دبای روضح نشچ رد و اچ هب شگرزب رسپ هک درک رارضا و درک عانتما سلجم هب کشا و دنکشپ راتفر لرتنک یاوشیپ هک دوش هریچ و رب فطاوع هطحل نآ رد هک دیسرت (۳۲۴-۳۲۵ ص، نامه). دزی

ار اهنآ همه هک مه دیم لوق. دیه دب ملاس لفظ نیچ ود کی نم هب: دوب هدش یعدم رگیدی اچ رد نوست او هجوت نودب ار و ا و منک باختنا یفداصت روطه ب دیه اوخ هک ار مادک ره مه دیم تنامض و منک گرزب تیبرت یصصخت هتشر ره یارب شی داجا داژن و لغش و اهی اناوت، تالیامت، یگدام، دادعتسا هب ... دزد ای ادگی تح و رجات، دنمرنه، نادقوقح، کشزپ منک

اعدا نآ نایب رد هک تفریډپ ار و ا، دیامزایب ار دوخ یاعدا ات دادن ملاس هچب نیچود کی و ا هب سکچیه (۳۴۲ ص، نامه). تسرا هتفر تی عقاو زا رتارف

: تشاد دنم تردقینی فللخم شتایح نامز رد و ا یاهه اگدید

نانآ زا یرایسب. دندوبن دونشخ، درکیم حرطم نوست او هک یطارفا تی نیع نآ زا ناسانشناور همه اما ماظن هک دنتشاد داقعتا، دندرکیم ینابی تشپ یی ارگ تی نیع زا هک یناسک زا یضعب هلمج زا. تسرا هدرک فذح ار کاردا و ساسح یاه دنیارف دننام، یسانشناور مه مصانع زا یضعب نوست او

مچنپ رد اهنآ... دوب یسیلگنا سانشناور لاگودکم مایلیو، نوست او تردقرب نافلخم زا یکی هب ناشتافالتخا دروم رد ات دندرک تاقالم یسید نتگنشاو رد یسانشناور پولک رد ۱۹۲۴ هیروف ترسنک کی زا ندرب تذلل یگنوگچ تساوخ زا و دیشک شلاچ هب ار نوست او... دندزادرپب هرطانم. دهد حیضوت ارگراتفر کی رطن زا ار نلویو

زای یاهوم اب ار هبرگ هدور هک منیبیم ار یدرم هنحص یور و میآیم نلاس نی هب نم»: تفگ لاگودکم هتسشن هجوت قرغ و تکاس رفن نارازه و [ترسنک رد یقی سوم نتخاون هب هراشا] دشارخیم بسا مد نیببت هنوگچ ارگراتفر کی ار بیجع یاهدادیور نی. دندزادرپیم دیدش ندز فک هب هرابکی و دنا اب ار یقی سوم نیرضاح هک دنراد قفاوت نیببت نی شریډپ رد یسانشناور و یداع روعش...؟ دندرکیم. دنتخیر نوریب ندز فک و هلهله اب دنمرنه نیسحت هلیسو هب ار دوخ ینادردق و دندی نش دایز تذلل. ام رهوج» نی مامت و ا. دنادیم ینادردق و نیسحت زا، درد و تذلل زا یزیچ چه ارگراتفر اما. دنک وجوتسج ار یرگیدی یاهنیببت دیاب و دهیم تبسن کاخ یتشم هب ار «عیبطل ادعب دهوخ لوغشم ررض نودب هدی آ نرق دنچ یارب ار و ا وجوتسج نی. دهد همادا نآ وجوتسج هب دیراذگب (۳۴۶-۳۴۸ ص، نامه). درک

۵: نیقباس یاهراک رد هنیشیپ دوجو مدع.

هک تشادن یا هنیشیپ ای هنومن چیه، ایند (یهاگانامرد)ینیلاب سانشناور نیلوا ناووعه ب رمتیو رد...درک نیودت ار شدوخ صاخ نامرد و صیخشت یاهشور اذل و، دزاس راوتسا اهنآ رب ار شیه مادقا واهک یتخان شیه صقن و یراتفر یاه یگتفشآ زا یرایسب هدمع تلعل هک تشاد رواب رمتیو ادتبا لم اوع هک درب یپ شا یهاگانامرد هیجرت شررتسگ اب اهدعب اما دنتسه یکی تنژ لم اوع، دنیبیم (۱۶۰-۲۵۹ ص، نامه) دنرت مهم یطیحم

درکیور هک تشادن رایخا رد یاهقباس چیه زین تاکسا، ینیلاب سانشناور رد رمتیو لثم شدوخ ار یزیچ ره دوب روبجم نیاربانب؛ دزاس راوتسا نآ رب ار [نانکراک نیرتهب باختنا یارب]دوخ (۲۶۶ ص، نامه). دنک نیودت

یصخش تالکشم و براجت ساسارب ۶: یرظن حرط.

دیورف یاههگدید دش نایب هک هنوگانامه. تساهتفای یرتشیب هولج یراکناور رد هلئسم نیا، تساهدوب وادوخ یگدنز لاج حرش.

رد یعامتجا سانشناور هورگ ماگشیپ نیتسخن ناووعه ب و دوب دیورف درگاش ینامز هک زین رلدا تساهتسد نیا زا زین (۵۰۰ ص، نامه)دوشیم یقلت یواکناور:

صخش ردام یوس زانده درط و، رتگرزب ردارب تداصح، یرامیب اب وایکدوک: تساهدمآ و دروم رد رظن زامه و یعامتجا رظن زامه... درکیم یقلت مادنا کچوک و تشز یصخش ار دوخ و، تساهدش یارب بیترت نیدب و دنک هبلغ شیه تراقح واه یگدنمابق رب ات درک شالت تخس یلیصحت فیصوت. دش یاهنومن دنک ناربع ار شفعض طاقن دیاب صخش هکنیا رب ریاد شا هدنیآ ۶: یرظن هیلوا براجت میقتسم باتزاب دادیم لیکشت ار واطن یلصا شخب اهدعب هک تراقح یاه ساسحا (نامه)تسوا دوخ

لباقم رد و، دوبن قفاوم دیورف اب، تساشزیگنا یلصا هیپ یسنج تالیامت هک دروم نیا رد رلدا یگدنز رد هک نانچ. تساراتفردنکنییعت یورین تراقح ۶: لک ساسحا کی هک تشاد هدیقع رلدا...دادیم طبر ندب بویعم یاهتمسق هب ار تراقح ساسحا نیا ادتبا رد رلدا. دوب قداص شدوخ یلایخ ای یقیقح یعامتجا ای، ینهذ، ندب صقن عون ره هب ار نآ و داد شررتسگ ار موهفم نیا اهدعب (۵۰۲ ص، نامه). داد میمعت

تسین انثتسم هدعاق نیا زا زین دیورف وریپ رگید یانروه:

هتسوپی ار واهوه و هفایق شرده...درکیم درط ار واهردام. تشادن یفرعت ۶: ل صا یانروه یکدوک -ردب تبجم نادقف نیا. دروآیم دوجو هب تموصخ ویشزرا یب، تراقح ساسحا و ارد و درکیم ریقحت براجت ذوفن زا یرگید هنومن نیا و داد شرورپ وادیمان «ساسا بارطضا» اهدعب هک ار یزیچ یردام (۵۰۶ ص، نامه). دهیم ناشن ار تیصخش هرابرد شهگدید رب زادرپ ۶: یرظن یصخش

رد کدوک یگدنامرد و ییادج ساسحا تروصه ب هک تساساسا بارطضا یانروه ۶: یرظن یدایب موهفم یکدوک نارود تاساسحا هصخشیم، یفرعت نیا. دوشیم یفرعت تسارگ تموصخ هوقلاب هک ییایند (۵۰۸ ص، نامه). تسوا دوخ

درک هدهاشم ناوتیم باتک نیا ۵۰۷ هحفص رد ار واهبیج یاههگدید زا یخرب.

درک هراشا نوسکی را هب ناوتیم هتکن نیا قیداصم رگید زا:

رد هک دوخ تیوه نارحب زا هک یا هدیقع، دراد ترهش تیوه نارحب موهفم ندرک حرطم رطاخ هب نوسکیرا (۵۱۹ ص، نامه). تسرا هتفرگ همشچرس هدرک هبرجت یگدنز هیلوا یا هلاس

تربلایه و وژناش، لوب، ازونیپساریظن یرگید هفسالف و نادنمشناد، زتین بیال زا سپ [11] **نایم یملع شبنج کی**، یدالیم ۱۹۴۰ هه رد هخالاب هکنیا ات دنداد همادا ار هنیمز نیا رد قیقحت **ناسانشناور و نانادیضایر ار نآ یزکرم هتسه هک تفرگ لکش اکیرما رد یاهتشر** و یزاس لدم قیرط زا زغم درکراک هعالطم، **شبنج نیا هیلوا و یلصا فده**، دندادیم لیکشت تفای قیقحت فده نیا، یدالیم ۱۹۵۶ لاس ردآتیاهن. دوب **یسانشناور یعقاو ملع کی سیسات** هب و سیسات یبرجت یاهه داد ربینتبم دیدج یسانشناور ملع کی ناوئعهب «یتخان شمولع» و هلوقم هعالطم هب یتخان شمولع ناصصتخم، دعب هب خیرات نآ زا. دیدرگ یفرعم یملع هعماج درکراک رد هناهگآ تخانش شقن نینچمه، هدنزریغ و هدنز یا همتسیس رد نآ دیلوت هوجن، تخانش مولع یتآ ناراذگ ناینب، یدالیم ۱۹۵۰ هه رد هک دنامن هتفگان. دنتخادرپ هدنز یا همتسیس دیاب ادتبا، یتخان شمولع هنوگ ره دیلوت یارب هک دندوب هدرپ یپ یداینب تیعیقاو نیا هب یتخان شمولع تشاد نآ رب ار اه یتخان شمولع، هداس هدی نیا. ددرگ رارقرب طابتر نآ نوماریپ طیحم و ممتسیس نیب هک هناهگآ تخانش دیلوت رد تاطابتر یساسا شقن هب و دنوش دراو تاطابتر یایند هب ات دوب نامز نیا رد. ددررب یپ، دراد هدهع هب ار یعیبط یا همتسیس راتفر تیاده و لرتنک هفیظو روصتآلق هک تسرا نآ زا رتعیسو رایسب یتخان شمولع تاعالطم هزوح دندش هجوتم هئانآ هک دشیم.

و یدام طابتر رد زیچ همه اب زیچ همه تقلخ ماطن رد هک دندقتعم یتخان شمولع نارادفرط، هزورما ممتسیس رد، دنوش هتشاذگ شایامن هب تایضایر طسوت دناوتیم هک تاطابتر نیا. تسرا یونعم مادنا رد طیحم یکیزیف تازیغت ادتبا هک بیترت نیب. ددنکیم لمع یصاخ هنوگ هب هدنز یا ه قیرط زا اه مایپ نیا سپس، دوشیم رهاظ ندب رد یبصع یا همایپ تروصب، هدرک رثا یسح یا ه یزاسلاعف و زغم ینورون یاههکبش هب دورو زا سپ و دوشیم تیاده زغم فرط هب یبصع یا هلالناک و دوشیم یدورو یا همایپ ندش رادانعم و شزادرپ ثعاب هک یزیچ؛ دراذگیم ریثأت ندب درکراک رب هئانآ تئیمها نایم نیا رد هچنآ. ددرگیم رهاظ مزی ناگرا رد هناهگآ تخانش و تاساسحا تروصب، تیاهن رد ریظن یتاعالطا یاهنیشام رد هک یعونصم تخانش فالخرپ، یعیبط تخانش هک تسرا نیا دراد. ددنکیم لمع دنمفده تروصب نیاربانب و تسرا رادانعم مزی ناگرا یارب، دوشیم دیلوت رتویپماک ابآمئاد، ینورد و یفطاع نابز کی طسوت هک تسرا نیا رد هدنز یا همتسیس یلصا یگژیو، عقاورد رتویپماک رد هک یعونصم تخانش هک تسرا یلاح رد نیا... دندتسه طابتر رد دوخ نوماریپ طیحم تدحو و شخب تایح دناوتیم نیاربانب و تسرا نیشام یارب ساسحا و انعم دقاف، دوشیم دیلوت دشاب شخب.

ینعی؛ دراد راکورس تاطابتر یایند اب هچنآ ره نیاربانب و تسرا تاطابتر ملع تایضایر... نونکا. ددنکیم لمع تایضایر یانبم رب یگمه، نابز و رکفت، هناهگآ تخانش، تاساسحا، تاعالطا نابز هب تیعیبط باتک هک تشاد راهظا مهدهف نرق لیوا رد هلیلاگ ارچ هک دیمهف ناوتیم رتهب رثا رب، یدالیم ۱۹۴۰ هه لیوا رد ارچ هک هدیمن ناشن قوف بلالطم نینچمه... هدهش هتشون یضایر نایم شبنج» مان هب یملع میطع بالقنا کی، یزغم مولع رگید و یسانشناور اب تایضایر دروخرپ. تخاس نوگرگد ار یسانشناور ملع صوصخ هب و مولع هیلک هک دمآ دوجو هب اکیرما رد «یاهتشر

هب یی اکیرما نادییضایر یهورگ، ادتبا هک تسرا رارق نیا زا یاهتشر نیب دروخرپ نیا ناتسراد هئانآ سآر رد شلوک کم نراو هک تسیژولویزیف و سانشناور یهورگ اب رنیو تربرون یگدرکرس یارب دنتفرگ میمصت و دندرک تاقالم رگیدکی اب دراو راه هاگشناد یکشزپ هکشناد رد، دوب اب یتاعالطا یاهنیشام تخاس رد نآ یبصع یاهمسیاناکم زا هدافتسا و زغم درکراک دروم رد قیقحت هدافتسا زغم یضایر یزاس لدم شور زا دندیسر قفاوت هب هئانآ. دنیامن تکراشم و یراکمه رگیدکی هک، یعونصم شوه دیلوت و راکدوخ یتاعالطا یاهنیشام تخاس رد هرطت نمریغ تفرشیپ اما، ددنک

نآ صوصخ هب رگید مولع ناصصختم زا یرایسب تفرگیم تروص اکیرمآ ی ت یآ ما هاگشناد ردّاتدمع ،یهاتوک تدم رد هکیروطه ب .درک شبنج نیا بذج ،دنتشاد راک ورس زغم درکراک اب هک ار یرایه نایم هدرتسگ و میطع یملع شبنج کی هب سانشناور و نادیشایر هورگ ود نیب هیلوا تاقلام هب هجوت اب ،یدالیم ۱۹۴۸ لاس رد اما ،دوب ناشن و مان نودب شبنج نیا ادتبا .دش لیدبت یاهتشر .دش هدیما کی تیرب یاس ،زغم یضایر یزاس لدم و تاطابترا هلوقم هب ناگدنکت کرش زکرم ت دنمشناد نیا .تفرگ تروص یی اکیرما فورعم نادیشایر رنیو تربرون طسوت یراذگمان نیا هدنزریغ و هدنز یاه متسیس رد تاغلّطاش زادرپ و لاقتنا، تاطابترا ملع ناونع هب ار کی تیرب یاس درکراک یفطاع هبنج زا هک تاسلج رد رضاح ناسانشتسیز و اه تسیژولویزیف اما ،درک یفرعم فیرعت نیا اب دندوب هاگآ یبوخ هب ینهذ یاهدادعتسا دیلوت رد نآ مهم شقن و هدنز یاه متسیس کی تیرب یاس ملع ،اهنآ رطن رد .دندیرو تفلّاخم هدنز یاه متسیس درکراک صوصخ رد رنیو صقان اهنآ درکراک یفطاع هبنج زا و دزادرپیم اه متسیس درکراک ی تاساحم-یطابترا هبنج هب اهنت رد دش ثعاب ناسانشتسیز و نانادیشایر نیب رطن فالتخا نیا... .دروآیم نایم هب یتبحص نانادیشایر زا هک لوا هخاش .ددرگ میسقت مهم هخاش ود هب یاهتشر نیب شبنج ،یدالیم ۱۹۵۶ لاس ردّات یاهن و داد همادا یعونصم شوه دیلوت هب دشیم لیکشت دنمشوه یاهنیشام هدنزاس ناسدنهم و زا لکشتیم هک مود هورگ یاضعا هکی تروص رد دیدرگ رجنم هتشر نیا سیسات هب یدالیم ۱۹۵۶ لاس رب ینبم شبنج هیلوا فادها دندوب ناسانشتسیز و ناسانش نابز ،ناسانش بصع ،ناسانشاور شبنج شومخ لعشم، لاس نامه رد یتخاننش مولع سیسات اب و دندرک لابند ار زغم درکراک هعلاطم **یاهتشر نایم تاغللاطم :یتخاننش مولع هب یخیرات یدمآرد** .دندومن نشور هرابود ار یاهتشر نایم (۱۴-۱۰ ص ،رات فگشیپ ،کی تیرب یاس ،سانشناور ،تایضایر

هب هراشا هنوگره دیاب سانشناور»:تشون ۱۹۱۳ رد یی ارگراتفر هی نایب رد نوستاو یب ناج ،رایشه یاهدنیارف ،نهذ ،دندرک یوریپ نوستاو مایپ زا هک یناسانشاور «.دراذگب رانک ار یرایشه یاهباتک یاهتحم رد ههذ دنچ ات .دندرک فذح سانشناور زا ار هنیارگ نهذ یاه حالطصا همه و .دشیم هدی نهذ هب یاهراشا هنوگ چیه اهنآ رد اما دشیم هداد حیضوت زغم درکراک سانشناور «تسا هداد تسد زا ار دوخ نهذ ای یرایشه» هشیمه یارب سانشناور هک دشیم هتفگ

-دوب ندش هتخاس لاح رد جیردت هب شپپ اه تدم زا دنچره ،دمآیم رطن هب نیچ ای-ناهگان دندوب تسردان یسایس رطن زا اه تدم هک ییاههملک .دبایزاب ار یرایشه ات دش هدامآ سانشناور خیرات).دندروخیم مشچ هب یصصخت یاههلجم رد و دندیسریم شوگ هب اهسنارفنک و سلّاجم رد (۵۴۱-۵۴۰ ص ،نیون سانشناور

لاس ۲۵ تاراطتنا هب هجوت اب دش هدیسرپ ناسانشاور زا ۱۹۸۷ رد یبای هنیمز هعلاطم کی رد ناشی رب نیون سانشناور یاههبنج نیرتزیگنا تفگش، سانشناور هتشر رد نانآ هتشدگ ره زا شیب سانشناور رد یتخاننش شبنج عیرس تفرشیپ هک دنتفگ خساپ رد نانآ؟تسا مادک (۵۴۲ ص ،نامه)تسا هدوب زیگناتفگش ناشیارب یرگید زیچ

و یی ارگ ناسنا سانشناور رد یرایشه رب دیکأت و یشیامزآ سانشناور رد یتخاننش شبنج اب عورش ماگنه هک ار دوخ یلصا هاگیاج رگید راب یرایشه هک مینکیم هدهاشم ،یدیورف دعب یواکناور یقلت تیقفوم کی دیاب ار یتخاننش سانشناور...تسا هدروآ تسد هب تشاد هتشر نیا و اپورا یتخاننشاور رکفت و هتفای شرتسگ سانشناور یاههنیمز رتشیب رب نا ذوفن...درک هدیشوگ و تسا هتفر رتارف زین سانشناور دوخ زا یتح .تسا هداد رارق ریثأت تحت ار هیسور بسک یگونوگچ دروم رد هچراپکی هعلاطم کی اب ار هدمع یملع یاههتشر زا یرایسب یاهراک ات تسا .دشخب ماجسنا نهذ طسوت شناد

،یتخاننش سانشناور زا یقیفلت تسا هتفرگ بقول یتخاننش ملع هک هزات زادنمشچ نیا .تسا یساننش بصع مولع و یعونصم شوه ،یرتویپماک مولع، هفسلف ،سانشمدرم ،سانشنابز

تدحو ناوتیم هئوگچ ار هئاگادج هعلاطم یاههتشر همه نیا هک شسرپ نیا حرط اب رلیم چرچ هچرگ تبحص یتخاننش مولع ناوئع اب ینعی عمج تروصب هئاآ زا هک درک داهنشپ هک نانچ -دیشخب یاههسسؤم و اه هاگشیامزآ. درک راکنا ناوتیم ار هئاگدنچ یملع یاههتشر درکیور نیا دشور -دوش یاههورگ ای اهشخب زا یضعب و تسا هدش سیسات اکیرما رسارس یاههئاگشناد رد یتخاننش ملع تسانعم نادب نیا. دناهدهش یراذگمان یتخاننش ملع یشزومآ یاههورگ ناوئعهب یسانشناور یشیامزآ اهنت هئوئسا نکمم ینهذ یاهدنیارف و اههیدپ هعلاطم هب یتخاننش درکیور، نآ مان زا رن فرص هک -۵۵۶ ص، نامه). درگیب دوخ ذوفن ریز هدیآ نرق ات زین ار یملع یاههتشر ریاس هکلب یسانشناور (۵۵۷)

تسا هدمآ نینچ زین داتسا تارابع رد هرابنیا رد:

مولع ار شمس، هدش هتشون مه باتک، تسا بوخ دینکب صحفت، تسا یدیج ملع کی نآلا دنیوگیم، دنداد مه تسد هب تسد مه ملع ات ۶-۵ هک تسا یمولع زا یکی ینعی. دنراذگیم یتخاننش شایکی یسانشناور، تسا شایکی زغم یساننش باصعا، تسا شایکی یساننش نابز. یتخاننش مولع یساننش بصع ناشه مه یهپ، یبرجت راک ثیح زا هک دنوشیم یتخاننش مولع، مه اب اه نیا. تسا.

مینیبب میهوخیم امآلصا. یندب مولع میوگب دیاب تسا ناشدوصقم هک نآ، یتخاننش یاج هب بوخ یلیخ ناشدرکیور لصا. تسا هلاس ۷۰ هک نآلا ات ردام مکش زا، دروآیم هچب رس رب هچ ندب هک ییاهزیچ زا یضعب یارب تسا تافرخزم زا رپ نآلا یلو. تسا نیا رد یباسح یاهدیم کی، تسا اهلیخ. تسا یلاع یلیخ یلو. ددنکیم یزادرپ هیرطن دنداد، تسا هدشن مهارف شایدابم زونه ددنزیم اچ هغد کی دنوشیم انشآ یتخاننش مولع نیا اب ات، ددنیبیم ار یمالک یاهثحب یضعب تالایخآلصا. تسین نینچ نیاآدبا. ددنک ضوع ار ام یاهباتک همه یارب رگید اه نیا یاو یا هک دوشب ضوع اه نیا هک تسا.

م. تسین نک لو ار ارجام نم هک دیوگیم یسک کی. ددنزیم فرح بخ ویدار. مدز مه ار شلاثم اهراب نم. درکیور نیا. منک شیداپ ار ددنزیم فرح دراد شنورد هک ییاقآ نآ ات، ویدار نیا دوپ و رات رد موریم، هن. ددنکیم شبارخ، تفر نیا لابند رگا اباب دیوگیم؟ دیتسه نارگن اچ. تسا یبوخ درکیور نئمطم دعب. ددنک یم سررب ار شتارذ مامت، دوریم ویدار دوپ و رات رد، تسا بوخ درکیور نیاآافتا. دوپن ویدار نیا رد، هدیوگ نآ هک دوشیم.

ردآعقاو. تسین یخوش، تسا بیاجع و. ددنکیم یسررب ار بصع، ار جور، ار عاخن، ار رشب غامد طقف! ادخ هدرک راک هچ، تسین یخوش. دروآیم رد تیاهنرب زا رس دنیبیمآدعب، یساننش بصع نیا زا ار زیچ همه یتخاننش مولع رد دنداد راطتنا نآلا. هرذ کی؟ دندیم اچک هچب زونه. دندیم شدوخ دیوگیم اچ. میرادن ندب نوریب اب یراک ام: دنیوگیم. ددنکیم حیرصت، ددنشکب نوریب ندب دنج. مامت هکنیا دعب، تسا بوخ یلیخ «دوشیم تسرد شزیچ همه دیساننش ار اه نیا همه؟ حور نئمطم اضف نآ رد، دیدیمهف ار شیاهراک شکت کت، دیدرک زاب ار اهلولس نیا رتشیب ای درایلیم. مولع تفرشیپ یارب تسا راکشآ و حضاو زیچ کی نیا. دیآیم مه رگید یاج زا یروما کی دیوشیم.

و ددنکب راک یگب لط شیور هچ ره هک تسا یمولع زا یتخاننش مولع، یسانشه نیشن مولع. تسا یمهم مولع اه نیا. ددنربیم عفن دنشاب غلطم، درک تفرشیپ مولع نیا هچ ره ار شتامدقم ررض دهب اه نآ هب لد، دنداد یحو ار اه نیا رگا اما. دشاب هتشاد ربخ هک یسک یارب تسا عفان. ددنربیم عفن یلیخ، دشابن اه نیا ریسایلو دشاب غلطم اما. ددنکیم.

عورش! تسا یبوخ عورش. صن یژولویبو نآرق یسانشانعم: دنتشون باتک ات ود، این یمئاق یاقآ مامت ار اه نآ میهوخب رگا هک تسه یلحارم کی زونه اما، تسا بوخ هداچ لصا هک انعم نیا هب بوخ زاین ملع دوخ مه؛ تسین روط نیا. میروخیم همدص، مینکب هدایپ ریسفت رد و مینکب باسح هدش

و ثحب هب رتشیب دیاب . دسریمن رس ،رفن کی شالت اب راک مه ،دراد رتشیب تفرشیپ هب یهبرجت و تسارظن نیب عمج هکنیا رد تساربوخ یلیخ شلصا یلو دتفیبا ه نیا و هرظانم (هعرشتم زاگترا هلاقم). یجراخ ، یسمل

۱۹۳۵ لاس زا هک یمیدق تالجم یخرب هب ، یسانشناور ملع رد یا هتشرانیب تاعلاطم هنیمر رد همانلصف) Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied دننام تساراک هب لوغشم دومن هراشا (یدربراک و یاهتشر نیام تاقیقحت : یسانشناور

ملع نیا یاهتشر نیام تاعلاطم هنیمر رد یلملانیب و یلم ییاهسنارفنک هنالاس نینچمه مولع یاهتشر نیام تاعلاطم یلملانیب سنارفنک هب ناوتیم هلمج نآ زا هک تسارارقرب نایاپ رد نآ متفه شیامه هک تسارارقرب یتبیرت مولع و تیریدم ، یسانشناور ، یتشادهب ددرگیم رارقرب ۱۴۰۲ لاس هامریت

مولع یاه هتشر نیب دنویپ داجیا رد یسانشناور شقن هلاقم هب ناوتیم نینچمه هنیمر نیا رد . دومن هعجارم یا هتشر نیام یاه هسسؤم هعسوت یارب یسانشنا

یاهدیپ رد اه هتشر شلاچ و وگتفگ و ینیشن مه ، یگیدزن ، یتشآ ، یا هتشرانیب درکیور [12] رتهب تخانش روظنم هب فلتخم یاه هتشر اب طبترم اما ، دجاو یا هلئسم رد ای هعجدنچ اما ، درفنم تسایلو هعجدنچ هلئسم ای هدیپ نآ

یصصخت یاه هتشر رتشیب ای ود تکرارشم و یبیکرت دوجو مزال طرش ، یا هتشر نیام تالماعت رد تامادقا نیا اما . دنزادرب هتشر ود زیخلصاح یاهزرم رد کترشم یاه هدیپ هعلاطم هب ات تساهک تسایوحن هب رگیدکی رد یصصخت یاه هتفای نیا بیکرت ، یفاک طرش ، تسین یفاک هک تسایاهنوگ هب «آرا براضت» یعون . دشاب ریذپانی یسانشن و نکمممان رگیدکی زا اهنآ یزاسادج دیدج تخانش یعون و یکی تکلاید یزتنس هکلب ، یمود هن و یلوا هن ، دیآیم تسد هب هچنآ (یا هتشر نیام مولع ییادیپ هفسلف و یتسیچ ، هچخیرات هلاقم) تسا

یا هتشرانیب درکیور زا توافتم ، یسانشناور رب فلتخم مولع تاریثأت هقباس ، تیانع نیا اب یریذپریثأت و یسانشتسیز و کییزی هلمج زا مولع ریاس اب یسانشناور ملع نیب هطبار . تسا فلتخم بتاکم اساسا هکلب . تسا هتشاد دوجو ادتبا زا مولع لیبق نیا زا نآ میقتسم دن هتساخرب دوخ نامزج یار مولع لد زا یسانشناور

هشیدنا : دوب دوخ رصع رب مکاح ییارگ نیشام حور اب قباطم یسانشناور یادتبا هنومن ناوئعهب دوب ییارگ نیشام حور ، دروآرب رس نآ زا دیدج یسانشناور هک یاهفسلف ینعی ، مهدفه نرق یساسا رواب نیا رب نییآ نیا . دشیم روصت گرزب نیشام کی تروصهب یتسه ناهج نآ ساسارب هک هب ار اهنآ ناوتیم و دنوشیم نیعت یسانشنام هوش هب یعیبط یاهدنیارف همه هک دوب راوتسا (۴۴ ص ، نیون یسانشناور خیرات). داد حیضوت کییزی نیناوق هلیسو

هفسلف رب هک ت شاد طلست هزادنا نامه هب مهوزون نرق یژولویزی رب ییارگ نیشام حور : دنتفریذپ ار مکح کی دنتشاد لاس ۳۰ ات ۲۰ نیب یگمه هک ... نینلرب کییزی نمچنا ... نامز نآ دنناوتب هار نیا زا دندوب راودیما نآ . درک هیجوت یدام لوصا بسح رب ناوتیم ار اههدیپ همه (۸۲ ص ، نامه). دنهد طابتر کییزی اب ار یژولویزی

رب هفسلف تاریثأت هلمج زا زین متسیب نرق ییادتبا یاهلاس رب مکاح ییارگتابثا هفسلف . تسا یسانشناور

تسا یسانشناور رب مولع نیرترثوم زا همادا رد هچ و ادتبا رد هچ کیزیف

رد تشاد ریثأت ردق نآ یسانشناور دیدج ملع یراذگناینب رد هک یرگن رصنع ای یرگن هرذ رکف یاه لک ای اه نادیم بسح رب رکفت هب عورش اه نادکیزیف ،تفرگ رارق ددجم هطحالم دروم کیزیف زا یباتزاب،تلاتشگ ناسانشاور طسوت هدش هئارا یاههشیدن...دندوب هدرک یکیناگرا یعیبط مولع اب ات دندیشوکیم ناسانشاور ،رگید راب کی .دوب زور نآ کیزیف رد هزات یاههشیدن رد ینادیم کیزیف دربراکی عون ،تلاتشگ یسانشناور»...دندنک تباقر رت هداتفاج و رتیمیذق (۴۰۱-۴۰۰ ص ،نامه) (رلهک) «تسا یسانشناور یلصا یاهشخب

کنالپ سکام رطن ریز کیزیف رد رلهک تیبرت....دوب تلاتشگ تضره یوگنخس رلهک گناگفلو (اهوگلا ای اه لکش) اه تلاتشگ و دنک دحتم کیزیف اب ار دوخ دیاب یسانشناور هک درک بیغرت ار وا (۴۰۵ ص ،نامه). دندویپ یم عوقو هب کیزیف لثم یسانشناور رد

(۴۲۱ ص ،نامه) دندنکیم لمع ورین یاه نادیم هیبش یریبع ت هب یزغم یاهدنیارف هک تفگیم رلهک

نارگید و ،گربنزیه رنرو،رهوب زلین ،نیتشینی تربلآ یاهراک هجیتن رد متسیب نرق زاغآ رد یوگلا دروم رد ینوتوین-یا هلیلاگ هّی رطن در هب درکیور نیا .دش ادیپ کیزیف رد یاهزات هاگدید مهرب نودب ار تعیبط شدرگ ناوت یمن هک دنتفریذپ نانادکیزیف...دیدرگ رجنم ناهج ینیشام یسانشناور هچرگا...دش یقلت ینتفاین تسد یرما ینیعّالماکتی عقاو نامرآ .درک دههاشم نآ نذر و دادخساپ نامز حور هب ماجنارس اما...درک تمواقم دیدج کیزیف یوگلا ربارب رد نرق مین دودح یملع (۵۴۴-۵۴۵ ص ،نامه). درک لیدعت یفاک ردق هب ار دوخ لکش یتخاننش یاهدنیارف ددجم شریذپ اب

دروخیم مشچ هب اه یتلاتشگ یخرب شور رد زین تایضایر زا هدافتسا

تخادرپ یضایر لدم کی یوجوتسج هب یتخاننشاور یاهدنیارف زا دوخ یرطن موهفم هئارا یارب نیول فادهامامت نداناشن و یگدنز یاضف میسرت یارب ار یسانش ناکم مان هب ،هسدنه زا یعون وا... (۴۲۵ ص ،نامه) .درک باختنا فاده نآ هب ندیسر یاههار و درف نکمم

دینک هعلاطم زین ار دیدج یسانشناور راذگه یاپ تنوو رب یمیش ریثأت

هک هنوگ امه تسرد ،دنک هیجت نآ هدنه دلیکشت یاجا رصانع هب ار نهذ تشاد دصق تنوو یرتمید راک .دندرکیم هیجت ار یدام ناهج ینعی ،ناش هعلاطم دروم یاهعوضوم یعیبط نادنمشناد .درکیم دییأت ار تنوو فده ییایمیش رصانع یبوانت لودج نیودت رد یشور نادیمیش فیلدنم ،نامه) دنک نیودت ار نهذ یبوانت لودج درکیم شالت تنوو دراد لامتحا هک دناهدرك داهنشپ ناخروم (۱۱۱ ص

دوب یسانشناور دشور رد رثؤم مولع رگید زا یسانشتسیز

رشتنم ۱۸۵۹ لاس رد هک یعیبط باختنا هلیسو هب عاونا أشنم هرابرد ناونع اب نیوراد زلراچ باتک رب یقیمع ریثأت دش هئارا رثا نیا رد هک لماکت هّی رطن .تسایند رد اهباتک نیرتمهم زا یکی،دش (۱۶۵ ص ،نامه). تشاذگ اکیرما رصاعم یسانشناور

ملع کی ناونع هب یسانشناور اب [زمیج مایلیو یسانشناور لوصا باتک] باتک نیا یتهج رد ار یسانشناور زمیج یاههتشون اما ،دوبن دیدج درکیور نیا .دنکیم دروخرب یتخانشتسیز یسانشناور» هک تشاد مالعا لوصا باتک زاغآ رد زمیج...داد قوس تنوو یاه یدنب لومرف زا توافقتم (۲۰۴-۲۰۳ ص ،نامه) «تسا ینهذ تایح ملع اهنآ طیارش مه و نآ یاههیدیپ طاحل زا مه

و درک رشتنم نهذ سانشتسیز: دیورف ناونع اب یباتک، ملع خیرات هتسجرب ناصصختم زا یکی (۴۳۹ ص، نامه). تساهدوب نیوراد زلراچ یاهراک ریثأت تحت یدایز دح ات دیورف هک درک لالدتسا نآ رد

.تشاذگ ار دوخ ریثأت یسانشناور رب زین مهذرون نرق رخاوا رد یسانسنا مولع یریگلکش

ریثأت تشاد ذوفن مهذرون نرق مولع رد هک ییارگتابثا و ییارگ نیشام زادنممشچ زا دیورف تّیهم هب نتسیرگن یارب ار یرگید یاههار نیون یملع یاههتشر مهذرون نرق رخاوا رد اما. تفریذپ رد شهوژپ لاثم یارب. تفریم رتارف یکیزیف و یتخانشتسیز بوچراهچ زا هک دادیم هئارا ناسنا و اهورین لوصحم ناسنا عون هک ار هدیقع نیایعامتجا یسانشناور، یسانشهعماج، یسانشناسنا افرض هن و یعامتجا تادوجوم ناونعهب دیاب اهناسنا هک داد ناشن و درک دییأت تسایعامتجا یاهداهن (۴۹۹ ص، نامه)دنریگ رارق هعالطم دروم یتخانشتسیز تادوجوم ناونعهب

یاههژاو زا هدرتسگ هدافتسا رد ناوتیم ار مولع ریاس و یسانشناور نیب لماعت زا یرگید هنومن: تسناد لوبقم مولع

،دوخ طوقس لاح رد دیلوت هزوح هب ندیشخب یملع رابتعا و رادتقا یارب شالت رد نایامزآ شوه دوب نیاشفده. دنکیم سابتقا یسدنهم و یکشزپ هداتفاچ یملع یاهماظن زا ار یصاخ ناگژاو و یملع،عورشم رتیمیقدق مولع هزادنا هب تسرد زین یسانشناور هک دننک دعاقتم ار مدرم هک (۲۵۳ ص، نامه). تسایساسا

نیایا زیشزومآ یاههناخراک ناونعهب سرادم و سکایا هعشا یاههگتسد ای و چنسامد هب نومزآ هببشت. تسالیبق

یعیبط ملع،کییزیف اب ار دوخ دوب قاتشم، دشعورش یملع یسانشناور هک یماگنه میراد دای هب مولع یاهشورات دیشوکیم هراومه دیدج یسانشناور. دنک گنهامه مارتحا یاراد و هداتفاچ،هقباساب (۳۳۲ ص، نامه).دهد قفو دوخ یاهزایان اب ار یعیبط

جیار تّایرطن قیبطت تروصهب مه نآ و هیوسکی یطابترا، قوف دراوم یمامت رد هک دوشیم هطحالیم یاهتشر نایم تاعالطم اب یساسا توافت هلئسم نیایا. میتسه دهاش یسانشناور رد ار نارود ره رد یاج هب و هدش اچ هب اچ ملع یاهزرم همادا رد. دراد دوشیم لصاح مولع هیوسدنچ و هیوسود لماعت زا هک فلتخم بناوج زا هک یمولع یمامت و هدش روح عوضوم لصا، ملع کی رد عوضوم کی نتفرگ رارق روح دنوشیم لوغشم هنیمز نیایا رد ییازفا مه هب دنهتخادرپ نآ هب

و هی اپ مولع :موس لصف
یملع تارطانم

یملع تارطانم و هیاپ مولع

نیا و ،دیتسه ولج دینی ب یم دیشاب هدرک راک بوخ ار تایضایر رگا دیوش دراو یا هتشر ره امش[سح -مهم ینابم نیب نیگنس یاه هرطانم-دیایب شپی یا هرطانم هک یتقو صوصخ هب ار ندوب ولج یاضف کی یتقو یلو ،دنکن سح یدرف راک یاضف رد روط نیمه ناسنا تسنا نکمم .دینک یم ردقچ هک دیمهف یم دیا هدرک راک نآ رد و دیتسه یوق یضایر بللایم رد رگا ،دش اپ هب هرطانم [1]دیتسه زاتشپی

[2]دوشیم دنک شایراک تفرشیپ مه رگیدی اهاج یلیخ دنادن ناسنا ار هیاپ مولع شحابم نیا رگا[1]

،مناوخب یسانشهعماج مه اوخیم ؟مراد کییزیف هب یراک هچ مناوخب داصتقا مه اوخیم نم دیوگب رگا[یلاس دنچ نم هک یاهزادنا نآ یلو .تسنا نیمه مه رما رهاظ و درادن یعمنام بخ ؟مراد کییزیف هب یراک هچ زیگنارب شلاچ شحب کی داصتقا و یسانشهعماج رد رگا .تسین روج نیا ممهفیم ،مدوب لوغشم رگیدی نآلاینعی ،دینک شحب وا اب دیاب و دشاب تسینتتآ و نید دض امش بطاخم هک دیایب شپی ناتتسد هیاپ مولع و کییزیف و یضایر رگا دینیبیم امش هک تسنا اجنیا ،تسنا ونشب و وگب تقو وا تسد رد بللایم نیا رگا هکیوحنه ب ،دیراد شحب رد باتش و نتفر ولج و شزیخ تلاحا الماک ،تسنا زا و دیوگیم قح امش نوچ ،دوریم ولج امش فرح دشابن شتسد مه رگا .دیایم هاتوک عیرس دشابن دمهفیم ار اهنآ مه وا و دینکیم عافد یتسرد عوضاوم

وا رگا هتبللا .دسریم هجیتن هب دوز ،دشاب دلب ار مولع نیا هک یبطاخم ره .مراد مه ار نآ هبرجت نم دسریم هجیتن هب و دوریم ولج تحار شحب .دیوگیم تسرد هک دنیبیم ،دشابن بصعت و راکنا لهه [3].

لئاسم و اهانرب ؛تایضایر خیرات لوا هسلج [1]

[2] ۱۳۹۸ / ۹ / ۴ هسلج ،لسار هلاقم یسررب ،هقف لوصا چراخ

دیرک هراشا دراوم نیا هب ناوتیم هیاپ مولع رب عالطا دئاوف زا [3]

مولع زا بسانم یاهلایم نتفای ،وا یارب مهف بسانم نییبت ،لباقم فرط نانخس تسرد مهف لئاسم نیب نتشاذگ توافت ،نز هطقن و قیقده و اجب تالایس حرط ،یزورما نیببطاخم یارب هیاپ یسررب و شحب لباق و دراد راک یاج زونه هک یلئاسم اب تسنا تاحضاو زا زورما هک یملع هدش لح لئاسم یضعب هب درویم تاعاجرا حرط ابلاالم هک ناراک لغد یراک لغد ندادنانش و تخانش ،تسنا ،دنتسه اجیب یرادربهره ب ددصرد یضایر و کییزیف

یسیطانغم نادیم، یژرنا، رتا لیبق زا ییاهلالم زا ناوتیم هنوگچ دینیبب دلیام هکی تروصرد
زاقیقد یتال او سحرط اب و تفرگ هرهب یدیحو تارطانم رد ثروغاثیف هیضق، یلاعتم یربج دادعا
هئارا یارب یپ ددع زیمم تشپ دادعا رد دوجوم لعفلاب تیاهن یب و لوا دادعا و یعیبط دادعا هعومجم
هلاقم ۹ هرامش تسویپ هب، درک هدافتسا ام راگزور رد دیحو ت اب تفلالم نارادمدرس هب تادرجم
دیامرف هعجارم **رضاح نارود رد یوزوح یاه یگتسیاب**.

یم هرهب لدوگ و تربلیه و روتناک ات وا هسدنه و سدیلقا زا، وا هاگن و نوطالفا زا ریسمنیا رد
میرب.

لatham کی

تسئیئتآ اب داتسا هرطانم

هک ار یترابع کی نم ،وا باوج یارب ،تشاد یتسئیئتآ یاهثحب هک یصخش کی اب دوب یاهرطانم کی ،لدوگ. [1]لدوگ" یاقآ مان هب مدرآ دیدج قطنم ملع ناگرزب زا یکی زا ،دوب مه یلصا نتم ،دشاب خیرات مامت نوّی قطنم دمآرس زا دنیوگیم دیاش .دوب متسیب نرق فورع نادیقطنم [2].داد ماجنا یمهم یاهراک یلیخ متسیب نرق رد ،دندراد هدیقع وا هب ردق نیا اهیضعب

کی آلومعم ،دندراد غوبن هک ییاه نیا اّم ،تسا هتشاد غوبن "لدوگ" نیا دیوگب هک دش روبجم اچنیا [3].تسه اهنآ رد مه یگناوید گر

یضایر رصانع یلقع دوهش :لدوگ نخس

یتقو هک نیا ینعی باوج نیا !؟هچ ینعی باوج نیا هک دیوگب امش ؟دهدیم ییانعم هچ باوج نیا هدز ییوگالپ و ترپ هب رگید ،دیدروآ دنس ناوئعهب یاهغبان کی زا ار فرح نیا وا یارب دنیبیم یزیچ تسناوتن رگید وا نوچ یلو تسا تسرد یفرح !؟تسا یگناوید زا وا فرح نیا ایآ .تسا امراراد و مشاب هتشاد لوبق ار وا لثم اچک نم هک تسا یدنوخآ ،صخش نیا هک دیوگب دماین ،دیوگب و دنتسه یفرط نآ هک یناسک عون رگید یلو .درک نایب ار تهج نآ ،دیوگب یزیچ تسناوتن نوچ .دروآ یور یزاب یچوه هب رگید هک دنیبیم .دندنکیمن لوبق ار وا فرح نیا ،دنتسه سانشلدوگ

و راوید اب نآلآ ،مینکیم زاب مشچ ،میتسه ایند نیا رد ام روطچ: «دیوگیم ،تسا یگرزب فرح یلیخ [4]دنیبیم ار یضایر رصانع دراد ،دنکیم زاب مشچ ام لقع اباب ،میرادن لکشم دیشروخ و اوه ورد یقرف هچ ندید اب ندید: «دیوگیم .دیوگیم مه تسرد ،تسا هدوب اهزیچ نیا رد وا صصخت نوچ .منیبیم ار یضایر یلatham تادوجوم مراد نم: «دیوگیم !دنزیم یگنشق فرح هچ دنیبب .«؟دنکیم .منیبیم ار اهنآ مراد مه اچنآ ،منیبیم دیشروخ اچنیا ،بُخ ،منیبیم مراد هک یتقو .منیبیم مراد «؟دراد یقرف هچ ندید اب ندید»

هب عورش روطنامه .دیوریم کییزیف هاگشیامزآ رد ،دنیبیم ار تاسوسحم ،دنیبیم زاب مشچ امش [4]هچ ندید اب ندید رخآ .دنیبیم فشک ار یضایر لئاسم ناتلقع مشچ اب و دنیبیم ندرک رکف رد ار یزیچ یتقو اه نیا منکیم بجعت نم دیوگیم .تسا ینطوم کی مه نآ ینعی ؟دنکیم یقرف دنیبیم دراد .تسا هدی هک یسک ؟دنزیم ار فرح نیا یسک هچ .دندراد لوبق ،دنیبیم هاگشیامزآ ناشفشک ار اه نآ و موریم نم .دنتسین نم هب دنب و دندراد یلatham دوجو یضایر رصانع نیا هک یضایر تازکرم ت رد ؟منکیم ادپ تسد کییزیف تادهاشم هب هاگشیامزآ رد موریم روطچ .منکیم [5].منیبیم ار یضایر یلatham رصانع نآ ،یضایر یاهدوهش رد و موریم مه

نیا صوصخهب الاح .دنیبیم لقع مشچ اعقاو .تسا تسرد و یلاع یلیخ .تسا یبوخ لملج یلیخ یناسنا مولع رد .تسا تخس رگید مولع رد .تسا حیضوت لباق رتشیب ،تایضایر یاضف رد بلطم فرح نیا .دشاب تخس هک تسین هنوگنیا یضایر مولع رد اّم ،تسا تخس هفسلف لثم یمولع رد و

،دورب ولج یهلا قوڈ رس زا تایضایر رد هک مه یسکّاعقاو ینعی]. [6]دراد ینشور نایب یلیخ ،وا یهآگن و ددرگرب دعب و دورب ولج ،دشاپ هتشاد یضایر قوڈ ینادیضایر دوشیمن .دنیبیم شمشچ و ینوطالفا یضایر تادوجوم هک دشابن حضاو شیارب و دنکب شایدابم و یضایر هفسلف هب [7]دمهفیم ار اه نیا یتحار هب .دمهفن ار نیا دوشیمنّالّصا .دندوجوم یضایر دوجو هب و دنایلاثم

ار باتک نیا اچنیا نم روطچ ،مینیبیم ار یلاثم تادوجوم نیا ام :دیوگیمّاحیرص لدوگ نیمه دوخ اذل هب ار ثروغاثیف هدعاق نآ دراد مه نم مشچ ،تسا هبرجت دیوگیم امش ،مینکیم لوبق مینیبیم شلابند تمحز اب اهنادیضایر همه هکنیا ناونع هب .دنیبیم دراد تیّعقاو هک یزیچ کی ناونع هک دیوگیمن ،دندنکیم حتف ار هوک هلق دنوریم درونهوک ات هد روطچ .مینکیم شفشک و میوریم کی و دنوریم نادیضایر اهه مه نآ .دندیسر نآ هب و دنتفر ؛تسا هبرجت دیوگیم ،تسا تالایخ کی دراد اهنیا مشچ بخ !؟چییه هک دیوگیم امش .دنوشیم لاجشوخ و دندنکیم فشک ار لومرف هک یژرنا و مرج ملع رد .دندرک ریس یناشکهک هن ،دنتفر ییاج هن هک نآ لاج و .دنیبیم ار یزیچ ار اهتیهاینب دنکیم یضایر لئاسم لح یارب یتقو دنک ساسحا هک تسا نادیضایر مادک .دنتفرن هئاوتشپ .تسین ینینچنیاّادبا .مینکیم رّیس هدام و یژرنا مراد نم هک دیوگب ،دندنکیم ریس دراد الّصا هک دنکیم کرد ،دندنکیم تابثا ،دباییم وا هک ار هچنآ اما ،دشاب نیا دناوتیم شّدعم و شرکفت [8].تسا یحضاو زیچ کی نیا .تسین یژرنا و هدام خنس

هک دوشیم هجوتم رگید ،دراد نونج زا یگر کی دیوگب هک دوشیم ار وا فرح نیا دراد هک یرطان ،بُخ ادروآیم رد یزاب یچوه دراد

رد ۱۹۰۶ لیروآ ۲۸هزار) [?k???t ??ø?dl?] :یناملآ (/????rdəl/) (Kurt Gödel :یناملآ هب) لدوگ تروک [1] یسرجوین ،نوتسنیرپ رد ۱۹۷۸ هیوناژ ۱۴هتشدگرد -،ناتسراجم-شیرتا یهانشاپ رد ونرب رهش لدوگ تیمامتان یایاضق .دوب یشیرتا فوسلیف و نادقطنم ،نادیضایر (اکیرمّآ هدحتم تالایا ،تسا متسیب نرق تایضایر هتسجرب یاهدرواتسد زا یکی

همانیگدنز

دوبدوخ ،دیشاپ مه زا ناتسراجم-شیرتا یروتارپما هک ینامز و یگلّاس هزاود نس رد لدوگ رطاخ هب هئاخ رد ار وا .تفریذپ ار شیرتا تیعبات دوخ یگلّاس ۲۳ رد اما تفای یکاولسکچ تیعبات نیو هاگشناد دراو یگلّاس ۱۸ رد لدوگ .دنتخانشیم «اچ یاقآ» مان هب شیرتذپان یریس یواکجنک کیزیف تشاد دصق ادتبا رد هچرگ .دوب هدش طلسم یهآگشناد تایضایر رب وا نامز نآ ات .دش رد ییارگتیّعقاو هب نامز نیا رد هک وا .دشیم رضاح مه هفسلف و یضایر یاهسالک رد ،دناوخب یرطن تاسلج رد و دوب هدناوخ ار تناک «یعیبط مولع یعیبطلادعبام لوصا» ،تشاد لیامت تایضایر کیلش روضح رد هک یتاسلج رد وا .درکیم تکرش ناه سنناه و پنراک ،کیلش روضح اب نیوّهقّلح قطنم وا .دش دنمهقّالاع یضایر قطنم هب ،دندناوخیم ار لّسار «یضایر هفسلف رب یاهمدقم» باتک نآ رب رگید مولع یانپ هک دوب یلوصا لماش هک تسنادیم رگید مولع رب مدقم یملع ار یضایر .دوب راوتسا

ار وا یگدنز یضایر یاهماظن یراگزاس و تیمامتّهرابرد تربلیه تیواد ینارنخس رد لدوگ روضح رب یاهمدقم هک دندرک رشتنم ار یضایر قطنم لوصا نمرکآ و تربلیه ۱۹۲۸ لّاس رد .داد رییغت هعوضوم لوصا ایآ :دوب هدش حرطم نآ رد یشسرپ ناونع هب تیمامت هلئسم و دوب لوا هبترم قطنم هک دوب یعوضوم نیا ؟دنا یفاک ماظن نآ زا لدم ره رد تسرد تالمج همه جاتنتسا یارب ماظن کی یامنهار اب ار شایرتکد زت ،یگلّاس ۲۳ نس رد ۱۹۲۹ رد .درک باختنا شایرتکد تاقیقحت یارب لدوگ .دوب هدرک تابثا ار لوا هبترم تالومحم باسح تیمامت لدوگ ،شایرتکد زت رد .درک مامت ناه سنناه

هک دوب هدرک تابثا وا .درک رشتنم ار تیمامتان یایاضق دوب نیو رد زونه هک ینامز و ۱۹۳۱ لاس رد :درک نایب نآ رد ار ونائپ هعوضوم لوصا ناوتب هکنانچ ،ریذپهبساحم یغوضوم لصا ماطن ره یارب

دشاب مامت دناوتیمن ،دشاب راگزاس ماطن نیا رگا

درک تابثا نآ دوخ رد ناوتیمن ار ماطن نیا یراگزاس

اب هک هعوضوم لوصا زا یاهعومجم رب تایضایر مامت یانب یارب شالت نرق مین هب هیضق نیا .داد نایاپ دوب هدیسر دوخ جوا هب تربلله مسیلامرف و لسا یضایر لوصا اب و دوب هدش زاغآ هگرف

نیو هاگشناد زا ارتکد کردم ذخا زا دعب لاس کی تسرد هک ،دراد ترهش تیمامتان یایاضق ود اب لدوگ هیضرف هک داد نایشن روطنیمه وا .دیسر پاچ هب (یو یگللاس ۲۵ نس رد ینعی) ۱۹۳۱ لاس رد نآ یرادیپ ضرف هب ،اههعومجم یروئت رد هدش هتفریذپ لوصا هلیسو هب ناوتیمن ار راتسوپی قطنم نیب طابترا نیببته هلیسو هب یروئت تابثا یارب یاهدمع مهس وا .درک لطاب ،لوصا .تشاد یهجو قطنم و ارگدوهش قطنم ،کیسالک

هب یربیس یرسارس نهآهار قیروط زا مود یناهج گنج تالکشم زا زیرگ یارب یگللاس ۳۳ رد لدوگ یقاب روشک نآ رد رمع نایاپ ات و دیچوک اکیرمآ هدحتم تالایا و وکیسنارفناس هب اجنآ زا و نپاژ زا نامز نیا رد .دمآرد نوتسنیرپ هتفرشیپ تاقیقحت زکرم مئاد تیوضع هب ۱۹۴۶ لاس رد وا .دنام دش هتسشنزاب ۱۹۷۶ لاس رد هک نیا ات ،داد همادا شتاقیقحت هب یلو دیشک تسد هلاقم راشتنا نیا رب و دروآ یور ستینبیل هعلاطم هب و دش دنمهقالع هفسلف و کیزیف هب هتفر هتفر وا .دنامب هتخانیشان ستینبیل یاهراک یخرب هک ،تساهدش ثعاب یاهئطوت هک ،دوب هدیقع زا یاهخسن (یدالیم) ۱۹۷۰هه لیاوا رد .درک هعلاطم ار لرسوه و تناک راثآ یرتمک نازیم هب نینچمه .تسا فورعم لدوگ یدوجو ناهرب هب هک درک عیزوت شتاتسود نایم ار ملسنآ یدوجو ناهرب

ینایاپ یاهلاس

هک نیا زا دش یاهنوگرامیب و دیدش سرت صوصخه و یناور یتابثیب راچد لدوگ ،شیگدنز رخاوا رد درکیم هیهت شیارب ،هلدآ ،شرسمه هک ییاهاذغ زا اهنت لیلد نیمه هب .دوش هدناروخ مس وا هب رد هام شش و رامیب هلدآ ۱۹۷۷ لاس رد .درکیم ناحتم ار اذغ لوا وا دوخ هک طرش نیا هب مه نآ ،دروخیم زا لدوگ تدم نیا رد .دنک هیهت ار شیاذغ ،دوبن رداق رگید نیا رب انب و دش یرتسب ناتسرامیب .دوب هدیسر مرگولیک ۳۰ هب شنزو هک یلاح رد ؛دش فلت یگنسرگ زا هک نآ ات ،دیشک تسد ندروخ رکذ تیصخش لالتخا زایشان هیذغتءوس ار شگرم تلح نوتسنیرپ ناتسرامیب رد و توف یهاوگ .دنکیم

یبهم یاههگدید

شتسود تارطن اب وا یبهم یاههگدید .تشاد داقتعایحیسم هب و دوب رواب ادخ لدوگ تروک هدرک نایب و تشاد داقتعایحیسم گرم زا سپ یگدنز هب دج روطه و .تشاد توافتنیتشینی تربلآ رب ایند هک رگا .مراد داقتعایحیسمهلا ره زا لقتسم ،دراد دوجو گرم زا سپ یگدنز هک نیا هب نم :دوب دوجو [گرم زا سپ یگدنز] یزیچ نینچ دیاب آم تح سپ تسا رادانعم و هدش هتخاس تینالقع هیاپ .دشاب هتشاد

و دنکیم یفرعم هدش دیمعت یحیسم ار دوخ ،یلاؤس هب خساپ رد ،هدشن لاسرا یاهمان رد و لمع نهاهگان و تسا تیصخش نودب هک ییادخ هن ،مراد رواب تیصخش یارادیادخ هب نم :دسیونیم ماع روطه و نید هرابرد .مهدیم حیجرت ازونپسار رب ار ستینبیل هفسلف هجیتن رد و ،دنکیم یدوخ هب نید تیهم اما ،دنشاب یهلاریغ دیاش و دنراد لکشم ،یزورما یاهنید زا یرایسب :دیوگیم هب اما ،تفریمن اسیلک هب دنچره تروک» :دیوگیم و دروم رد ،(هلدآ) لدوگ رسمه .تسا تسرد دوخ

یکی و تیاس)». دناوخیم لیچنا دوخ باوختخت رد، حبص هبنشکی ره و، تشاد رواب تیحیسم نید (ایدپ)

هنیمز رد هک - پانراک فلدار ریظن ینارکفتم اب لدوگ ییانشآ ببس، نیو هقلح رد روضح اب وایانشآ یارب ارهنیمز و دش نادیشایر رگنم لراک روط نیمه و - درک یم راک ملع هفسلف گیودول یاه هتشون بوزجم هژیوب نیو هقلح یاضعا. درک ایهم هفسلف و یضایر ثحبم نیمه الامتحا. دوب دیوگب نابز دروم رد دناوت یم نابز هک یزیچ نآ ییاهن دح دروم رد نیاتشنگتیو یمامت یتسرد ایآ) دنک وجو تسج تایضایر رد ار نآ هباشم ات هدوب لدوگ یارب یا هزیگنا هلئسم (؟تسا تابثا لباق تایضایر لوصا یانبم رب، یضایر تسرد تارابع

تاقیقحت رد گنیری تسناه مان هب ینادکیزیف و ناه، پانراک ریظن نیو هقلح یاضعا زا یخرب، دعب اه لاس) دوب دنم هقالع رایسب عوضوم نیا هب زین لدوگ و دندوب لاعف زین یسانش ناورارف نیا هب تبسن ناگدنیا هک تفگ نرتسنگرومراکسا مان هب شایمیص ناتسود زا یکی هب لدوگ فشک ار ناهج نیداینب تارذ هک متسیب نرق نادنمشناد هنوگچ هک درک دنهاوخ تواضق هلئسم ار ناسنا رد یتخاننش ناورارف نیداینب یاه تیلباق دوجو لامتحا دنتسناوتن یتح، دندوب هدرک (دندک حرطم).

یم شرتسگ ار خام یاه هشدنا هک نیو هقلح یتسیویتیو پهاگدید دراو لدوگ اتیاهن لاح ره هب یایند، یدام یایند رب هوالع دوب دقتعم و؛ دوب ینوطالفا یهاگدید، لدوگ هاگدید عقاو رد. دشن، داد یخرب وایارب نیاربانب. دبای هار نآ هب دناوت یم ماهلا کمک اب ناسنا هک دراد دوجو زین یناعم هتفریذپ تیلباق، یبجحت لکش هب ای هدوبن تابثا لباق رگا یتح، دنداد یقیقح شزرا، تارابع یضایر دنمشزرا یاه هاگدید هئارا یارب دوب یکمک، شرگن نیمه. دندشاب هتشادن ار ندش درای ندش یم تکرش نیو هقلح تاسلج رد تردنب اما، دوب هداعلا قوف و قیقدی رگ هثحابم لدوگ هچرگا. لدوگ رد رگید و ۱۹۲۸ لاس زا سپ تفگ ناوت یم عقاو رد. دوب یم تایضایر رس رب ثحب هکنآ رگم، درک رگنم طسوت هک یضایر تاسلج رد یلاعف وضع هب نآ یاج هب اما، درکن تکرش هورگ تاسلج دش یم رشتنم هنالاس روط هب هک یا هیرشن رد تاسلج نیا یاوتحم. دش لدب، دوب هدش لیکشت پاچ هب نآ رد هلاقم اه هه، دوخ اهدعب و تشاد یراکمه هیرشن نیا یریبدرس رد لدوگ. دیسر یم پاچ هب دناسر.

نیا. دش لدب یضایر قطنم هصرع رد هدش هتخاننش یا هرهچ هب ناهگان لدوگ هک دوب نارود نیمه رد هک ار یزاب هلئسم هک دوب وایارتکد زت، ود نیا زا یکی؛ دوب هلاقم ود راشتنا لصاح هژیوب ترهش نابز هب ار هلئسم نیا. درک لح، دوب هدش حرطم نمراکآ ملهلیو و تربلیه دیوید طسوت ۱۹۲۸ لاس رد مامت یریگراک هب رد هک ار ییاه تارابع مامت یتسرد ناوت یم ایآ؛ درک نایب نینچ ناوت یم هداس تبثم دیاب باوج هک دیسر یم رظن هب؟ درک تابثا، دنتسه تسرد یقطنم یاهدامن یاهریسفت شرتسگ نامز نآ ات هک قطنم لوصا هک داد ناشن وایارتکد زت. داد ناشن ار نیمه زین لدوگ و دشاب، تسا تسرد هچنآ همه یتسرد تابثا ینعی قطنم ییاهن فده ندرک هدرآرب ییانوت، دوب هدش هداد دادعا دروم رد، نآ و تشاد انثتسا کی زونه، تابثا نیا اما، دراد ار روبزم لوصا هعومجم یانبم رب یم ایآ هک داد یم ناشن تابثا نیا. دوب (تایضایر یایند میهافم نیرت یا هیاپ ینعی) یعیبط دادعا هیرظن هدش هتفریذپ لوصا ساسارب زین ار یعیبط دادعا دروم رد تسرد هرازگ ره یتسرد ناوت؟ ریخ ای درک تبثا

نادیشایر، ونائپ هپزوج طسوت 1889 لاس رد نآ زا شیپ (دادعا هیرظن لوصا) روبزم لوصا یم نایب لصا نیا. تسا روبزم لوصا زا یکی یضایر یارقتسا لصا. دوب هدش نیودت ییایلاتی دعب یارب ندوب تسرد تروص رد روط نیمه و هدوب تسرد رفص دعب یارب هک یگژیو ره هک دنک هک لصا نیا. دشاب تسرد یعیبط دادعا یمامت یارب دیاب، دشاب تسرد زین $n+1$ یارب n ، یعیبط زین یقبام دتفیپ یلوارگا، ونیمود یزاب دندنامه اریز دوش یم دای زین ونیمود لصا هب نآ زا یهاگ یاراد لصا نیا هک دنتفایرد نادیشایر اما، دیسر یم رظن هب یهیدب، لوا هاگن رد دنتفایم رخا ات

درد تلالد زین اهنآ یاه یگژیو هب هکلب، هتشدان تلالد دادعا دوخ هب طقف هکراچ، تساهماهبا ناونع هب هک دیسریم رظن هب مههم دح زا شیب یمود هبترم احوطصا ترابع نینچ، نیاربانب دوراک هب یعیبط دادعا هیرظن یارب ییانهم.

یرگید رامش یب لوصا فیدر رد لصا نیا و دش رظندیدجت ارقتسا لصا هب تبسن، بیترت نیدب. دنراد تلالد یصاخ یاه لومرف هب، دادعا یمومع یاه یگژیو رب تلالد یاج هب هک تفرگ رارق هیضق هئارا زا لبق لاس دنچ ملوکسا فلاروت مان هب یژورن یناد قطنم هک روط نامه هنافساتم یضای یاهراتخاس رد هکلب هدوبن یعیبط دادعا هب رصحنم، لوصا زا هدر نیا، دوب هداد ناشن لدوگ دنوش یم اضرا زین یرگید.

اما، درک تابثا هیلوا لوصا ساسارب ار ترابع یمامت ناوت یم هک دوب نآ زا یکاح لدوگ یارتکد زت اما، دشاب تسرد یعیبط دادعا هزوح رد ترابع هچنانچ هک دوب نیا نآ و تشاد دوجو نآ رد مه رادشه کی -دنک یم اضرا ار یعیبط دادعا متسیس لوصا نامه هک- تایضای زا یرگید متسیس هزوح رد نیا هک دیسریم رظن هب زاغآ رد. دوب دهاوخن تابثا لباق، ترابع نآ ی تسرد هاگنآ، دشاب تسردان هک ییاه تیوه نینچ هک دنتشادنپ یم نانادیضای هکراچ، دشاب یساسا یا هلئسم، انثتسا رد اما، دنرادن دوجو لصا، دنتسه اهنآ زا توافتم اساسا اما، هدرک راتفر یعیبط دادعا لوصا ساسارب درک دراو ار هدننک مامت هبرض، لدوگ هیضق نیمود هک دوب نامز نیمه.

هک دراد دوجو یعیبط دادعا هزوح رد ی تسرد ترابع هک داد ناشن یرگید هلاقم رد لدوگ، ۱۹۳۱ لاس رد دوجو تایضای رد ییاه تیوه هک داد ناشن وا، رگید ترابع هب) تسین تابثا لباق اهنآ ی تسرد دادعا نیا زا توافتم یراتفر اما، دننک یم تیعبت یعیبط دادعا هیرظن لوصا زا هچرگا هک دنراد هدش نیگمغ تایضای یاهداینب نتفر لاوئس ریز زا هک نانادیضای زا یخرب، نامز نآ رد. (دنراد هبرض زا ناوت یم، مینک ضرف هیلوا لوصا ناونع هب ار تسرد ترابع یمامت رگا دنتشادنپ، دن دوب فرص کی ناکم نیناوق زا ام هک ییاج ات هک داد ناشن لدوگ مه زاب اما، داد یلاخاج، نیتویگ نیا لصا ناونع هب ار اه هرازگ مادک هک درک دهاوخن تیوافتم چیه، مینک یم هدافتسا تایضای دروم رد یرگید تسرد ترابع ی تسرد، دنشاب تسرد یعیبط دادعا دروم رد اهنآ رگا هکراچ، میریذپ یارب یدیما رگید هک دوب هنوگنیا. دنام دهاوخی قباب تابثا لباقریغ نانچمه، روبزم دادعا داعبا یمامت نییبت رد تایضای ندوب لماکان دیاب اهنآ و دوبن یا هراچ. دنامن یقاب نانادیضای جاتنتسا هک تساه نآ زا یکاح، ندوب لماکان نیا هک دوب دقتعم لدوگ دوخ. دنتفریذپ یم ار تقیقح، یضای تاقیقحت رد زین ار ناسنا دوهش شقن دیاب و دشاب کی ناکم افرض دناوت یم ایاضق، تایضای نابز و قطنم نامه اب و نادیهضای کی هیواز زا وا، بیترت نیدب. داد رارق هجوت دروم ی تقیقح هب اکتا موزل زا بیترت نیدب و درک تابثا تخانش رد ار تایضای یتاذ ندوب لماکان **هبوجعا، لدوگ تروک** هلاقم، گنپ گیب تیاس). داد ربخ ناهج تخانش رد یضای یاهراتخاس یوسارف (قطنم)

۱۳۹۸/ ۱۱/ ۲۱ خیرات، هگرف هشی دنا هلاقم یسررب، هقف لوصا چراخ سرد [2]

و بللاج هرطانم نیا زا یشرازگ. تساه تفرگ تروص یناریا ناناوج هاگشاب تیاس رد هرطانم نیا [3] دینک هدهاشم **رضاح نارود رد یوزوح یاه یگتسیاب هلاقم ۹ رامش تسویپ** رد دیناوت یم ار یشلاچ

هک دنکیم رارقا دوشیم انشآ تایضای یاضف اب سک ره: «دنیمرف یم داتسا وگ و تفگ نیا رد قبط لصا دوب دهاوخی تایضای یاضف دیدرت نودب هدیآ ییارگنوطالفا و دنتسه یلاثم تادوجوم یضای قیاقح هک دندرک فارتعا لدوگ لثم نیو هقلح دارفا مدید یتح، درادن یهیجوت واریسفت فلانم نم هک درکیم فارتعا درکیم تفلانم ییارگنوطالفا اب هک نیواک یتح و، دنتسه یلاثم ...»! منک کنت ار نوطالفا شیر مهواوخیم هکلب متسین

رد یی ارگونو طالفا هراب رد ،تسا متسیب نرق نانادقطنم نیرتگرزب زا ای نیرتگرزب لدوگ تروک»
دووش ینعی ،کاردا عون نیا هب یرتمک نانیمطا دیاب ام ارچ منادیمن نم: «دیوگیم یضایر لئاسم
What is Cantor's continuum problem: مان هب شاهلاقم زا هدش لقن «یسح کاردا ات میشاب هتشاد ،یضایر
problem

«...تسا یتسرد فرح ردقچ

زا ار لدوگ یی ارگونو طالفا و هراشا **قطنم ی هبوجا - لدوگ تروک** هلاقم زا یترباع هب همادا رد داتسا
:دندنک یم نایب زین هلاقم نیا هدنسیون نابز

یم شرتسگ ار خام یاه هشی دنا هک نیو هقلح یتسیوی تیروپ هاگدید دراو لدوگ اتیاهن لاج ره هب»
ایند ،یدام یایند رب هوالع دوب دقتعم و ؛دوب ینو طالفا یهاگدید ،لدوگ هاگدید عقاو رد .دشن ،داد
یخرپ و یارب نیاربانب .دبای هار نآ هب دناوت یم ماهلا کمک اب ناسنا هک دراد دوجو زین یناعم
هتفریذپ تیلباق ،یبرجت لکش هب ای هدوبن تابثا لباق رگا یتح ،دندراد یقیقح شزرا ،تارابع
یضایر دنمشزرا یاه هاگدید هئارا یارب دوب یکمک ،شرگن نیمه .دندشاب هتشادن ار ندش در ای ندش
یم تکرش نیو هقلح تاسلج رد تردن اما ،دوب هداعلا قوف و قیقده ی رگ هتخابم لدوگ هچرگا .لدوگ
«،دوب یم تایضایر رس رب ثحب هک نآ رگم ،درک

:تسا نیا لدوگ زا هدش لقن ترابع هب freedom رب راک خساپ

رب شتخس اتبس ن گرم و هتشاد مه یناور لالتخا غباون زا یلیخ لثم هک هدوب یا غبانب مه لدوگ»
هدرک تابثا و یرواب نینچ لدوگ ای آیلو (تسین حضاو مه یلیخ غوبن و نونج زرم) هدوب نیمه رثا
اب یضایر میهافم و یپ ددع رس رب لدوگ ،هن هک هتبلأ ؟نریذپ مه نارگیدی هک یوجن هب دوب
«هتشادن تابثا هار هک هدوب یصخش رواب کی نوا رواب نیا یلو هتشادن یفالتخا الامتحا نارگیدی

:دندنک یم دانسا لدوگ نخس هب زین همادا رد داتسا

تسرد رایسب ار (What is Cantor's continuum problem) هلاقم رد لدوگ فرح هک مدرک ضرع البق»
هتشاد ،یضایر دووش ینعی ،کاردا عون نیا هب یرتمک نانیمطا دیاب ام ارچ منادیمن نم: «منادیمن
«یسح کاردا ات میشاب

راتسویپ ناهرب لضعم) «[What is Cantor's Continuum Problem?](#)» ناونع اب هک یا هلاقم رد وا [4]
:دیوگیم ،تسا هتشون (روتناک

I don't see any reason why we should have less confidence in this kind of perception. i.e., in
mathematical intuition, than in sense perception,

یسح کاردا زارتمک ،یضایر دووش ینعی ،کاردا هنوگ نیا هب دیاب ارچ هک منیب یم یلیلد نم
راطتنا و مینکانب ار یکیزی یاه هیرطن ات دراد یم او ار ام هک یدووش نآ ،میشاب هتشاد هدیقع
هتشاد رواب دیاب ،هوالع هب و ،دهد ناشن یراگزاس اهنآ اب یتآ یسح تاکاردا هک میشاب هتشاد
یخساپ ناوتب هیتآ رد تسا نکمم و دراد یناعم ،داد خساپ ناوت یم نونکا هک یلاؤس میشاب
یرسرد زا رتمک یلیخ تایضایر یارب اههوعومج هیرطن یاهسکوداراپ تمحازم .تفای نآ یارب
(۲-۳ ص ،**تایضایر هفسلف** باتک زا همجرت)«دندراد کیزی یارب یساسحا یاه بیرف هک تسا

[5] ۱۳۹۸ / ۱۱ / ۲۱ خیرات ،هگرف هشی دنا هلاقم یسررب ،هقف لوصا چراخ سرد

لاثم» هلاقم بلاق رد و دش یتایلمع هگرف هشی دنا هلاقم یسررب تاسلج رد هلئسم نیا حرط [6]
دندوس نآ هب هعجارم هک تسا هدش هداپ «**ناگمه هب تادرجم هئارا یارب یرازبا ؛ناور لاؤس ،قیقد**
تسا.

ییارگ عقاو :تسا لئاق (تایضایر [فسلف) یسانش یتسه ردظنم مس نیاوک [7]
ییارگدوهش و ییارگتروص ،ییارگقطنم بتاکم هک ییارگ موهفمو ییارگمان ،(ییارگ نوطالفا)
دنتسه اهنآ هبرطان بیترت هب

راهچ بعکم ،هریاد ،طخ ،یهانتمان یاه هعومجم ،دع دننام یضایر نایعا ،ییارگنوطالفا بتکم رد
و لوهجم یورملق رد ، هدام و مشیدنایا نوریب و نامز و اضف زا نوریب ... و تربلیه یاضف ،یدعب
ءایشا نیا .دنداد دوجو یعامتجا ای یدرف یهاگآ منوگره زا لقتسم و ،(لُثم ملع هب موسوم) درج
ام رب یخرب هک دنداد یصاوخ و دندریذپمن زین ریغت ،دنا هدشن قلخ ،دنتسه یدبا و یلزا
یضایر یایاضق .تسا ییه یتسه نیچ هب ام یامنهر لقع . مولعمان زونه یضعب و دندمولعم
ینعم اب لاؤس ره . دنتسه ینیقی ،جاتنتسا یعطق یاههویش دوجو تلغ هب و یروض ،ینیشیپ
نداد باوج لباق آلغف ام تفرعم ندوب صقان تلغ هب تسا نکمم هک دراد یباج تایضایر رد
دشابن.

یم لیحت امرب ار دوخ میهوخن هچ و میهواوخ هچ هک دراد یماکجا تایضایر نایارگنوطالفا معز هب
میسررب نآ هب شرامش اب دهد یم فافک ام همهرمع هچرگ ،تسین ای تسا لوا ای 1+ دع .دنک
2 دع .تسا هدیدرگ نییعت شننوبن لوا ای ندوب لوا ،دع نیا نتشون زا لبق یتح لاح ره هب یلو ،
لکش نیچ ام لقع هک رطاخ نیا هب هن و تسا جوز مینک یم رکف ام هک رطاخ نیا هب هن اما ،تسا جوز
کی ،نادیضایر کی . تسه نیچ هک لیلد نیا هب مکلب ،تسا متفای بیترت ای هتفرگ
لشتکم کی ،سانش نیمز کی آلثم ،یبرجت دنمشناد کی [باطم هب هکلب ،تسین هدنک عادبا
ای شدوخ دوز ای رید ،دباین و درواین سناش وارگا هتبالا .دبای یم ،دراد دوجو لبق زا ار هچنآ هک تسا
نامه دیاب باسح» :تساهدروا دوخ یاه هتشون نیلوا زا یکی رد لسار .درکدهاوخ ار راک نیا یرگید سک
میا هدیرفاین ار دادعا ام . درک فشک ار یبرغ دنه بملک فتسیرک هک دشاب هدش فشک روط
«دیرفاین ار نایدنه بملک هک نانچمه

هب یدنبیپ تماهش دیاب نادیضایر» :تفگی یم و . تسا بتکم نیا نارادفرط زا یکی مات هنر
دنداد دوجو ،یضایر یاهراتخاس هک درک دهاوخ قیدصت تروص نآ رد . دشاب هتشاد ار دوخ دیاقع
و سوملم دوجو تروص اب ددیرت یب دوجو نیا تروص .دشیدنایم اه نآ هب هک یصخش نهذ زا لقتسم
،تسا طبترم ینیعی دوجو اب قیعم و قیقد یوحن هب همه نیا اب یلو ،دراد توافت یجراخ ناهج یدام
سپ دشاب زیغم یاه تیلاعف یفداصت لوصحم و رمث یب یزاب کی طقف تایضایر رگا اریز
رد اهنه ن تایضایر ؟داد حیضوت ناوتیم هنوگچ ار ناهج حیرشت رد نآ یارچ و نوچ یب یزوریپ
ریذپاندیرت اما رت هتفه یلکش هب هکلب ،دوش یم هدی اراکشآ یعیبط زومرم و کشخ نیناوق
له نآ نراقت یدوبان و یدوب و ناناچ یب و نارادناچ ناهج رد اه تروص زیمآ ننفت و یهانتمان یلاوت رد
،شرهاظ مغریلع ،(ملع نامتخاس دروم رد) لُثم ینوطالفا ضرف هک تسا نیچ .دنکیم یلجت زین
ره رد ناندیضایر یلو ،دوریم رامشه ب ضرف نیرت یداصتقا یفسلف طاحل زا و نیرتیعیبط
نادیضایر ،یلاثم ناهج دوجو هب داقعا اب . دنداد لُثم ملع زا صقان و ییزج روصت کی اهنه مطحل
ر یراگزاس [لأسم هک تسناوت دهاوخ یو . دوب دهاوخ یروص یاه شور دودح نارگن دج زا شیپ
هب ام نامیا ییغ تبسن و تسارتراف رایسب ام یلمع تاناکما زا لاثم ملع اریز دنک شومارف
«دراد یاج ام دوهش رد ،هیضق کی یتسار

یاه هعومجم نآ رد هک تسا لدوگ یاهعومجم هیرطن ییارگ نوطالفا ،ییارگ نوطالفا زارگیدی تئارق
هب یبایتسد هویحن و ناهشهاگیاج ،ناشدوجو ،یرشب یهانتم براجت ربارب رد هراومه هک ،یهانتمان
دوجو هاگدید نیا رد . دنداد یضایر آفرص و یکیزی ریغ یتیعقاو ،تسا هدوب لاؤس دروم اهنآ

ریذپ قیدصت جیاتن ئارا رد ای دنوش یم هیجوت ام یضایر دوهش یانبمرب هک یلوصا و میهافم منیب یمن یلیلد نم»؛ دیوگیم لدوگ. دوش یم هتفریذپ دنراد ییاراگ دیدج جیاتن نداد تسد هب، میشاب هتیشاد هدیقع یسح کاردا زارتمک، یضایر دوهش ینعی، کاردا هنوگ نیا هب دیاب ارچ هک تاکاردا هک میشاب هتیشاد راطتنا و مینکانب ار یکیزیف یاههیرطن ات دراد یموار ام هک یدوهش نآ یمن نونکا هک یلاؤس میشاب هتیشاد رواب دیاب، هوالعهب و، دندنانشن یراگزاس اه نآ اب یتآ یسح تمحازم. تیفای نآ یارب یخسپا ناوتب هیتآ رد تسا نکمم و دراد ییانعم، داد خسپا ناوت یاه بیرف هک تسا یرسدرد زا رتمک یلیخ تایضایر یارب اه هعومجم هیرطن یاهسکوداراپ «.دنراد کیزیف یارب یساح»

ییارگعقاو، ییارگ عقاو ریگید عون. دوش یم هدناوخ ماخ ییارگ عقاو یهگ ییارگ نوطالفا هاگدید د ام یرطن نیرتهب یارب هک دنراد دوجو یضایر ءایشا نآ دیوگیم هک تسا مان تاپ-نیاوک یملع هتفریذپ کیزیف رد نوربتکلا دوجو ءالشم هک هجو نامه هب، دنتسه ریذپان بان تجا ناهج دروم متفرگ ماح نا یاه یمنیب شیپ دییات اب یملع یاه هیرطن یقوق و نایشا م-عزه ب. تسا هدش نی. دوش یم دییات، تسا هیرطن زا ریذپان بان تجا یشخب هک زین تایضایر، دنوش یم هتفریذپ یاه مزی ناکم کمک هب و لدوگ عومجم هیرطن ییارگ عقاو اب بیکرت اب یم پولنپ طسوت هاگدید، دش یزاسزاب یتخان شبصع یرطن.

قبط رب. دوش یم لئاق اههعومجم یارب یکیزیف یدوجو یم، ییارگ نوطالفا زا ریگید یلکشرد رادراق یناکم و ینامز ورملق نامه رد باتک مسفق کی یاه باتک زا لکشم عومجم، وارطن هعومجم» کی یاراد یتخان شبصع طاحل زا ام زغم هک دیوگیم یو. دنتسه اچ نآ اهباتک دویخ هک دنکیم یاه هعومجم کرد هب رداق ار ام هک تسا «بابی

مامت ییارگ نوطالفا هب موسوم، روگالب.م طسوت هدش هئارا، ییارگ نوطالفا زا ریگید یتئارق رد ایشخب، راگزاس یضایر یرطن ره و دراد دوجو ءعقاو، دشاب نکمم ش دوجو هک یضایر ئش ره، رایع (۱-۴ ص، [یضایر هفسلف](#)). دنکیم فیصوت ار یضایر تی عقاو

نامتخاس و فیراعت زا هک دنتسه ی عقاو یئایشا، یضایر تادوجوم ریاس و اه هعومجم لدوگ رطن هب دیوگیم و دنکیم هسیاقم کیزیف اب ار تایضایر وا. دنا لقتسم ام یضایر یاه

.مینکیم لوبق مه ار یضایر تادوجوم میریذپ یم ار یکیزیف ءایشا دوجو ام هک لیلد نامه هب تسرد شریذپ، میمان یم صرف ار یعیبط نایعا دوجو دویخ سح تاکاردا نییبت یارب هک روط نامه ینعی. تسا یروض یضایر لوبق لباق ماطن کی سیسات یارب مه یضایر ءایشا تی عقاو

(Godel, Russells mathematicallogic, P,456_7)

هعومجم دروم رد ار کاردا نیا هیبش یزیچ هک میرادن مه یا هراچ یلو میرادن اه هعومجم زا یسح یکاردا ام: میریذپ اه

یسح کاردا زا یرتمک نانیمطا، یضایر دوهش ینعی، کاردا عون نیا هب ام هک منیب یمن یلیلد نم (. 483 Golde, What is captar). میشاب هتیشاد

نهذ مشچ حالطصا هتبل. مینک دوهش نهذ مشچ اب ار یضایر ءایشا میناوت یم ام لدوگ رطن قباطم، ریگید ترابع هب؛ میرادن هرامعتسا نیا لامعتسا زج یا هراچ ام یلو، تسا هراعیتسا کی (mind's eye) یضایر تادوجوم یاضف هب مینک یم لصاح عالطا یکیزیف یاضف زا یسح تاکاردا اب هک روط نامه. میمان یم ادیپ یسرتسد یضایر دوهش هار زا ینعی، نآ هباشم یقیرط هب زین

یم، دنتسه یسح ته‌ادب یاراد - "تسا زبس فلغ" دن‌نام - یسح کاردا هی‌لوا یایاضق هک روط‌نامه یم ساس‌ح‌ام. دنا دوهش یته‌ادب یاراد زین "12=7+5" دن‌نام یضایر هداس یایاضق می‌ئوگب می‌ناوت؛ تسا دوهش و مش هب ینت‌بم هی‌ضق نی‌دب ام رواب. می‌ری‌ذپب ار "12=7+5" هی‌ضق دی‌اب هک می‌نک قوفت هوجو زا یکی عوضوم نیا. تسا یتاذ ته‌ادب یاراد روک‌دم هی‌ضق می‌یوگ یم حال‌طصا هب اه‌ارگ‌داد‌رارق رطن هب. تسا یی‌ارگ‌داد‌رارق دن‌نام یضایر هف‌سلف یاه هل‌حن ریاس رب یی‌ارگ نوطال‌فا رد. دوش یم ما‌جنایضایر یاه‌دامن دروم رد یصاخ دغ‌واق اب هک تسا جن‌رطش یزاب کی دن‌نام تاییضایر اب یزاب می‌نک یم ساس‌ح‌ام هک تسا یتخان‌شن‌اور تی‌ع‌قاو نیا یات‌سار رد یی‌ارگ نوطال‌فا، ا‌ج‌ن‌یا یم ام هک تسا نیا هل‌اسم. تسین "12=7+5" هی‌ضق ماک‌حت‌سا و تب‌ال‌ص هب جن‌رطش یاه هره‌م نه‌ذ مش‌چ راک هوجن زا یعال‌طا چیه یلو می‌نک نی‌ی‌بت و هی‌جوت ار دوخ یلوم‌عم یسح کاردا می‌ناوت کی‌ژولوی‌زیف هب‌نج هب هت‌بلا؟ می‌ناد یم هچ یلوم‌عم یسح کاردا زا اقی‌قد هک می‌نی‌بب ال‌اح. می‌رادن ادی‌پ باتک کی دوجو هب‌ال‌ثم هک یرواب نی‌وکت هوجن و کاردا دوخ هراب‌رد یلو، می‌ف‌قاو دنی‌آ‌رف نیا دنی‌آ‌یم باتک زا اهن‌وت‌وف اد‌ت‌با. منی‌ب یم زیم یور ار یباتک نم ال‌ثم. می‌ناد یمن یزی‌چ می‌نک یم ش‌خ‌ب هب یرون ب‌ص‌ع زا یت‌مال‌ع و دری‌گ یم تروص یی‌اه شن‌کاو ا‌ج‌ن‌آ‌رد. دن‌وش یم نم مش‌چ دراو و نیا عوضوم. تسا هی‌ضق کی‌ژولوی‌زیف هب‌نج اهن‌یا نآ ل‌ا‌ثم‌ا و دوش یم هدات‌س‌رف خم هت‌سو‌پ یر‌ص‌ب. تسا هدر‌کن نشور ار رواب یری‌گ لک‌ش هوجن و کاردا دوخ نی‌وکت هوجن ل‌اح هب ات‌سک چیه هک تسا ع‌قاو رد، نیا. تسا ی‌گ‌رزب زار و زمر، دوش یم لی‌د‌بت رواب هب کی‌ژولوی‌زیف دنی‌آ‌رف کی هن‌و‌گ‌چ هک‌ن‌یا نیا ی‌گ‌ن‌و‌گ‌زار. تسا هد‌نام ی‌قاب ل‌ح‌ن‌ی ال‌ناک ام‌ک هک تسا نی‌ع و نه‌ذ هط‌بار یم‌ید‌ق هل‌اسم نام‌ه یضایر تاد‌ق‌ت‌عم نی‌وکت ب‌بس یضایر تاد‌وج‌وم هن‌و‌گ‌چ می‌ناد یمن هک تسا نآ دن‌نام ت‌س‌رد هل‌اسم رد ام له‌ج ل‌اح ره هب یلو دوب بوخ یلی‌خ می‌نادب ار زار ود ره می‌ت‌سن‌اوت یم ر‌گ‌ا هت‌بلا. دن‌وش یم ام. تسین ی‌عی‌ب‌ط نای‌عا زا ام ی‌ها‌گ‌آ‌ان زا رت‌شی‌ب یضایر تاد‌وج‌وم دروم.

یضایر دوهش مسی‌ناکم زا یلو می‌ف‌قاو ال‌ماک یلوم‌عم یسح کاردا مسی‌ناکم هب ام هک اعدا نیا ال‌صا زا ام دی‌وگ یم و؟ تسی‌چ ارگ نوطال‌فا ی‌اعدا می‌نی‌ب. درادن ث‌ح‌ب دروم هل‌اسم هب یط‌بر، می‌عال‌طا یب. دراد حی‌ضوت و نی‌ی‌بت هب زاین هک تسا یت‌ی‌ع‌قاو نیا و می‌راد ی‌ها‌گ‌آ‌یضایر کی‌ت‌ار‌پ و هی‌رطن ار اهن‌آ‌نه‌ذ مش‌چ اب می‌ناوت یم ام و دن‌راد دوجو یضایر نای‌عا می‌یوگب هک تسا نیا نی‌ی‌بت نی‌رت‌هب باتک هک می‌ناد یم ام. دش حرط‌م یلک راب ر‌ب‌ار‌ب رد هک تسا ی‌ع‌وضوم هی‌ب‌ش ل‌ال‌د‌ت‌سا نیا. می‌نی‌ب نیا نی‌ی‌بت نی‌رت‌هب. دوش یم ام ی‌نه‌ذ تا‌ع‌اب‌ط‌نا و تا‌ما‌س‌ترا ث‌ع‌اب و دراد دوجو اع‌قاو باتک می‌یوگب هک تسا ا‌ج‌ن‌یا رد ای‌آ‌. دوش یم ام ی‌نه‌ذ تا‌ع‌اب‌ط‌نا و تا‌ما‌س‌ترا ث‌ع‌اب و دراد دوجو اع‌قاو باتک می‌یوگب هک تسا؟ دش‌اب ی‌ع‌ان‌قا نام‌ل‌ال‌د‌ت‌سا ات می‌نک نای‌ب لی‌ص‌ف‌ت هب ار یسح کاردا مسی‌ناکم ام هک تسا م‌زال. دن‌ت‌فری‌ذپ یلک راب هیل‌ع ار ل‌ال‌د‌ت‌سا نیا دن‌نک ف‌ش‌ک ارت‌وت‌ف هک‌ن‌یا زا ل‌ب‌ق ناد‌ن‌م‌ش‌ناد! هن چیه هب دن‌ک نای‌ب تح‌ار‌ص و تق‌د اب ار نه‌ذ مش‌چ اب تی‌ؤ‌ر مسی‌ناکم دن‌اوت یمن ارگ نوطال‌فا هک‌ن‌یا. دن‌ک یمن دراو و ل‌ال‌د‌ت‌سا ماک‌حت‌سا هب یل‌ل‌خ ه‌ج‌و.

و نور‌تی‌زو‌پ یلو، می‌رادن یضایر تاد‌وج‌وم اب می‌قت‌سم هط‌بار ام هک تسا ت‌س‌رد، ر‌گ‌ید فرط‌زا سد‌ح یضایر ها‌گ‌ت‌سد کی ه‌ع‌وضوم لوصا لد‌وگ رطن هب. می‌سان‌ش یمن هط‌ساو یب مه ار نور‌ت‌ک‌ل‌ا ها‌گ‌ت‌سد کی، راب‌ت‌عا نی‌دب. دن‌وش یم هدوم‌زآ‌دوخ چی‌ات‌ن اب و دنا ینی‌ع نوم‌ضم یاراد هک دنتسه یی‌اه. تسا کی‌زی‌ف دن‌نام یضایر.

رد هک می‌ی‌امن یم جار‌خ‌ت‌سا نآ زا چی‌ات‌ن و می‌نک یم حرط‌م سد‌ح کی ناو‌ن‌ع هب ار یا هی‌ض‌رف ام رت‌شی‌ب هی‌ض‌رف نآ هب ام رواب دن‌دوب قد‌اص چی‌ات‌ن نیا ر‌گ‌ا. دن‌وش یم بی‌ذ‌کت ای‌دی‌آت ها‌گ‌شی‌ام‌زآ‌ هک تسا نیا دی‌آ‌یم شی‌پ هک یا هل‌اسم. می‌نک یم در ار هی‌ض‌رف نآ دن‌دم‌آ‌رد ب‌آ‌زا ب‌ذاک ر‌گ‌ا و دوش یم ی‌قد‌اص چی‌ات‌ن دن‌اوت یم ب‌ذاک هی‌ض‌رف کی نو‌چ، تسین ی‌گ‌د‌اس نیا هب هی‌ض‌رف کی ی‌س‌را و نوم‌زآ‌. دوش یمن ق‌ق‌ح‌م هی‌ض‌رف نآ، دن‌قد‌اص هی‌ض‌رف کی زا ل‌ص‌اح چی‌ات‌ن هک‌ن‌یا فر‌ص هب؛ دش‌اب هت‌ش‌اد.

۱۱۲- ص، یضایر هف‌سلف رد یی‌ارگ نوطال‌فا). دهد یم ناشن ار بل‌طم نیا مه اه ه‌ع‌وم‌ج هی‌رطن خ‌ی‌رات (۱۱۵)

۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۷ خیرات هسلج ،لسار تلالد باب رد هلاقم یسررب ،هقف لوصا چراخ سرد [8]

رد هی اپ مولع :مراهچ لصف
هزوح هقباس

هزوح هق باس رد تایضایر

هک ماهتفگ ررکم نم .دنراد یق باوس هچ ام گرزب ءاملع هک دینیب تایضایر نیمه دوخ رد تسا دعاوق ،یلح همالغ باتک نیرخاآلا و .دناهتفرگ هلصاف نآ زا اههزوح ریخا نورق رد هنافساتم [1].

دعاوق باتک فیلات خیرات هنیمز رد لاوقا [1]

.تسا فالاخ دعاوق فیرش باتک فیلات نامز دروم رد

۱. ۶۹۹ لاس

دراد نیققحمل رخف دوخ دنزرف هب هک یتیسو نمض رد دعاوق فیرش باتک نایاپ رد دوخ همالغ زا مشش ههد یادتبا رد و یگلأس هاجنپ ندرپ نایاپ هب زا سپ ار باتک نیا هک دنک یم حیرصت :تسا هدومن فیلات شیوخ کرابم تایح

هّیصو

هّبحي ام یلإ كدشرأ و ،هتمزالم و ريخلا لعفل كقّفو و ،هتعاط یلع یلاعت هّللأ كناعأ - ينب اي ملعأ هب رقت امّ لكب كآبح و ،نیرادلأ یف كدعسأ و ،هآنمئت و ريخلا نم هلمأت ام كعّلب و ،هاضري و بابسأ كقزر و ،تاحلاصلاب كلامعأ متخ و ،دیغرلا شیعال و دیعسلأ رمعلأ یف ككّدم و ،نیرعلأ دق یّنی - رورشلا كنع عفد و ،روزم لك هّللأ كاقو و ،تاكربلا مئاطع نم كیلع ضافأ و ،تاداعسلأ طافلأب مالسلأ عئارش دعاوق هیف ككّتنیب و ،ماكحلأ یواتف لب باتكلا اذه یف ككّتصّخل نم تغلب نأ دعب كلد و ،دادسلأ قیرط و داشرلا جهن هیف ككّتحضوأ و ،هّرحم تارابع و قرصتخم هلا و هیلع هّللأ یلص ایاربلا دّیس مكح دق و ،نیرسلأ رشع یف تلخد و نیرسمخلأ رمعلأ (714 ص ۳، ج ۳، ماکحال دعاوق).ایانملا كارتعا أدبم اهّأب

باتک رد ناشیا دوخ حیرصت هب انب) ۶۴۸ لاس رد یلح همالغ بانج دلوت نامز هب تیانع اب نامز نیا بیتیترت)هّئامّتس و نیعبرأ و نامث هّنس ناضمر رهش نم نورشعلا و عساتلا دلوملا و :شیوخ یلاجر دشاب یم یرمق یرجه ۶۹۹ لاس ،(۱۵۹ ص ،لاوقالا ةصالخ

۲. ۶۹۳ ای ۶۹۳ لاس

نیا رد .تسا هتخادرپ دوخ بتک ركذ هب زین لاوقالا ةصالخ بیتیترت ،دوخ یلاجر باتک رد ناشیا مان یفلتخم یاه باتک زا ،تسا یرجه (۶۹۲ خسن زا یخرب قبطو) ۶۹۳ لاس نآ فیلات نامز هک باتک :تسا هلمج نیا زا زین دعاوق هک دنرب یم

رهطم نبّیلع نب فسوي نب نسحلا

و ادلوم یّللح لل روصنم وبأ - ءارلا و ،ةدّشمل اءالا و ،ةمّجعمل رییغ ءاطلا و ةمومضمل میملاب - ببتك هل - باتكلا اذه فنّصم ،انكسم

یف نیملسلملا بهاذم عیمج هیف انركذ ،هلثم لمعی مل :بهذمل قیقحت یف بلطملا یهتنم باتك هنم انلمع ،یلاعت ؤللل ءاش نإّمتی ،هیف انفلاخ نم ججح لاطبإ دعب ؛هدقتعن ام انّحر و ،هقفلل عبس - **ةئامّس و نیعست و ثالث ةنس** رخآل عیبر رهش وه و - خیراثلا اذه یلل (۱۵۸ ص) .مارحل و لالحل ةفرعم یف ماكحلأ دعاوق باتك ... (۱۵۵ ص ،لاوقالا ةصالخ بیترت) .تادّلم

نیا :دیامرف یم هنوگ نیا نآ خیرات و باتك فیلأت هجو دروم رد ماثللل فشك فیرش باتك بحاص و لوقعم لیصحت هب لاغتشا زا سپ وا دوخ راهظا هب انب و نیققحم لارخف تساوخرد هب باتك :تسا هدش فیلأت لوقنم

تأرق و ،لوقنملا و لوقعملا یف - حور ؤللل سّدق - یدلاو یلع تلغتشا اّمل :مالسإل رخف لاق ،هقئاقح و هارسل اعماج ،هقفلل یف اباتك لمعی نأ هنم تسمتلا ،انباحصأ ببتك نم اریثك ،مكحل نم اهمزلی ام یلل ةدعاق لك دنع ریشی نأ و ،ناهربلا و نیلوصأل یملع یلع هئاسم ینتبی هیبنتل ،اهوحف و رخأ ةدعاق یلع صّن نم مزل ام و ،هاوتف و هدقتعم ك لذ لبقر كذ دق ناك نإ و نیّدلقملا لاهجل نم ریثك نطی دقف ،مارحل و لالحل ئدابم دعاوق و ،ماكحلأ لوصأ یلع دهتجمل دّیجل ارشلل لیو :لیق امك ،ادحاو افرح همالك نم اومهف یمل مهّان اوملعی مل و ،هیف ماكحلأ ضقانت یهتن ،ءوسلا ةاور نم

هدش فیلأت ۶۹۲ ای ۶۹۳ لاس رد باتك هك تسا لوقعم ای ۶۸۲ لاس رد رخف بانج دلوت هب تیانع اب دهه یم خساپ ناشیا ؟دشاب

فینصت سامتلا و ،لوقنملا و لوقعملا یف باتكلا اذه فینصت لبقر هلاغتشا دعبتسی دق و **باتكلا فنّصملا دق و** ،ةئامّس و نینامث و نیتنثا ةنس دلو ؤنأل ،اذك و اذك هتفص باتك **و نیعست و ثالث ةنس ؤنأ و** ،اهل ؤدع خیرات ركذ و ،**ةصالخلا یف هتافنصم یف** مامتإ دنع رمعل نم هل ناكف ،**نیعست و نیتنثا ةنس خسنللا ضعب یف و** ،**ةئامّس** ءاشی نم هیئوی ؤللل دیب لصفلا نكل و ،هلبق اّمع الصف ،لقأ و ،رشف و ،ةرشف یدحإ باتكلا

یف تعرش و ،ةنس ةرشف ثالث لمكأ مل و اهلقنم و اهلقعم مولعلل لیصحت نم تغرف دق و لمكأ مل و صیخلتلل حرش مهف یلع صیرحلا ةینم تفنص و ،ةرشف یدحإ لمكأ مل و فینصتلا ،شاوح و حورش و نوتم نم ةرشف یلع فینی ام یببتك نم هلبق تللمع تنك دق و ،ةنس ةرشف عست ةعیرشلل لوصأ یف ةعیربلا دوخل و ،نیدل لوصأ یف ةدبزل و ،اهعباوت و ةغالبل یف صیخلتلللك نینس رشف نبا أن و سوردل نم یقلل تنك و .ةّیفسنللا دئاقع حرشی شاوح و ،فشاكلا و ،اهحورش و ،هلّوطم و هرصتخم ،ینازاتفتلل صیخلتلل یحرش

مان قاحل لامتحا ؛تسا لمات لباق هك دنیامرف یم حرطم زین ار یرگید لامتحا نایاپ رد ناشیا نینس دعب ةصالخلا یف امب باتكلا مساقاحل لامتحا عم اذه :ةصالخ باتك فیلأت زا سپ باتك (۱۱۱-۱۱۲ ص ،ج ۱ ،ماثلل فشك) اهفیلأت نم

اهیف ببتكلا هذه و :دوش یم تیوقت ببتك نیوانع ركذ نایاپ رد هصالخ رد همالع مالک اب لامتحا نیا (۱۵۹ ص ،لاوقالا ةصالخ بیترت) همامتإ یلاعت ؤللل نم وجرن ،متی مل ریثك

هدرك ناونع ۶۹۳ ای ۶۹۲ لاس ار باتك فیلأت خیرات ،لاوقالا ةصالخ هب دانتسا اب ارهاظ زین ةعیرذل :تسا

مارحل و لالحل لئاسم یف ماكحلأ دعاوق :930

اهي لع فنصملا رصع هخسن ،ةروهشملا ةلواتملا بتك نم يه و ٧٢٦ يفوتملا يلحلا ةمالعلل و يشاوحلا و ةقيلعتلا ترم دق و ٧٢٥ يف يلماعلا ميهاربإ نب رصان نب نيسحلا هاهنأ:هئاهنإ نإ ليق و ةماركلا حاتفم و ماثلل فشك و دصاقملا عماج لثم ،هلحم يف لك هيلع ةريثكلا حورشلا سامتلاب ماكحألا دعاوق نيب و هاواتف هيف صخل هقفل يف ،نيتس و ةئامتس دعاوقلا لئاسم ددع لاسرإب لصفتملا ءالآلا فدارت و ءامعنلا غباوس يلع هلل دمحلا]:هلوا .نقيقححملا رخف هدلو 692 وأ 693 يف هنم غرف دق و ،روكذمل هدلو لىإ ةطوسبم ةيصوت هتمتاخ يف و [...]ءايبنألا اضر دمحم خيشلا نب يلع خيشلا ةناخ يف دوجوم هخسن و ماثلل فشك يف هركذامك ،ءاطغلا فشاك

عبط ،نيتسللا رشح يف لخد و نيسمخ رمعللا نم غلب نأ دعب همتأ هنإ :هرخآ يف لاق نب نيذللا رخف دنع دجوي و ١٣٢٩ يف ةعفان يشاوح عم ريبيك يلحر عطقب همنم و ١٢٧٢ يف همنم ارارك لىإ ةعيرذلا).يلحلا ةمالعلا ةزاجإ اهيلع و ٧٢٤ اهتباتك يور ،هخسن اضيأ نارط يف نيذللا دجم (١٧٧-١٧٦ ص ؛ ١٧ ج ؛ ةعيرشلا فيناصت

هدرك دراو لاكشا گرزباقآ رب ،دعاوق باتك ياهتنا رد همالع بانج تىصو هب دانسا اب زين يخر ب دن:

يلع لىلاعت ةلللا كناعأ ينب اي ملعا :هلوقب هدلو اهب يصوي ةمألعلل ةمّيق ةيصو باتكلا رخآ يف و مالمسإلا عئارش دعاوق كل تنّيب و ،ماكحالا يواتفّ بل باتكلا اذه يف كل تصّخل دق .. هتعاظ نا دعب كلذ و ،دادسلا قيرط و داشرلا جهن هيف كل تحضوا و ،ةرحم تارابع و ةرصتخم طافلأب كارتعا أدبم اهّنأب اياربلا ديس مكح دق و ،نيتسللا ةرشح يف تلخد و نيسمخلا ،رمعللا نم تغلب .. ايانملا

و ،ه 700 وأ 699 ماع هنع زواجت و ،ه 698 ماع نيسمخلا غلب دقف ،ه 648 ماع ديلاوم نم ةمألعللا نا امب و (ةركذت).ماتب سيل ه 692 وأ 693 ماع دعاوقلا فّلأ هّنأ نم زيجملا انخيش هركذام نا ملعي كلذب (٢٥٤ ص ؛ 1 ج ؛ نايعال

هنوگ نيا بلطم ود نيب ناوت يم ،تسا هدش ناوئع غارف هملكأحى رص نأ رد هك ةعيرذلا مالک زا غراف كىدزن يطر رد نأ لىمكت اما تسا هدوب نأ زا لبق اى و ٦٩٢ لاس زا تباتك يادتبا خيرات هك درك عمج دشاب يم ٦٩٩ لاس ينعي لاس هد هب

٧٢٠ لاس ٣.

هنوگ نيا يكرک ققحم موحرم نادرگاش زا يخر ب زا ءاملعللا ضاير رد ،هاگديد و نيا لباقم هطقن رد دناد يم ٧٢٠ لاس هب و لاس هد يطر رد ار دعاوق فىلأت هك تسا هدش لقن

مهنم و :خيشملا يماسأ ركذل ةلومعملا هتلاسر يف يكركلا يلع خيشلا ةذمالت ضعب لاق و ،يلحلا رهطملا نب فسوي نب نسحلا نيذلا لامج ةمالعلا ماغرضلا دسالا و ماقمقلا رحبلا خيشلا دعاوقلا باتك همنم ،نيتئاملا يلع فينت يتلا ةنسحلا تافلؤملا و ةريثكلا فيناصتلا بخاص ةياهن و مالكل ملع يف مارملا ةياهن و ةياهنلا و بلطملا يهتنم و فلتخملا و ريحنتلا و داشرالا و ملع لىلا لوصولا بيذهت و يدهالا و نيدشترتسملا جهن و قحلا جهن و لوصالا ملع لىلا لوصولا ةنس نيتس رشح يف اهفلأ دعاوقلا هفيناصت دوجأ و ،حالصلا جاهنم و داقتعالا بجاو و لوصالا ٣٦٣- ص ؛ 1 ج ؛ ءالصفلا ضايح و ءاملعللا ضاير).يهتنا -دادغبب هسردب لغتشا و ةئامعبس و نيرشح (٣٦٤

دردان رواب اربلطم نينچ اما دوخ ناشيا

فيلأت ناك و ،ةئامعبس و ني رشح و تس ةنس ةمالعلا ةافو نالف الوأ أم :رطن همالك يف :لوقأ و (٣٦٤ ص ،نامه) ... دعاوقلا

يدجورب هللا تيآ موحرم هناخباتك رد دوجوم يّطخ هخسن رد نينچمه و دوجوم عبط رد فلوم ترابع هك تسا بيجع) تساهدش همجرت زين شخب نيا ،يسراف نابز هب باتك همجرت رد اما دراد طقس يجه ٧٢٠ لاس رد يگللاس هه نس رد» هك تساهدش همجرت هنوگ نيا ،باتك نيا رد الاب هرقف : (همالع بانج نس هن و تسا فيلأت نامز لوط ،لاس هه زا دوصقم هك نآ لاح و !«هدرك فيلأت

هب انب و تساهتشذگرد 726 لاس رد همالع،اريز تسين رطن زا نورب لضاف نيا مالك،ديوگ فلؤم فيلأت زا نامز هچ و دشاب هتشون شت لحر زا شپ لاس شش ار دعاوق باتك يتسياب وا هتشون ضاير همجرت). دشاب هدرک سيردت،هدوب دادغب رد هك يضرف رب،دادغب رد ات هتفاي تغارف نآ (٤٩٩ ص ١، ج ١٤،امالعلا

يارب يياج رگيد دشاب فيلأت يادتباهن و ناياپ نامز ٧٢٠ لاس زا دوصقم رگا دسر يم رطن هب .دنام يمن يقاب دادغب رد تنوكس دروم رد ماهبا زا ريغ ضاير بحاص لاکشا

:دنکيم ناووع ٦٩٩ لاس نامه ار باتك فيلأت نامز ،لمآلا لما رب زين دوخ هقيلعت رد يدنفا موحرم

و ،ةئامتس و ني عست و عست ةنس ناضمر رهش عسات ةليل هفيلات نم غرف (ماكحألا دعاوق باتك) يف ةجحللا يذ نم رشح عبار ةليل هنم فلؤملا غارف نأ هتذمالت ضعب طخب هنم ةخسن رخآ يف تيأر (١٢٧ ص ؛ لمآلا لمأ ةقيلعت). ةروكذملا ةنسللا

درگاش مالک رب ،باتک ناياپ رد همالع بانج تيصو هب دانتسا اب زين نيام نسحم ديس موحرم :دنکيم دراو لاکشا يکرک ققحم

6600 هئاسم يشاوحلا و حورشلا ريثك نادلجم مارحلا و لالحلا ةفرعم يف ماکحألا دعاوق (١٣) غرف و نينس رشح يف هفلأ هفيناصت دوجأ هنإ يسلمجلا ذيمالت ضعب نع ضايرلا يف .ةلأسم اما دعاوقلا رخآ يف يتلا هدلول ةمالعلا ةيصو يف و .يهتنا دادغب هسردب لغتشا و 720 ةنس هنم هنم غارفلا دنع هرمع نوکي ني تسلا رشح يف لخد و نيسمخلا غلب نا دعب هنم غرف هنأ يلع لدي ؛ ةعيشلا نايعأ) ٧٢٠ ةنس ال ٦٩٩ ةنس هفيلات نم غارف ناك 648 ةنس هتدالو تناك اذإ ةنس 51 (٤٠٤ ص ؛ ٥ ج

ربج ملع و یلح همالع

ملع نیا مسایند لک رد نآلا. دوب هتشدگ [1] ربح ملع شیدایی پ زا نرق دنچ یلح همالع نامز. تسایه نوگنیا دینک هعجارم اچک ره. دندنادی ار نآ هم و تسای برع نآ مسای نعی. تسای «Algebra» موس نرق اهنیا. تسای هوب یناچزوب و یمزراوخ یارب، هوب مالسا زا دعب ربح ملع شود و شیدایی [2] دشابیم شدعب یارب همالع. دش عورش

لح اهنیا: دنیوگیم هک دسریم یلئاسم هب تالماعم رد نیگنس یهقف نتم رد و دعاوق رد یلح همالع و متسه دلب مه همالع. نمنعی؟ تسای انعم هچ هب همالع هم لک نیا. [3] هلباقملا و ربحلاب دوشیم نم رگا. درک هدافتسای هقف رد ملع نیا زا دیاب هک میوگیم مدوخ بطاخم هب هک منادی تسررد ار نآ مه [4]. دیامرفب میوگیم هابتشا

هب («دنبهتسکش» و «هدش هتسکش یاه هکت یزاسکی» یانعم هب ربحلا یبرع هژاو ماو) ربح [1] رد ربح. تسای تایضای یاههخاش نیرتعیسو زا یکی، زیلانآ و هسدنه، دادعا هیرطن هارمه ابیرقت هک تسای نامسیری و؛ دزادرب یم تایضای یاهدامن نیا هعلاطم هب دوخ تلاح نیرتیمومع یتامدقم تالداعم لح لثم یدایز ثحابم لماش هخاش نیا. دنک یم هچراپکی مه اب ار تایضای مامت ربح ار ربح رت یتامدقم یاه شخب. تسای اهنادی و اههقلح، اههورگ نوچ ییاهدی رجت هعلاطم ات بلغا یتامدقم ربح. دنداوخ یم نردم ربح ای درجم ربح ار نآ نردم یاه شخب و؛ دنامن یم یتامدقم و یکشزپ نوچ یرگیدی دربراک مولع هوالع هب یسدنهم ای مولع، تایضای هعلاطم مهم شخب طسوت ائدمع هک تسای هتفرشیپ تایضای یلصا یاه هخاش زا یکی درجم ربح. دشاب یم داصتقا دوش یم هعلاطم یا هفرح نانادیضای.

نوچ ییاهدی رجت زا باسح فالخر ربح رد. دنا توافتم دیرجت زا هدافتسای رد باسح اب یتامدقم ربح یم هدافتسای، دنا فلتخم ریداقم ندرک رایتخا هب زاجم هک یریداقم ای لوهجم دادعا یارب ییاهدامن $x = 3$ رادقم یعمج یاه سوکعم لامعا اب اما، تسای مولع نام x دامن، $x + 2 = 5$ رد لاثم ناو نع هب درگ. تسای ألخ رد رون تعرس تباث c دامن و، دنا ریغتم m و $E = mc^2$ دامن. دوش یم ادیپ نآ یارب زا رت حضاو و رت هداس رایسب هک دنک یم هئارا تالداعم لح و اهلو مرف نتشون یارب ییاه شور ربح. دنتشون یم اه لکش ای و تاملک بسح رب ار زیچ هم هک تسای میدق یاه شور.

دنامن یم «ربح» ار درجم ربح رد تایضای یاه شایزا یعون. دراد مه رت یصصخت یاه دربراک ربح یهژاو (ای دپ یکیو تیاس). یربح یژولوپوت ای یطخ ربح لثم ییاه ناو نع رد لاثم ناو نع هب

هلباقملا و ربحلا ملع

تامولعم نم یدی ددع تالوهجم جارختسای هی فیک هی فرعی ملع هنال باسحلا ملع عورف نم وه و یف ائثتسالا اب هلباقملا ملعلا نم صقن ام ردق هدايز ربحلا ینع و صوصخم هجو یلح هصوصخم مهنا هنا یب و لداعتل نیل ملعلا یدح نم دئازلا طاقسا هلباقملا ینع و الداعتیل یخال هلباقملا نیعتی هب هنال ددعلا اهلو ک لذ یضتقت هبسن نم بتارم تالوهجملا اولعجی نا یلح اوحل طصا ثیح نم وهف لوهجم لک نال هی شلا اهنات و هیلا لوهجملا هبسن نم هجارختساب لوهجملا بولطملا

آ ل داعت ظافح یارب وزارت فک و د هب یواسم ری داقم ندوزفا هب ار رب ۱۳۸۵ هـ رد ی نوری ناحیروبا ن آ هب هکن آیی ، لیثمت نی ا رد و (۴۹-۴۸ ص ، یسراف نتم ، ۳۷ ص ، یبرع نتم) دنکیم هیبشت لوصا هب ، دنک حیرصت

$$a = b \quad ? \quad a + c = b + c$$

9

$$a = b \quad ? \quad a - c = b - c$$

ق ٦٧٢ د) یسوط نی دلاری صن . دیوچی م دانتسا (223 / ١، ثی: ه : کن) سدی ١٩٩٩ باتک فراعت م لوصا زا (د) یسان کم یزاغ نبا و (١٨٩-١٩٠ ص) (م ١٤٢٩ / ق ٨٣٢ د) یناشاک دی ش مچ نی دلای غ و (١٩-٢٠) (م ١٢٧٣)، (م ه) اُن ب نبا ، لاج نی اب . دناه درک فیرعت تروص نیمه هب ار هلباقم و ربح زین (٢٢٨ ص) (ق ٩١٩ ژاو یرگی دیاج رد ، هداد صاصتخا نآ فراعت م ینعم هب هلباقم و ربح هب ار ی شخب دوخ باتک رد دنچره $ax=b$ لداع م رد لوهج م بیرض هب تثبات رادقم میسقت ینعم هب ار نآ و دنکیم ینعم «حالصا» ار ربح توافقتم ربح فراعت م ینعم اب دنچره زین دربراک نی . (١٥٢-١٥١ ، یداصلق : کن زین ٥٦ ص) دنادیم بچ ، یداصلق ، انب نبا رثا حراش ، لاج نی اب . دراد طاب ترا هم لک نیای وغل شیری اب یوحن هب ، تسار رسارس : کن) ابیلص رظن ، اهلیلد نی هب . (٢٤٧ ص) تسار هدربراک هب یحالطصا ینعم نامه هب ار ار یمزراوخ ضرغ و دنادیم «درک ریزگان» و «درک روبجم» ینعم هب ربح زا قتش م ار هژاو نی هک (هلباقم فراعت م ل ؤئاد تیاس). دیام نین من ینتفریذپ ، درامشیم هلداع م کی شیری «ندی شک نورب» نآ زا (ربح) لخدم ، یمالسا گرزب

فورعم هیف هباتک و یمزراوخل یسوم نب دمحم ؤلل دبع وبا ذاتسالا هیف فنص نم لوا لیک [2] نم و هیف بتکال نسحا نم وه و لم اشال هباتک ملسا نب عاجش لم اک وبا هدعب فنص و . روهشم (٥٧٩ ص ؛ 1 ج ؛ نونفال و بتکال یماسا نع نونظال فشک) یشرقل حرش هجورش نسحا

یلع سانل عاج و ملسا نب عاجش لم اک وبا هدعب و یمزراوخل ؤلل دبع وبا نفال اذه بتک نم لوا و لهأ نم ریثک هجرش و هیف ؤعوضومال بتکال نسحا نم تسلا هلائسم یف هباتک و هیف هرثأ اوداجأف سلدنأل .

یهنأ قرشمال لهأ نم میلعتال ؤمئأ ضعب نأ انغل ب دق و یشرقل باتک هجورش نسحا نم و والامعأ اهلک اهل ج رختسا و نیرشعل قوف یل اغل و سانجال ؤتسل اذه نم رثکأ یل تالداعمال یهتنا یلعت و هناعبس ؤاشی ام قلخل یف دیزی ؤلل و ؤیسندنه نیهاربب معبتا .

و ؤلباقمال و ربحال وه یضایرل نم ؤیمیلعتال یناعمال دحأ نأ یمایخل میهاربب نب رمع خیشال لاق انیل لصی ملف نومدقتمال ام اهل رذعتم ادج ؤصاتم تامدقمال نم فانصأ یل اجاتحی ام هیف اهیف رظنال یل اثحابل رطضی مل وأ رظنال و بلطلال دعب اهل اونطفتی مل ملعل اهیف مالک مهنم . مهمالک اناسل یل لقنی مل و

ةركلا یف ؤیناثال نم ؤعبارل یف سدی مشرأ اهل معتسا ؤمدقمال لیلحت مهل نع دقف رخأتمال ام وأ رکنأ نأ دعب اهل هل قفتی ملف ؤلداعتم دادعأ و لاومأ و باتک یل یدانف ربحلاب ؤاوطسأل و رقتفا مث ؤیطورخمال عوطقلاب اهل و نزاخال رفعج وبا هعبت یتح عنتمم هنأب مزجف ایلم اهیف یهتنا ضعبال لح مهضعبف اهنم فانصأ ؤدع یل نیسندنه مال نم ؤعامج هدعب .

و ، ینی درامال سولف نبال ربحال باصن هیف ؤرصتخمال بتکال نم و مولعل ؤنیدم یف لاق یل لصومال یلحمال نبال دیفمال .

یسوطلل رفظال باتک ؤطسوتمال نم و

یلع کومسلا نه رب و ملسا نب عاجش یبأل لم اکال و یلحمال نبال لوصأل عماج ؤطوسبمال نم و ام هیف دروأ عفان رصتخم هجرش و نیمسایال نبا ؤزجراً و ، ؤیسندنهال و ؤیددعل نیهارببال هلائسم

ه.نم دب ال.

دج ب أ). يدوعسم لادامح نم دب دوعسم نم دب دمحم نيدلا فرش ةلاسر دوصقم لاب ةي فاولا لئاسرلا نم و (١٧٦-١٧٥ ص ؛ ٢ ج ؛ مولعلا

ربج ملع ةنشيپ

تالاب تاجرد زا هاگ و ،مود و لوا ةجرد زا يربج تالاداعم لح هب اهنآ رد لوهج رادقم نتفای هک ي لئاسم ،وگانوگ ياهندمت رد رود راي سب ةتشذگ زا ،دوش يم رجنم ،تالاداعم زا يهاگتسد لح هب 'يتح و ناولدناسريم خيرات زا شيب ياهنارود هب ار لئاسم نيا ةشيري ناخروم زا يخرب و تسا هدوب هتخاننش .دندوب انشآ لوا ةجرد تالاداعم لح (م تيروگلا) روتسد اب ناتساب نايصرم .(باتک رسارس ندرود 40-روابگيون) دنتخان شيم ار مود و لوا ةجرد تالاداعم لح هار اهنت هن ،مق ١٧٠٠ لاس دودح زا ،اهي لباب لح ار ،متشه ةجرد تالاداعم زا ي صاخ تالاح 'يتح و ،رتالاب تاجرد زا تالاداعم زا يخرب هکلب ،(42- لئاسم زا ياهه عومجم طقف ،هدي سر ام تسد هب اهندمت نيا زا هچنآ ،لاح نيا اب .(48 ،ومه) دندرکي م ايب صاخ يدع لئاسم دروم رد ،دندراد تيلک مود و لوا ةجرد تالاداعم دروم رد دنچره ،اهلح هار ،تسا يدع تسا رتشيپ ود زا اهنآ ةجرد هک ي لئاسم رد و دناهدمآ تسد هب قي رط هچ هب تسين مولعم و دنوشي م .دندراد دربراک صاخ لئاسم دروم رد اهنت تالاداعم لح ياهروتسد .

تسا هدي سرن ام تسد هب ربح ةنيمي رد يرثا چيه ،(مق ٣-٥ ياهه دس) ينانوي تايضاي نيرز رصع زا هب ينانويناناديضاي ةقالع .تسا هدوبن هتخاننش ينانوي نارود رد ملع نيا هک تفگ ناوتيم .هدوب هدرک فوطعم هسدنه هب هرسکي ار ناشيا هجوت هجنسم هان تاي مک فشک زين و ،قيقد ناهرب ،لماوع زا رگيد يکي ناوتيم ار تاي مک يدن بم يسقت ةرابرد ناي نانوي يفسلف تاي رطن .تسا طسرا راثآ رد هک يتروص هب ،ينانوي ةفسلف رد .تسب يم ربح ملع شياديپ رب ار هار هک تسناد هدي سوينولوپآ و سدي مشرا و سدي لقا نوچ ينانوي ناناديضاي راثآ رد نآ ريثأت و تسا هدمآ ،عيبط دادعا نآ زا روطنم هک ،دادعا ١٠ :دنوشي ميسقت زيامتم آلماک ةتسد ود هب اهتي مک ،دوشي م يلک موهفم يدن بم يسقت نيا رد .دنانامز و (مجح و حطس و لوط) يسدنه تاي مک هک ،ريداقم ٢٠ ؛تسا نايم يياه «تبسن» تروص هب (اهرسک) ايوگ دادعا ،درادن دوجو (گنگ و ايوگ دادعا لماش) «يقي قح ددع» تبسن و ،طخه راپ اب ،دنوشي م هدي مان گنگ ددع هزورما هک يتادوجوم و دندرگي م فيرعت يعيبط دادعا باتک رد اهشور يخرب دوجو ،لاح نيا اب .دوشي م هداد شيامن ،اهطخه راپ نايم تبسن اب اهنآ نايم فيلأت) سدي لقا لوصا باتک مه و ممش و مود تالاقم رد ايضاق زا يخرب و (مق ٣ ةدس) سوينولوپآ هدفاتسا يسدنه ربح يعون زا ينانوي هک تسا هدرک دقتعم ار ناخروم زا يهورگ (مق ٣٠٠ ح مان هب دوخ باتک رد نتيوز يکرامناد ناديضاي راب نيتسخن ار «يسدنه ربح» حالطصا .دناهدرکي ةباتک رد هک تفایرد نتيوز .تسا هدرک عادبا ةاتساب نارود رد يطورخم عطاقم ةيرطن» زا حوطس و ،وسکي زا اهطخه راپ يور رب يتاي لمع هار زا يطورخم عطاقم يلصا صاوخ ،سوينولوپآ هتخومآ ربح ياهباتک رد هزورما هک دندراد ار يبرض و يعمج صاوخ نامه هک تسا هدش نايب ،رگيد يوس (75 ،ندرود ناو) دوشي م .

زا ياه راپ يسدنه نايب سدي ١٢٠ ةباتک يايضاق زا يخرب هک دندقتعم يسدنه ربح ةيرطن ناراداو ه دناي ربح تالاداعم لدبم تروص عقاو رد باتک نيا ياهميسرت زا يخرب و تسا يربج ياهداحتا و طباور ... و c و b و a اب ار اهطخه راپ ،(375 / I ،ثيه : ١٢٠٠ مود ةلاقم زا لوا ييضاق رد رگا لثم .(389 ،وراگنوا)
$$= a + (b + c + \dots)$$
 طببار ينعي ،برض هب تبسن عمج يري دپشخپ تي صاخ هيضق نيا ،ميه د شيامن اب ار طخه راپ ود لوط (379 / I ،١٢٠٠ مود ةلاقم زا مراهچ ييضاق رد رگا نينچمه .دنکي م نايب ار $ab + ac$ نينچمه .تسا لداعم $(a + b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab$ يربج داحتا اب هيضق نيا ،ميه د شيامن b و a ياهدامن ياهه ناشن نابز هب هاگره زين (257-367 / II ،١٢٠٠ ةباتک ممش ةلاقم يسدنه تاميسرت زا يخرب ،زلتسم يري بعت نينچ اما .دنوشي م رجنم ود و کي ةجرد زا يتالاداعم لح هب ،دنوش همجرت يربج ره دنچره ينانوي تنس رد هک يلاح رد ،داد شيامن يدع اب ناوتيم ار يلو ط ره هک تسا نآ هب داقتع

لمع راهچ یانعم هب ،باسح زا ار نآ هک یصاخ یاهشور و میهافم و ناگژاو اب لقتسم یملع تروص نیا .دوشیم دلوتم – دننکیم زیامت هسدنه و ،تبثم و حیحص دادعا زا یریگزج نوچ یلامعا و یلصا .تس ادیپ دربیم راک هب یربج تادوجوم یفرعم رد یمزراوخ هک یشور زا رم

هب ربح ملع رد هک ار یتادوجوم ،یناگهد هاگتسد رد یمقرود و یمقرکي دادعا اب سایق یور زا یمزراوخ اب سایق هب هک (x ای لوهجم رادقم) «ءیش» زا دناترابع تادوجوم نیا .دنکیم فیرعت ،دوریم راک ای لوهجم رادقم مود ناوت) «لام» ؛دوشیم هتخاس یمقرود ددع کی رد (۱۰ بیرض) یناگهد شخب بیرض «مهرد» ای ددع و ،دوشیم هتخاس یناگدص ددع کی رد (۱۰۲ بیرض) یناگدص شخب سایق هب هک (x۲ تادوجوم ،بیترت نیا هب .یناگهد دادعا لسللس رد ۹ ات ۱ ماقرا اب تسا رطانتم هک ،(مولعم رادقم) یدنبمیسقت هب یمزراوخ سپس .دنیآیم رطن هب یباسح دادعا زا یاهتفایمیعت لکش یربج قیروط نیا هب .دوشیم لصاح رگیدکی اب تادوجوم نیا فلتخم یاهبیکرت زا هک دزادرپی یتالداعم دنوشیم نایب یظفل تروص هب لامعا نیا (مه) دیآیم تسد هب ،مود و لوا تاجرد زا ،هلداعم هتسد ۶ : (یسوم نبدحم ،یمزراوخ ، ده : کن

$$\begin{array}{lll} x' = ax & x'' = a & ax = b \quad (۱) \\ x' + a = bx & x'' = ax + b & x' + ax = b \quad (۲) \end{array}$$

رکذ یمزراوخ هک ییاههنومن رد .دنا(رفص فلاحم و تبثم) تبثم ادیکا هراومه b و a یاهبیرض ،رسک بیرض اب یتالداعم و انانیشناج ،دید میهاوخ هکنانچ اما ،دناحیحص دادعا بیرض مه ،دنکیم ،دنریگی رطنرد مه ار گنگ'یتح و

باشن ،بیراض ندوب تبثم طرش هب ،ار مود و لوا چرد تالداعم تالاح یمامت عقاو رد ،هلداعم ۶ نیا لمع ود زا یکی اب ار نآ ،دشاب هدش هداد تروص ۶ نیا زا یکی زا ریغ هب یاهلداعم هچنانچ .دندهیم هاگره نینچمه .مینکیم لیدبت لامرن تروص ۶ نیا زا یکی هب ،لمع ودره اب ای ،«هلباقم» ای «ربج» لامرن تروص هب هلداعم ،ددع نیا هب هلداعم نیفرط میسقت اب ،دشاب کی فلاحم یددع ۲x بیرض دیآیمرد .

تسا لوا چرد للداعم هب لیدبت لباق (۳ مش) رگیدی کی و لوا چرد زا (۱ مش) ۱ کی یتالداعم نیا زا تسد یمزراوخ ،رگید للداعم ۳ دروم رد .دوشیم رجنم ددع کی رزج جارختسا هب ۲ رامش للداعم لح اب ار متیروگلا نیا هلداعم ره دروم رد اهتنم ،دهدیم تسد هب ار هلداعم لح ۱ لک (متیروگلا) داعم شیر ،لاثم ناونع هب .دربیم راک هب ،دمانیم (وگلا) «باب» ار نآ هک لاثم کی زا هدافتسا طبار زا ۴ رامش

،ور ۶ رامش و ۵ رامش تالداعم دروم رد .دراد تبثم باوج کی هراومه هلداعم نیا .دیآیم تسد هب و دتسا نکمم هلداعم هک دنکیم دیق $x^2+a=bx$ للداعم دروم رد هکنانچ ،تسا ناسکی اساسا یمزراوخ ،دشاب هتشادن باوج ای ،دشاب هتشاد تبثم باوج

اهایهلمجود ربح

ملع لوح تاحل زا ،لاح نیا اب و ،هتفرگ رارق هجوت دروم رتمک هک یمزراوخ باتک زا یرگیدی شخب یور رب برض و قیرفت ،عمج یلصا لمع ۳ نایب هب هک تسا یشخب ،تسا تیمها زئاج رایسب ربح قیرفت و عمج دروم رد یدعواق نایب هب ادتبا یمزراوخ .(۲۷-۳۰ ص) دراد صاصتخا اهیللمج ود ددع کی تروص هب ار یاهلمجود ره یو ،اهیللمجود برض دعواق نایب یارب .دزادرپی اهیللمجکی ددع نیا رابرد ار ۱۰ یانبم رد یمقرود ددع ود برض دعواق هاگنآ و ،دریگی رطن رد x یانبم رد یمقرود

اهدع ب یمزراوخ راک زا شخب نیا .(یسوم نبدمحم ،یمزراوخ ،ده : کن) دربیم راک هب یانبم رد یمقرود
لخدم ،یمالسا گرزب فراعمالا ؤرئاد تیاس).تفای هعسوت وابتکم نانادیضایر و یجَرك تسد هب
(ربج

کیزیف هتخومآشناد ،دهشم یرطتنم یاهفرح و ینف هکشناد داتسا ،اینئیایض نسح رتکد
و مالسا یاضف زا ربج ملع یریذپریثأت هنیمز رد یمزراوخ هراونشج نارواد تایه لوئسم و یاهتسه
رد ؛تسا وسمه نید هفسلف اب هک دوشیم متخ یریسم نامه هب تایضایر :دیوگ یم یمالسا هق
یتسه قیاقح کرد یارب یرازبا و هدش داجیا بان درخ اب هک تسا ییاهشور هعومجم تایضایر عقاو
یملع تیصخش .تسین بان درخ دعاوق زا چراخ یرامعم نیا و هدرک یرامعم ار یتسه دنواخ .تسا
شزومآ رد تسا مزال تهج نیمه هب .تسا رگنایامن ار تدحو نیا زین ام ینامسآ باتک و نید ناگرزب
،تشاد ینمض هجوت یلاعتم فده نیا هب رگید مولع و تایضایر

هب ار شیوخ تلاسار ،دنک انشآ یتسه تقیقح اب ار ام دناوتن یشناد رگا عقاو رد :درک راهطا یو
رد هک دراد دوجو یاهدیچیپ یسدنه قیاقح یتسه یرامعم رد لاثم ناوئع هب .تسا هدناسرن ماجرف
اهیگدیچیپ نیمه تخانش تایضایر زا شخب تلاسار و هدش هتخادرپ نآ هب رصاعم یسانشناهی
،تسا یتسه تاذ رد ناهن قیاقح و

تایضایر هعسوت لماع ؛مالسا

یکی :درک راهطا یمالسا ندمت خیرات رد یضایر مولع تفرشیپ یاههنیمز هب هراشا اب اینییایض
نید ماکحا و هق ،یمالسا ندمت خیرات رد نآ ماع یناعم هب تایضایر تفرشیپ لیالد نیرتمهم زا
اب .دش نآ هب هتسباو مولع و تایضایر هعسوت بجوم نآ ماکحا و مالسا تقیقح رد .تسا مالسا
بجوم هک دعاوق زا یرایسب هک تفایرد ناوتیم مالسا زا سپ تایضایر گرزب بتک هب یهاگن
هلبق یعرش تاقوا نییعت ،ثرا ،تراجت دننام یمالسا ماکحا هب ،دش تایضایر هعسوت و طسب
تایضایر هک دوب یا هنوگ هب تالداعم یخرب ثرا هنیمز رد هنومن ناوئع هب .ددرگ یمزاب ...و یبای
،تفای هعسوت تالداعم عون نیا لح نونف تهج نیمه هب و دمآ یمن رب نآ خساپ هدهع زا نامز

هب یهاگن تسا یفاک یعدم نیا تابثا یارب :درک هفاضا دهشم یاهفرح و ینف هاگشناد داتسا
(ع) اضر امام رصاعم نادییضایر یمزراوخ یسوم نبا دمحم **هلباقملاو ربجلا باتک همدم**
باتک نیا نیودت رد شا هزیگنا نوماریپ شیوخ هلباقمو ربج هلاسره همدم رد یمزراوخ .میزادن
هلباقملاو ربج کمک هب تابساحم هرابرد هاتوک یرثا تسا هدرک قیوشت ارم نومام» دسیون یم
نامدرم هک لیبق نآ زا ،منک دودحم باسح ملع رد دراوم نیرتدنمدوس و نیرتهداس هب ار نآ و فی نصت
و داد مامت رد و تراجت ،یقوقح یواعد ،تثارو راصحنا ،ایاصو ،ثرا یایاضق رد موادم
،اههاربآ ددنک ،نیمز یریگهزادنا هک اج ره ای ددراد زاین اهنادب مه اب اهنآ یاهدتس
،«دشاب رظن عمطم هک لیبق ره و عون ره زا دصاقم رگید و یسدنه تابساحم

نیا .دوب فلتخم یاهمیلقا رد ندرازگ زامن یارب نامز نییعت ،رگید هنومن :درک هفاضا اینئیایض
،دنک یم هیجوت ار هسدنه و تاتلثم ، تایضایر هب جایتحا هک دوب دیشروخ تاکرح دصر دنمزاین رما
یشک هشقن و یحاسم هب فلتخم یاهمیلقا رد هک تسا یرما هلبق تیعقوم ندرک ادیپ نییچمه
تیقاوم ،یبای تهج ،تراجت ،ثرا دننام یفلتخم یاههنیمز رد مالسا عرش یلک روط هب .درد زاین
هب تایضایر هب نامز نآ گرزب نادنمشناد و دوب تایضایر دنمزاین هک تسا یا هنوگ هب ...و صاخ
ره ،دشیم فرطرب لیاسم نیا هک یمماگنه .دوش ارجا یتسرد هب عرش و هق هک دنتخادرپ لیلد نیا
،درک یم داجیا ار یدیج لیاسم و دوشگیم ار یرگید یاهباب یضایر ملع زا باب

مولع هعسوت بجوم هک تسا مالسا نیبم عرش نیناوق تاذ نیا تقیقح رد :درک دیکات یو
(یتسه قیاقح کرد یارب یرازبا ؛یضایر روحم اب وگتفگ ،انکی تیاس).دیدرگ

ارصتخمَّ اباتك ةلباقملا و ربجل اباتك نم تفلأ :تسأ ترابع نأ بأتك همدم زأ ناشأ دوصقم
ف و مهأصو و مهشراوم ف هأ ةجالحا نم سانلا مزلى امل هلىلج و باسحلا فىطلللأ رصاح
ىرك و نىضرالا ةحاسم نم مهنىب هب نولماعتى ام عىمج ف و مهتاراجت و مهمأح و مهتمساقم
(١٦ ص ،ةلباقملا و ربجل اباتك)هنونف و ههوجو نم كلذ رىغ و ةسدنهل و راهنالا

:تسوا قىم مء زأ كإح و هجوت بلأح زىن وأ ترابع همأا

امنا دادعأا عىمج تدجو وَّأدع كلذ عىمج تدجو باسحلا نم سانلا هأا جاتحأ ام ف ترطن امل ىنأ و
دأوالا زواج ام دادعأا نم هب طفلى ام عىمج تدجو و ،دادعأا عىمج ف لأحأ دأوالا و دأوالا نم تبكرت
نورشعأا هنم نوكتف دأوالاب لعف امك ثلثت و ةرشعأا ىنثت مث دأوالا جرخم جرخى هرشعأا ىلأ
فلأا ىلأ ةرشعأا و دأوالاب لعف امك ثلثت و ةئاملا ىنثت مث ،ةئاملا مامت ىلأ نوثالثلأ و
(نامه)ددعأا نم كردملا ةأا ىلأ دقع لك دنع فلأا ددرت كلذك مث

ولف .فقابالا ةلباقم ف رآأا نوكتف ،نىضوعأا دأا ف مولعملا ءزجأا ءانثتسا زوجى : (بى) [3]
اقلطم لطفى : خىشلا لاق موأا رعسب ادأا وىواسى ام أأا ةعبأأا ةعلسلأ هذو كئعب :لاق
ةثالث فّحصى : لاق ادأا وّصخى ام أأا :لاق ول و .موأا رعسب املعأا نأ أأا ،كلذ هجولا و ،ةلاهجلل
هاملع ناف ،ةلاهجلا ىلأ فصفملا رودلا توبثل ،نالطفىلأ دنع برقأأا و ،نمئل عىمجب اهعأأا
نمئل عىمجب اهسامأا ةعبأا ف عىبلأأا حص **امهرىغ وأ ةلباقملا و ربجلاب**

،ءىش ثلث و ةرشع لدعى ءىش نمثلا نأل ،رشع ةسمخ وهف نمثلا ثلث و ةرشعب هعاب ول و
ثلث أأا :لاق ول و .ثلث و رشع ةثالث وهف نمثلا عب و :لاق ول و .نمئل ءىثلث لدعت ةرشعأا ف
(27 ص ،ج2 :مارحلا و لالحا ةفرعم ف ماكأأا دأوق) .فصن و ةعبس وهف نمثلا

هدش ربج ملع ىصاصتأا تاحالطصا نأب دراو ،بلطم نأا حىضوت بسانت هب همأركلا حاتفم
دأا مرفم و تسأ :

و ةلداعملا ىنعم و ةلباقملا ىنعم و هانعم ةفرعم نم -ملعأا لىصحت نأب لبق -دب الف روجلأا
مأا .مأا ف تاحالطصا نأب

ئىش أأا ةعلسلأ اذو انلاثم فف ،لباقملا ىلأ ةداىزلأ نع و صقانلا لىمكت نع ةرابع روجلأا ف
دبىز و ،ةمات ةعلسلأ رىصتف ءانثتسالأ طقسأ و ةعلسلأ لمكت نأ روجلأا ،ءأىشأ ةعبأا لدعت
ةعبأأا رىصتف ،ءأىشأ ةعبأأا وه دأأا اهلداعم ىلأ ةعلسلأ هب انممت دأأا ءىشلا كلذ لثم
أربج ئمسى ةلك لمعأا اذو و ،همامت ةعلسلأ و ئىش و ةعبأا ءأىشأ

.ةلداعملا لصحتل نىفرطلا ف ةسنأجت ملسانأأا طاقسأا ف هف ةلباقملا مأا و

ةرشعأا طقسأا ف نىعبأا لداعت ةرشع و ئىش :الثم لوقنف ،لاثملا ناونع ف كلذ حصونل و
،ةلباقملا ىنعم وه و نوثالث نىثال ف و ئىش لأأا ف فقىبى نىلداعمت م نم دأا ل لك نم
سانأأا نأل ،لئاسم ثالآ ف و سنج و سنج نىب أمأا ف و ةلداعملا تلصح ةلباقملا تلصح اذف
:ءأىشأ ةثالآ ف ةروصحم ةلباقملا و ربجلأا ف

،الاومأا لدعت ءأىشأ ةنىثال و ،ئىش لدعى ددع ىلوالا ةلأسمأا ف .ددعأا و لاملا و ءىشلا ف و
:اضأا ةثالآ ف و نىسنج و سنج نىب أمأا و .اددع لدعت لاومأا ةثالآ

.ءأىشأ و ددع لدعت لاومأا ةثالآ ،اددعأا و الاومأا لدعت ءأىشأ ةنىثال ،الاومأا و ءأىشأ لدعى ددع ىلوالا

و افين داز يديشمجل ناك نإ و ،ءامدقل راكفأ اهيلإ تهتنا يتّال تاي ربجل ايهّ تسلا هذه و
هّنف لىل لوكم ليصفتل و لمعل و يلامجل شيدح اذه و ،باسجل لهأ مامإ هّنف؛ ليق اذهب و ،نيغست

يّمسي هتفرعم لوهجملانأ وهف ةلباقملا و ربحلا اهيلع فقوتي يتّال تاحالطصالا نايب أمأ و
و ،ابعل هانيّمس لاملا يف هانبرض اذإ و ،الام لصاحل يّمسي عيشل يف عيشل انبرض اذإ و ،ايش
لام يف و ،بعكل لام هانيّمس لاملا يف هانبرض اذإ و ،لاملا لام هانيّمس بعكل يف هانبرض اذإ
و ادوعص ةبسانتم لكلا و ،بعكل بعك بتارمل عساتف ،اذكه و ،بعكل بعك هانيّمس بعكل
لىل عيشل و عيشل لىل لاملا و لاملا لىل بعكل ةبسنك بعكل لىل لاملا لام ةبسنف ،الوزن
دعاقو حرش يف ةماركل حاتفم) اذكه و لاملا عّج لىل عيشل عّج و عيشل عّج لىل دحاولا و دحاولا
(249-251 ص: 13 ج؛ (ةثيدحل - ط) ةمالعل

رصرع رد يوزوح ياه يگتسباب هلاقم ١٠ هرامش تسويپ هب زين شح بم نيا لىلى صفت يسررب يارب
دىيامرف هعجارم رضاح

١٤٠٠ / ١١ / ٥ خيرات ،لاله تىؤر شح بم ،هقف جراخ هسلج [4]

ماظن رد تاىضاي رهاگىاج» هلاقم هب يوزوح مولع رد تاىضاي رهاگىاج لىلى صفت يسررب يارب
دىيامرف هعجارم «هيملع ياه هزوح يشزومآ

و هی اپ مولع :مجنپ لصف
زورما هزوح

رد هیاپ مولع (فلای گب ل ط تالی صحت

یمومع عالطا ترورض :لوا ماگ

رگا ،دشاب ینید ملع فل تخم حوطس رد دهاوخیم هک یسک مییوگب می ناوتب یلک تروص هب دیاش[وا یارب هک یزیچ نیرت یرورض ،دشاب اهنای همه عماج ینید ماگجا رد مه و ینید تاداق تعار رد مه دهاوخب دص رد داتشه و دصرد داتفه یالاب هک دنادب ینعی .تسا نامز نآ یمومع تامولعم رب و عالطا ،تسه عطاق و دوخ ولو ،دشاب علطم دنراد هک یایملع یاهرواب زا .تسا یزیچ هچ ناشن هز رد نامز نآ مدرم و اهنآ تاطابترا هب تبسن ینامز ره ؟تسیچ اهنآ نهز رد هک دنادب دیاب اما .تسا طلغ هک دشاب رد نآلای ینعی .دنکیم توافت یمومع تامولعم زارت ،هدوب هک یملع تایفشک و یملع بللطم نیرت یصصخت رد ینامز کی رد هک دیوگیم ار یبللطم ملعم ام یاهناتسبد مراچ و موس یاهسالک تامولعم اهنآ و هدرک راک رشب الاح اما .دندوب شلوغشم نامز نآ رد یضایر غباون و یضایر یاهسالک .دندهیم دای ادهچب هب ار اهنآ ناتسبد رد و هدش یمومع

یایمومع تامولعم رب عالطا ؛تسا مدق نیلوا نیا .دراد ار شدوخ صاخ یمومع تامولعم ینامز ره رد سپ .تسا همه نهز رد هک

شناد یاهزرم اب ییانشا :مود ماگ

یصصخت یاههتشر رد هک دشاب هتشاد عالطا یمومع تامولعم زایشب هک تسا نیا مود مدق ار اهنای یتقو .دنداب مه ار تسا شناد زرم و تسا حرطم صصخت لها نیب هک ییانشا و یقار تایرطن رد ینعی ؛مینک یدنبهدر هک تسا نیا مراد هشیمه نم هک یدیکأت .دراد هدیاف وا یارب دنادب دورب هیاپ مولع لابند یتقو رگا اما .ییانبور مولع ات دشاب هیاپ مولع رتدوز ،لابند ییانسانش زایشیاجرس دناوتیمن دراد زاین اهنآ هب یتقو هک دیآیم و تسد هب ییاهزیچ ،هتشذگ شایناوج هک ادعب ار ییانبور مولع ،دنکب راک ار هیاپ مولع نیا یناوج مایا رد رگا اما .دنک هنیهب هدافتسا اهنآ زاین مولع نآ هب و دوش هدیفشک شلاچ هب ،ثحب اچک ره فل تخم مولع رد نوچ .تسا تحار دریگب ارف نوچ ؟اچ .دراد نتفگ یارب یفرح اضف نآ رد .دروآیمن مک دشاب هدرک راک ار مولع نآ یتقو ،دنک ادپ ار اهنای نم .دورب نارگید غارس و درادرب ار دوخ ییادگ هساک مادم دیابن .تسا شتسد هیاپ مولع .تسا زاین هدش یدنبهدر مولع نتسناد و یمومع تامولعم اذل .ماهدرک ضرع ررکم

دهتجم زاین دروم مولع

هک یمولع .دشاب هیفاو هب رطان دیاش و تسا نآ زا دعب نیناوق هتبل .دوب نیناوق و هیفاو رد منادیم .دندوب هتشاگ هرامش ار دنادب دهتجم تسا بوخ هک یمولع و دنادب دیاب اترورض دهتجم یدراوم .تسا بوخ یلیخ اهنآ .دوب اهنآ زا ادج دروم ۲۵ و دوب یرورض دروم هد ای دشیم دروم ۲۵ اهنآ عومجم [1].دوشیم هفاضا نآ هب هک ام نامز هب دسرب هچ؛دناه دومرف میدق یاملع هک تسا

شناد یاهزرم اب ییانشرآ ریثأت

؟تسیچ نآ ریثأت اما

هدشن لح تایرطن و هدش لح یمولع لئاسم نیب کیگفت

دندادیم ملع له دوخ هک تسا مهم رایسب نآ صیخشت هک تسه مولع بلاطم زا یضعب رد دینیبب هک تسا یزیچ کی نیا .[2]تسا هدش بارخ نآ رس تشپ یاه لپ ؛تسا هدش در یمولع ثحب نیا رگید له نیب هک ییاه نآ زا دیاب ار بلاطم نیا ،تسا هدش سمشللاک ،درادن هیرطن تلاح نف له یارب اهنای یناحور کی هک تسا مهم یلیخ .تسا شدوخ بات و بت رد زونه .دنک ادج ،تسا هیرطن زونه نف نیا خیرات رد هک تسا مولعم نیصصختم دزن هک دورب یمولع ثحب کی یاضف هب عفد کی .دندادب ار شتسد اهنای هک یسک .دیوگیمن اتدوخ یارب یزیچ کی یروطنیمه امش ؛درادن تشگرب رگید ،ملع ار نیا عماج یناحور .دندادیم نف صصختم .تفر نیا .درادن تشگرب رگید نیا هک دندادیم ،دشاب یارب نیا بخ .تسین ات ود-یکی هتبل .تسا نینچنیا یمولع ثحابم یرس کی.دهدیم صیخشت .تسا زاین ینوریب یاضف رد نینچمه و شدوخ تاعالطا

م.نکیم یدنبه در مه ار نآ هک چیار و بلاغ هیرطن .تسا هیرطن دح رد زونه هک تسه یرگید ثحابم کاکطصا هک دشاب ییاج رگا .دنزیم فرح نآ قبط رب دراد روب ار اهنای بطاخم هک دندادیم شیاج رس نیا دیوگیم .دنزیم لاثم ار رگید دروم هد و تسا هیرطن نیا دیوگیم .دهدیم حیضوت دنکیم ادپ دوخ .هدرک در ار اهنآ یدعب تایرطن لاس تسیب-هد هلصاف اب و هدمآ شپ نامز نالف رد ایهیرطن .تسه اضف نیا هک دنیبب امش بطاخم ات تسا مهم یلیخ یخیرات یاهدهاش

دهاوخم هک یسک ؛تسین تشگرب لابق و هدش بارخ شرس تشپ یاه لپ هک تسه ملع رد یروما اما ؛دندادب ار اهنای دیاب ،تسا یمولع بلاطم اب شرک و رس هک دشاب یاهعماج و نید یارب یبوخ غلبم و هدش مامت هک یایمولع لئاسم نآ .تسا هدوب ینامز ره رد اهنای هتبل .دنک کرد و دمهفب ار اهنای اهنآ نادیم هب رگید .مینادب ار اهنآ دیاب ام ،ددرگرب تسین رارق رگید و هدش در نآ زا یمولع هلفاق دندادیم ار اهنای هک یسک ینعی .تسا لکش نیا هب لئاسم یلیخ .مینزب یدوخیب روز و میورن دعب زور دنچ ات ورب اهنای نادیم هب بخ دیوگیم ،دورب اهنای نادیم هب دهاوخم یسک دنیبب یتقو نیصصختم دوخ زونه هک ییاهثحب ،یمولع یاه یروئت ،یمولع تایرطن ؛هدشن ادج وت نهذ رد ؛یمهفب دنکیم توافت ،هدش در نآ زا بلطم هک تسا یلحارم هک ییاج نآ اب ،تسیچ بلطم هک دندادیم

دندادرب یم داهتجا رد لیخد ملع هن نایب هب ادتبا ینوت لضاف موحرم [1]

ثلاثل ثحبلا

نم ةثالث و ،ةبءالآ مولعلا نم ةثالث ،ةعست وه و ،مولعلا نم دهتجملا هیلإ جاتحي اميف .تالوقنملا نم ةثالث و ،تالوقنملا

،ةللل ملع :لوالا نم لوالاف

ملع في [1] نيتبت امنإ غللال تادرفم يناعم و ،نايبرع نسلال و باتكال ذإ ،رهاط :هيلي جايحالال و غللال.

،فرصلال ملع :يناثلال و

يضامال الـ -غللال ملع في هانعم نيبمل -ردصمل فيرصتب يناعملا ريغت نأل :هيلي جايحالال و فرصلال في ملعي امنإ ؛اوحن و يهنل و رمأل و عراضمل و

،وحنلال ملع :ثلاثلال و

مولعلا هذه يلى جايحالال و .هب ملعي امنإ مالكال نم تابكرمل يناعم نأل ،رهاطأ :هيلي جايحالال و مهيلع عمئأل و ملس و هلآ و هيلع هللال يلى صيبنلال فرع يلى اعلاطم نكي مل نمل وه امنإ ثلاثلال نأل يلى ،مهنم هنامز برق نم و ،ةاورلا لثم ال ،نمزأل هذه في اضيأ برعلا و ،اقلطم مجعلاك ،مالسلال مجعلا و برعلاك فانصأل يلى ةبسنلاب توافتم ،اضيأ نمزأل هذه في جايحالال

،لوصلأل ملع :يناثلال نم لوأل و

نم ريثك :الثم ،ماكلأل طابنتسا هيلع فقوتي امم ةيولوصلأل بلالطمل نأل :هيلي جايحالال و اذك و ،لوصلأل في وه امنإ اهيقيحت و ؛اهيفن و ؛هيعرشلل ةقيقحلا توبث يلى فقوتي لئاسمل له ةيشلاب رمأل نأل و ؟خيرتلا و روفلا و ؟راركتلا و ةدحولا اذك و ؟ال وأ بوجولل رمأل نوكل يلى ،اهريغ و غللال نم ملعت ال اهنأ رهاط و ،بجاولا ةمدقم بوجو اذك و ؟ال وأ صاخلا هدض نع يهنللي ضتقي اذك و ،اهيف رطنلل نع و اهنويودت نع ينغتسي يتح ايهيدي تاروكذمل هذه في نيقيشلال دحأ سيل و و ماعلا دورو مكح و ،يهاونلا ثحابم في لالحلا اذك و ،لمعل هيلع فقوتي ال امم تاروكذمل هذه تسيل لمعلل بوجو و ،ةلعل صوصنم وأ ،اقلطم سايقلا و ،نيبمل و لمجمل و ،ديقملا و قلطملا و ،صاخلا ةيقب اذك و ،مالكال ملع نم ،رتاوتمللاب لمعلل بوجو توبث ءاعدا نكمأ نإ و ،همدع و دحاولا ربخب بلالطمل.

،مالكال ملع :يناثلال و

،هانعم مهفي ال امب بطاخي ال يلاعت هللا نأل يلى فقوتي ماكلألابل ملعلا نأل :هيلي جايحالال هجو و نع نغتسم مكيح يلاعت هنأ فرع ول نإ متي امنإ اذه و ،نايب ريغ نم ،هرهاط فالخ دييري امب ال و مالسلال مهيلع عمئأل و لوسرلا قدصب ملعلا يلى فقوتي اذك و ،حيبقل

،اهصوصخب ماكلألل ال ،داقتعالا حيحصتل وه امنإ ،هيلي جايحالال نأل :قحلا و

،قطنمل ملع :ثلاثلال و

يفكي ال ذإ ،ةروكذمل مولعلا نم ،اهريغ و ةيفالخال لئاسمل حيحصتل وه امنإ :هيلي جايحالال و هنأل ،اهلوصأ يلى ةبيرعلا عورفلا درل اذك و ،حيجرتلا ناكمإ عم ،تايفالخال في اميس ديلقتلا ةيسدقلل سوفنلل ال قطنملل نودب متي ال ليلدللا حيحصت و ،ليلدلا ةماقإ يلى جاتحم

ال و لب ،داهتجالا هيلع فقوتي امم ،ةنودملا اهلائاسم عيجم سيل ،ةروكذمل مولعلا نأل :ملعلا و ،ماكلأل عيجم ةطحالام دعبل ال هنييعت نكمي ال امم ،هيلي جاتحمل ردقلا و ؛رهاطلا يلى اهرثكأ في ةيفاولا) .يفخي ال امك ،جايحالال دنع هيلي جاتحي ام يلى عوجرلا [1] ةكلمللا بحاصل يفكي (250-252 ص ؛هقفلل لوصأ

نم وأ ،نآرقلا نم اهعقاومب و ،ماكلألابل ةقلعتمللا تايلآا ريسفتب ملعلا :ثلاثلال نم لوأل و ةجالحا دنع اهيلي عوجرلا نم نكمتي ثيحب ،ةليلاللدتساللا بتكال

(كلذ في فالخ ىلع علطأ مل و ،ةيآ ةئامسمخ نم وحن ماكحألأاب ةقلعتملا تايآلأ نأ :روهشملا و (256ص ؛ هقفلأ لوصأ في ةيفاولا)

لوصألأ نم هदन نوكي نأب ،ماكحألأاب ةقلعتملا شيذاحألأاب ملعلأ :ثلاثلأ مسقلأ نم يثلاثلأ و...
،اهلإ عوجرلأ نم نكمتي ثيحب ،باب لك عقوم فرعي و ،اهعجمي ام ةحصملا

ىفخي ال امك ،ةيلالدتسالأ بتكلأ ضع بب ،اهنع ءانغلأ يزجتملأ قح في روصتي و

لأجلأ بتك ىلإ ةعجارملأاب ول و ،ليدعتلأ و حرجلأ في ةاورلأ لأوحأب ملعلأ :ثلاثلأ نم ثلاثلأ و

زوجي امم شيذح لك سيل و ،روصتم ريغ شيذاحألأاب كسمتلأ نودب داهتجالأ نأ :هليلأ جايحتجالأ هجو و
دوجو في كش الف ،نيرهشملا نيباذكلأ نم مهنأ مهقح في اولقن ةاورلأ نم ريثك ذإ ؛هب لمعلأ
؛ هقفلأ لوصأ في ةيفاولا).يوارلأ لأح ىلع عالطالأ ريغب زييتملأ نكمي ال امبر و ،بذكال ةياور
(260-٢٤١ص)

ىم داهتجا رد اه نأ هاگىاج و هسدنه و تئيه و تايضاىر هلمج زا رگىد مولع ىسررب هب همداد رد ناشىا
:دنزادرپ

وأ ،ةيطرشلأاب امإ ،داهتجالأ في ةيلخدم اهل ،ةروكذملأ مولعلأ ىوس ،رخا ءايشأ انهاه نأ :ملعأ و..
:ةلمكملأ

يناعملأ ملع :لوالأ

نم ةماعلأ ضعب هدع و ،تالمكملأ نم مهضعب هلجع و ،ةيداهتجالأ مولعلأ في رثكألأ هركذي مل و
باتك في يثلاثلأ ديهشلأ نع و ةعيرذلأ في يضترملا لجألأ ديسلأ نع لوقنملا وه و طئارشلأ
نيلبالطالأ ةيفك باتك في ينارحبلا جوتملأ دمأ خيشلأ نع وملعلأ و ملعالأ بادأ

نايبلا ملع :يثلثلأ

ملع دع هنإف روهمج نبا ال ةيلمكملأ و ةيطرشلأ في يناعملأ ملع نيب و هنيب دحأ قرفي مل و
وه و ،هيف ملعي امإن ،يربخلأ دانسلأ لأوحأ نأ :ب للع و نايبلا نع تكس و ،تالمكملأ نم يناعملأ
،ةيبرعلأ مولعلل تالمكملأ نم

بحاص و روكذملأ باتكلأ في يثلاثلأ ديهشلأ نع لقن ام ال هركذ ادحأ دجأ مل و عيذبلأ ملع :ثلاثلأ
داهتجالأ طئارش في عجمأ ةثالثلأ مولعلأ ادع امهنإف نيلبالطالأ ةيفك

ىلع امأ و ،رهاطف :يزجتلأ ةحص ريذقت ىلع امأ ،ةثالثلأ مولعلأ ىلع داهتجالأ فقوت مدع :قحلأ و
هذه في نأل ،مولعلأ هذه ىلإ هيف جاتحي ال تارابعلأ يناعم مهف نأل :يزجتلأ ةحص مدع ريذقت
دارملأ لصأ ىلع دئازلأ نع ثحبي

دانسلأ لأوحأك ،لأجلأ يضتقملا مالكلأ قباطي اهب يتلأ لأوحألأ نع هيف ثحبي ملع :يناعملأ نإف
و ،لصولأ و لصفلأ و ،ءاشنلأ و رصقلأ و ،لعفلأ تاقلعتم و دنسملأ و هيلإ دنسملأ و ،يربخلأ
،ءواسملأ و بانطالأ و زاجيلأ

لوصألأ بتك في ركذي هيلإ جاتحملأ ءاشنلأ و رصقلأ ثحابم ضعب و

ماكحأ نم هقفلأاب قلعتي ام و .ةفلتخم قرطب دحاولا ىنعملأ داريلأ هب فرعي ملع :نايبلا و
اضيلأ لوصألأ بتك في روكذم زاجملأ و ةقيقحلأ

هقفل هيلع فقوت ي امم هثحابم نم عيش سيل و .مالكل تانسحم هوجو هب فرعي ملع :عيدبل و

لوقل نكمأ -حيجارتل باب يف ،حيصفال يلع حصألأ و ،هريغ يلع حيصفال مدقت تبث ول ،معن و مالكل احاصف ذإ -نايحلأ ضعب يف -هل و ،يزجتمل ريغل ةثالثال مولعلل هذه يلل جايثحاب اب مدقت ريذقت يلل اذك و ،ةثالثال مولعلل هذه اب الل نامزلا اذه لثم يف ملعي الل امم هتحيصفأ نإ حيجارتل باب يف رومألأ هذه يلل مالكل عيجيس و ،هريغ يلل عغالابم وأ ديكتأ هيف يذل مالكل دهتجلل ةثالثال مولعلل هذه ةيلمكم يف كش الل نكل و ،يلاعت هلل ءاش

وه و ةلباقملا و ربلل و نيئطخل و ،ةبسانتملا ةعبرألأك ،باسحل ملع ثحابم ضعب :عبارلإا هيقفلأ يلل سيل هنألأف :هريغ يف أمأ و ،رهاطف :يزجتمل يف أمأ ،اطرش سيل و لمكم اضيأ مكحي نأ هيلع :الثم ،هتذي يف سيلل ةيطرشلل فارطأ قيقحت أمأ و ،تايطرشلل لاصتاب مكحل الل ةتسيلل ديذل) :هلوق يف هب رقلل ةيمك نايب هيلل سيل و ،هب ذخاؤم وهف عيشب رقل نم نأب لملأف ،الثم (ديزل ام فصن الل ةتسيلل ورمل و ،ورمل ام فصن

ضعب علل اطم براقتب مللل ،ضرألأ ةيوركب ،قلعتي ام لثم ،ةئيهلأ ملع لئاسم ضعب :سماخل و ةينامث رهشلل نوكت زيوجت :لثم ،موصلل لئاسم ضعب ل اذك و ،امهدعابت وأ ضعب عم دالبلل صاخشألأ ضعب يلل ةبسنلاب اموي نيرشع

الثم سورلل لكشب عاب ول امك ،ةسدنهل لئاسم ضعب :سداسل

هوحن و (نرقلل) قيقحت يلل جاتحا ول امك ،بطلل لئاسم ضعب :عباسل

مللل لك ،عئانصلل ضعب يلل جايثحابل مزل الل و ،تفرع مل ،اهلل اجاتحم موللل هذه تسيل و .لكل ذوحن و ،بويلل و ،نبغللاب

هقفل عورف :نمائل

طئارشلل يف رثكلأل هركذي مل و

هقفل عورف ةسرامم نودب اهلماحم و ثيداحألأ لحب مللل لصحي داي الل هنأ :قحلل و

عامجلل فلاخي اللل ،فالخل و عامجلل عقاومب مللل :عساتل

بتكلل ةللاطمب نامزلا اذه يف لصحي امنل مللل اذه و ؛هنع يزجتمل ريغ ينغتسلي الل طرش اذه و .اهوحن و ،ةماللل و ،خيشلل بتكك ،ةهقفل ةيلللدتسال

اهدعاولل لئايئجلل در نم اهب نكمتي ،ةميقتسم ةعيبط و ،ةيوق ةكلم هل نوكت نأ :رشاعلل نيللوصلأل نم ةعامح مالكل يف اركذم طرشلل اذه سيل و ؛لوصلأل نم عورفل لاصانثقا و ،ةيللل

مزال الل و ،ضراعم هل نكي مل و ،هانعم يف اصن وأ ارهاظ ناك اذل يلقنلل ليللل نأ :ماقملا قيقحت و لب ،طرشلل اذه يلل هب لملل و هانعمب مكحلل جاتحي الل ؛ةيدرفلل نيب ريغ درف الل و ،نيب ريغ ،ةساجنللا ةاقلل درجمب سجنل الل ءاملل نم ركلل نأب مللل يف :الثم ،ةقباسلل طئارشلل يفكت مللل نم رثكلأ يلل جاتحي الل -«عيش هسجنل مل رك ردق ءاملل غلب اذل» :مالسلل هيلل هلوق نم .يروز اذه و ؛وحنلل نم ةبيبيكرتلل ةئيهلأب و ،فرصلل و ةغللل نم ثيدحلل اذه تادرفل يناعمب

ريغ مزاوللاب مللل اذك و ،حيجرتلل ةروكذملل ةكلملأ يلل جاتحي يف :ضراعملل دوجو دنع أمأ و ةقفاولل موهفمب و ،عشللاب رملأ دنع دادضلأ نع يهنل و ،ةمدقملا بوجوب مكحلل لك ،ةنيبلل مسقلل اذهل ةيللوصلأل بللاطملاب مللل ةيافك لمتحي امبر و ،اهوحن و ،ةلالل

روكڏملا يلكلل ڏيڏرڦال نيب ريغ وه ام ڏيڏرڦب مڪحلل وه امن ا ڪللملا ڏيڏرڦال ڇاڇاڇاڇاڇا ڏيڏرڦال ڇاڇاڇاڇاڇا (۲۸۴-۲۸۰ ص؛ هقڦال لوصا ڏيڦ ڏيڦاولا) ڪلڏ وحن وا، هڏضل وا، هڏمڏقملا وا، هڏضراعملا وا، لڏلڏلا ڏيڦ

ڏنڏاڏ ڏم ملع هڏراي لاماش ار لوا هڏسڏ، نا لامڪ و هڏهڏڇا ققحت نيب ڏراڏڱ تواف اب زين ناشيا

روم ا ڏل هلامڪ و هڏهڏڇا ققحت فقوڏي

روم ا وهف، هقڦحت هڏل هڏل فقوڏي ام ام

وحنلا و، فرصللا و، برعللا هڏلب ملعللا: ٽلاٽلا و، ڏيٽلا و، لوالا

هڏڇوملا اهڏيڦراصت و هڏلل ملع نم مالڪلا ٽاڏرڦم لسا فرعي و ناڏبرع ٽيڏحللا و باٽڪلا ناڦ هڏيڏيڪرٽلا اهڏيڦناعم و، فرصللا نم اهڏيغ و هڏنلا و رمالا و لابقتسالا و ڏيضملا با اهڏيڦناعم ريڏيغٽل وحنلا ملع نم ٽالومعملا عم هڏيڦونعملا و هڏيظفللا لاماولا هڏيڪرٽ نم هڏلصالحلا

عم نڏيڦرواحملا ٽاٻاڦخلل نڏيعمٽسملا ڪ هڏلل باحصا هڏهڏڇملا نوڪ بٻسب ام ٽاروڪڏملا با ملعللا و نم ملعلٽلا بٻسب وا، ناسلل لهه نم مالسللا مهڏل هڏمئالا و ملس و هلا و هڏل هڏلل ڏلص ڏيڦنلا، اهڏي هڏفلؤملا بٽڪلا ڏيلا عوڇرلاب وا، عالاڦالا هل لاصحي ٽيڇب مهمالا ڪ هڏسرامم وا، لاجرلا هاولا، هڏلل و وحنلا و فرصللا ملع ڏيلا ڇاڇاڇاڇا ال [1] ڇاڇاڇاڇا ڏيڦرعللا ن: لاقڏي املا هڏو الڦ

عٻٽٽب مالسللا مهڏل هڏمئالا و ملس و هلا و هڏل هڏلل ڏلص ڏيڦنلا ڏارم لڏيڏحت نڪمي و ٽيلا اهڏئاسم هڏفرعم وه مولعللا ڪلت ڏل هڏهڏڇا ققوتب لوقلا نم ڏارملا ڏا، اهڏلوازم و مهڏاملا ڪ برعللا نم نڏيڦسرامملا نڏي عٻٽٽملا املا ملعللا نم اڏي ٽڪ نا عم، لاصح وحن ا ب اهڏل هڏل هڏل فقوڏي ڏيڦا صوصخ، مهڏيغ نع الڏف مولعللا هڏه ڏي هاولا ٽيلا بٽڪلا هڏهڏارم ڏيلا نوحاڇاڇا امبراضي ا ظاڦلالڏعب

مالڪلا ملع: عٻارلا

و ڦيلاڪٽلا سڦن هڏفرعم نع ٽحٻلاب قوبسم وه و، ڦيلاڪٽلا هڏيڦي ڪ نع ٽحٻي هڏهڏڇملا نا ا عناص ڏيلا هڏاڦاڦا و ملاعلا ٽوڏح نم، عراشللاب ملعللا هڏل هڏل فقوڏي ام هڏفرعم بڇيڦ، ڦلڪملا ول و لڏلڏلاب ڪلڏل ڪ، ٽازجعملاب مهڏي اڦڏصم اڏي ٽلا ٽعاب، عنتمي امع هزنم، بڇي امب فوصوم الامڇا.

هقڦال هڏيڦيڇي هڏل لڏڏا اله نڏيڦيلا و هڏسمخللا فراعملاب ملعللا نا، قڏيڦيڇاڇاڇا و

هڏلاا ڏي هڏسو غرڦٽسا املا ع اڦاڪ نا ڏرڦاڏا، هڏلقت و هڏقڦب لمعللا زاوڇل طرڦ وه، مئع مل هڏاٻ عطق و باٽ و نم آ مٽ، نڏلا اڏه هڏص ڏرڦ ڏل هڏي ڏل هڏا رقتسا و هڏل هڏي ام ڏل هڏم. هڏهڏ امب لمعللا زوڇيڦ، اڏي ڏي هڏسو غرڦٽسا ڏي رصقي

غارڦٽسا ناڪ و، اهق هڏهڏ ام ناڪ لب، اهق هڏهڏ ام لئجي ال ناميالا و هڏبوتلا ڏم نا بڏرلا و ڏي نابملا هڏص ڏرڦ ڏل هڏسو

لب، هڏهڏملا با صٽخي ال ڪلڏ نا ال، سمخللا فراعملاب ملعللا ڏيلا ڇاڇاڇاڇا ڏرڦي قڏيڦيڇاڇاڇا وه اڏه و حرڦ» نم «اڏاڏلا» باٽ ڏي ڏيٽلا ڏي هڏشللا هڏڪڏ امڪ، نڏيڦلڪملا رئاس نڏي ڪرٽشم وه هڏيغ و «هڏملا

هڏل هڏل فقوڏي، قاطي ال امب ڦلڪي ال و، ڇيڦڦللا لئجي ال مڏيڪحللا نا هڏفرعم ن: لاقڏي نا نڪمي، مئع مالڪلا ملع ڏي نڏيڦم وه و، هقڦال هڏفرعم

لمعل زوجي ف،حيبق نايبلا نود نم هفالخ ةدارا و ،رهاظ هل امب باطخل نأ هيلع هقفل فوقوت هجو و
ةيهقفل ةلأسملا هيلع بترتي و ،رهاوظلاب

ام وه ةيهقفل ةلأسملا نأ هيلع بترتي ف،حيبق ةجالح تقو نع نايبلا ريخأت نإ :انلق اذإف
مالكل ملع نم هيلع فوقوملا وه اذه ،كلذ لاثمأف ،ظفل رهاظ هاضقا

،قطنملا ةفرعم :سمال

نوك و ،قطنملا اب الإ متي ال وه و ،لالدتسالا ىلا جاتحي ذخأمل نم لئاسملا طابنتسا نأل
تامدقملا نم جئاتنلا ليصحت و ،ايهيدب يئانثتسالا سايقلا و لوألا لكشلاب لالدتسالا
ببسب ةلفغل و جاجوعالا ضررم نهذلا ضرع امي ف هيلع جايحالا يفاني ال ،ايغيبط ايزيغ
تاهبشلا

و طلغل نم هريغ عدلرل وأ هسفنل ضرعل لامعتسا ىلا نوزوملا عبطل جاتحي دق هنأ امك
مولعلال ي ف لالدتسالا لوازم نم ىلع ي ف خريغ كلذ و ،هابتشالا

ذإ فيعض لالدتسالا ي ف قطنملا أطخأ املا أطخل نع امصاع ناك ول قطنملا نأ نم :لاقي ام و
بلغلأل ي ف أطخل نع ظوفحم هنكل و ،هللا همصع نم الإ ةلحرم لك ي ف أطخل زئاج ناسنالإ

،هقفل لوصأ ةفرعم :سداسلا

ليبس ىلع نوكي نأ دب ال و ،هب الإ هقفل ليصحت نكمي داكي ال و ،دهتجملل مولعلال مهأ وه و
امم اضيأ فرصلا و وحنلا و ةغلل تايفالخ ي ف مالكل كلذك و لب ،هي ف تافالخال ةرثكل ،داهتجالا
ي ف ي فكي و .كلذ وحن و ،ةحنأل و رازال و ديعصلال ىنعم ي ف داهتجالاك ،ماكحألا هب توافتي
ملعلال ليصحت هي ف نكمي مل امي ف نطلال لوصألا

هيلإ انرشأ دق و ،هي ف قيقحت الف ،اقلطم ملعلال نم هي ف دب ال امم لوصألا لئاسم نأ نم :ليقي ام و
هوجو نم هيلع هقفل و داهتجالا فوقوت هجو و ،اقباس

ملعن ال و ،ديزأ وأ ةنس فلأ لبق ادرو امهنا بير ال و ،ةنسلال و باتكلال ،هقفل ةلدأ نم نأ :لوألا
ةمكحملال نيناوقلا)ريثك ي ف كشن و ريثك ي ف امهتفالخم ملعن لب ،انفرع و عراشلال فرع داحتا
(٤٦٢-٤٦١ ص :٤٤ ج ،) (ديج عبط) لوصألا ي ف

ماكحألا تايآ ريسفتب ملعلال عباسلا...

ةيآ ةئامسمخي ه و ،ديري نيح اهنم نكمتي ثيحب ةيلالدتسالا بتكلال وأ نآرقلال نم اهعقاوم و
مهذنع

تيلبال لهأ ةفص و ضئارفلا و ننسلال ىلا :اثالثا نآرقلال ميسقت ىلع لدت ي تال تاياورلا ضعب و
ي ف و ،لاثمألا و ننسلال ي ف و ،مهودع ي ف و ،مالسلال مهيلع مهيف :اعابرا وأ ،مهئادعأ و مالسلال مهيلع
ي فخي ال امك اهرهاظ ىلع تسيل ي هف ،كلذ وحن و ،ماكحألا و ضئارفلا

رادقملا الإ اهرهاظ نم دافتسي الف الإ و ،نوطبال و روهطلال نم نآرقلال عومجم ميسقت دارملا لعل و
عجارف مهنع باوجل و نييرابخالأ نم نآرقلال رهاوظ ةيجح ىلع مالكلال رم دق و ،مدقتملا

ماكحألاب ةقللعتملا ثي داحألاب ملعلال نم اثلا

اهابواب عقاوم فرع و جايحالا دنع اهيلإ عجري ام ةححصملا لوصألا نم هذنع ناك مأ اهطفح ءاوس

هجو و ،صصخملل نعل صحتلل الل ماعللابل لمعلل جايحتا باب يف ةجالح رادقم الل انرشأ دق و رهاظ جايحتالل.

حرجل و ليدعتلل نم ةاورل لاوحأب ملعلل عساتلل

،لجحلل بتك الل عوجرللابل و ،

ةيجحتا بتاثل انينب اذل مهيلع دامتعالا و لجحلل قيثوتب طورشم رابخألل لمعلل أن جايحتالل هجو و نونظلل بتارم أن وأ ،هب لمعلل طورش نايب يف هيلل انرشأ امك ،هب ةصاخلل ةلدألل لعل دحاولا ربخ نطنه أن ةهج نم سماخلل ليلدلل لعل هانينب اذل دنسلل لاجر لاوحأ فالخاب فلتخت

الثم ةقت لجحلل نوك أن بيلل اذل ،حوجرملل نعل ججحلل زيمتي و رابخألل لاحتوافتي كلذ ةطحالمل و رخأ رومأب نطلل لوصح ناكمإ يفاني الل كلذ و ،هربخ قدصب نطلل بجوي امم

نسلل و قثوملل الل و لب ،حيحصلل ربخلل يف رصحني الل داحألل رابخأب لمعلل زواج أن قيقحتلل نإف دق و ،هتوق بجوي امم ربخلل داضتعال مهحلطصم يف فيعض وه امم لمعي ام اريثك لب ،اضيأ رابخألل نب جيجرتلل هجو نم رابخألل يف درو امم هأن عم ،داحألل رابخأ ثحابم يف كلذ الل انرشأ :مالسلل هيلع هلوق لثم

و كدنع امهلدعأ لوقي امم ذخ: :مالسلل هيلع هلوق و «امهلدعأ و امهلدعأ و امهلدعأ و امهلدعأ» (ديج عبط) لوصألل يف ةمكحملل نيناوقلل)«كسفن يف امهلثوأ ٤٧٧-٤٧٧ ص ؛ ٤ ج ؛ (ديدج عبط) لوصألل يف ةمكحملل نيناوقلل)«كسفن يف امهلثوأ

[عامجالل عقاومب ملعلل يف] رشاعلل...

الل ابللاغ اننامز لاثمأ يف نكمي الل امم وه و ،هتفللخم نعل زرتحيل عامجلل عقاومب ملل اع نوكي أن ،اضيأ هتفلل نولم لب ،ةليللدتسلل ةيهتفلل بتكلل ةلوازمل

نإف ،مهضعب ركذ امك ،تالمكملل نم الل طئارشلل نم اضيأ ءاهتفلل هتفلل ةفرعم أن رهطي كلذ نم و ةفرعم نعل اللض ،هتلولازم و بتكلل كلت ةسراممل الل نكمي الل امم اضيأ رابخألل مهف أن فاصنإل .كلذ ريغ و ةفللخملا و ةماعلل عتفاوم و ،فالخلل و قافول

[ةميقتسملل ةكلملل يف] رشع يداحلل

عاجرا و ،لوصألل الل عورفلل در نم اهب نكمتي ةميقتسملل ةعيبط و ةيوق ةكلم هل نوكي أن يف ةيفاك ريغ ةقباسلل مولعلل ةفرعم نإف ،ضراعلل دنل جيجرتلل و تايلكلل الل تايلئجلل يف ةدوجوم ةلحالل هذو تناك اذل ،ضعب نود سوفنلل ضعبب صتخي بيهوم يزيغ رمأ يه لب ،كلذ الل هتايلئجلل در ةوق ينعي ،هتفلل ةكلم هل لصحيف ،هتفلل [مولعلل] ةفرعم اهيلل مضنا و سفن هتايلك .

كلذ ةفرعم تدرأ اذل .هتيلوقت و هتدايز يف ةيلخدم هل لب ،بسكلابل لصحي الل ةلحالل كلت لصأ و ،مولعلل رئاس كلذك و ،ضورلل مللعت هتفني الل هتفلل ،نوزوملل عبتلل هل سيل نم طحالل يف ةمكحملل نيناوقلل) .ضرملا ةجللعم لعل ردقي الل و بطلل ملل يف ارهام صخش ريصي امبرف (٥٠١-500 ص ؛ 4 ج ؛ (ديدج عبط) لوصألل

،رومأ وهف ،هيلل داهتجالل لامك فقوتي ام ام و

نب دمحألل خيشلل و [1]هللل همحر يناتلل ديهشلل نعل لقن و ،عيدبلل و نايبلل و يناعملا ملل :لوالل لعل هأن اضيأ هللل همحر ديسلل نعل و .داهتجالل لصأ طئارش نم ةثالثلل لعل هأن ينارحبلا جوتملل

تالكمال ن مولىل هذه اولعج مهريغ و ، طئارشل ن م نيلولأ

ملع ن ربخل و ، عاشنإل و رصقلل ثحابم لثم ، داهتجالا هيلع فقوتي امم نيلولأا ضعب نأ ، قحل و ردقل نكل ، نايبلا ملع ن ةلالدلا ماسقأ و ، زاجملا و ةققيحلل ثحابمب قلعتي ام و ، يناعملا لصأ هيلع فقوتي امم امهونوك يفاني ال وه و ، ابلاغ لوصأا بتك يف روكذم امه ن هيلع جاتحملا داهتجالا .

ىلا جايحتالا يف ذئنيح بيرال ف ، ةلدأا و رابخأا تاجرم ن مةيحصفأا و ةيغلبأا انلعج نإ م ث . ةثالثلا مولعلا ةطحالمب الإ نامزلا اذه لاثمأ يف ةداع نافري ال ذإ ، ةثالثلا مولعلا .

مخاتملا نطلأا و مالمسلا هيلع موصعملا ن مالمكلا نوكل ملعلا بجوأ اذا ةحاصفلا نأ ، ققيحتلا و ريمأ تاملك رئاس و « مالمسلا هيلع ةيداجسلا ةفيحصلا » و « ةغالبل جهن » ةطحالم ن رهظي امك . ةحضاو هتيلخدمف مالمسلا و ةالصلا هيلع نينمؤملا .

و ، دهتجملا دن ماموهوم هضراعم راص ثيحب مالمسلا هيلع مالمالإ ن م ثيدحلل نوكل ناجر بجوأ اذا كلك و . عورفل رابخأا يف ردان كلك نكل .

و دالبلا عللاطم براق ةفرعمل ضرأا ةيوركب قلعتي ام لثم ةئيها لئاسم ضعب : ينالثلا و رهشلل نوكل زوج و ، رخآا دلبي هلوأ وه ام ريغ ضرأا يف رهشلل لوأ نوكل زوج هيلع بترتي و . اهدعابت طئارشلا ن م كلك نوكل دعب ال و ، صاخشأا ضعب لاموي نيرشع و ةينامث .

ةيؤرلل م ص : مالمسلا مهيلع مهلوقى صتقم ىلع لمعللا هيقفلل كلك يف يفكي : لاقى نأ نكمي و هل نكمي امي فلابقتسالا هيفكي هنإف ، ةلبقلا ةفرعم يف لالحا كلك و [1] « ةيؤرلل رطفأا و اضيأ نطلأا هل لصحي مل ول رطضملا يف دروامب لمعل و . نكمي ال امي ف نطلأا لمعل و ، لمعل .

، كلك لاثم و ، رطفلل حيبملا ضرمل و ، نرقلا ةفرعم ىلا جايحتالل ، بطلل لئاسم ضعب : ثلثلا و ، اهافرطأا نايب ال تايطرشلل رابتعاب مكحلل نايب هيقفلل نأش نأل ، طئارشلا ن م كلك سيلي و ، رطفلا حيببي رضمل ضرمل و ، حاكئلل يف خسفلا ىلع طلستل بجوي نرقلا : لوقي .

عيمج هيقفلل ملعي نأ مزل الإ و ، هيقفلل نأش امهتفرعم سيلف ضرمل و نرقلا ةققيح امأ و مكحي نأ هيقفلل ىلع بجي الثم ، اهيلل تايطرشلل فارطأا جايحتال ، اهبلغأا و ةئانصلا و مولعلا رملأا يف تبثي و ارايخلا هلف نبغلأا هل رهظ نأ و ارايخلا يرتشم لل ف ابيعم جرخ اذا عي بملا نأب . يفخي ال امك هيلع بجي الف شرأا و نبغلأا و بيلعلا ةفرعم امأ و ، شرأا ينالفل .

، مدقت امم هجولا رهظي و ، الثم سورعلا لكشب عاب ول ام لثم ةسدنهل لئاسم ضعب وه : عبارلا و .

امم ةبسانتملا ةعبرأا و ، نيئاخلا و ، ةلباقملا و ، ربجل : لثم باسحلل لئاسم ضعب : سماخلا و . تالوهجملا اهتطساوب جرختسي .

يلع ديزل : دحأ لاق اذا هنع لئس ول امي ف هيقفلل نأش نإف ، مدقت امم طارثشالا مدع هجو رهظي و مهسفنأ ىلع ءالقعلا رارقإ : لوقي نأ ، ديزل ام فصن الإ ةرشع يلع ورمعل و ، ورمعل ام فصن الإ ةرشع . رادقملا نييعت هيلع بجي الف ، زئاج .

رمعلال فرص بجي الف ، ةجالحا هب عفدني ام وه ةمدقتملا طئارشلا كلك ن م بجاولا ردقل نإ م ث فرص ىلا جاتحي ةمدقملا وذ وه يذلا هقفلل نإف ، انم دحاو لك يف ةراهملا ليصحت يف ريثكللا اضيأ هقفلل نأ عم ، ةمدقملا يذ ىلا لوصولا مدع بجوي هتامدقم يف رمعلال فرص ، هيف رمعلال ةماعلا ةمكحملل نيناوللا .) هينعي ال امي ف رمعلال فرص و ةلفغلل مدع ن م دب الف ، ةدابعل و لمعلل ةمدقم (٥١٣-٥١٢ : ص ٤٠ ج ،) (ديدج عبط) لوصأا يف

زادنترابع لئاسم نیازی خرب [2]

کالفاردمایتلا و قرخ عانتما ۱-

شبابس و اه کزاین ۲-

یسمش هموطنم و یزکرم نیمر ۳-

یویوسرا وحن هب یعیبط مسج لاصتا مدع ۴-

رون ندوب فیک مدع ۵-

لئاسم و تاغوضوم تسرهف هحفص، هیکدف تیاس)... وود رذج و ییالط و یا و یپ ددع ندوب گنگ ۶-
(دنوش یم یقلت هتفای نایاپ هک یملع)

مولع زا هدافتسا شور (ب) ینایح و فراعم رد هیاپ

«مولع» هک تسانوگنی رتشیب ام نامز رد و هدوب هنوگنی ینامز ره رد ؛تسا نیا امش شیامرف هصالخ
ام دروخرپ اذل ؛دراد کاکطصا ینید لئاسم ای و ینید فراعم اب هک دنراد یبلاطم ینامز ره رد زور مولع
؟دشاب هنوگچ اهنآ اب دیاب

قیببط مدع :حیحص راک شور

دهدن رارق قیببط رب ار شدوخ شور ،دورب ار تسرد هار دهاوخیم مولع نیا رد یسک رگا نآلا اذل

یرهق قیببط رد هیقف تیروزعم

هب رگا مییوگب هک تسین روح نیا ،تسا روزعم ،دوب حضاو شیارب و درک قیببط یسک رگا یلو
قداص مهف یاضف رد رگا ،هن ،دننکیم هذخاوم ار وا ادرف دهب قیببط تلاح دنادیم هک ییاهزیچ
دمهفیم و دوریم روح نیا ،دشاب

سلطاو تباوث کلف ؛یسرک و شرع ۱: لاثم

امه ناده و :دندومرف ،دناهدرک راک هچ یئاهب خیش موحرم هک متفگ کالفال حیرشت هثحابم رد
و تباوث کلف ؟تسیچ عرش ناسل رد یسرک و شرع ؛^[1]**عرشلا ناسل یسرکلا و شرعلا**
لاثما هک مدید مه اهباتک زا یخرپ رد دیاش ،دندوب هتفرگ داریا ناشیا هب یاهدع مدید ،تسا سلطا
روزعم ایآ اما ،دناوخب ار سویملطب تئی ه ؛دناوخب ار دوخ رضع مولع هک دندوب روزعم ناراوگرزب نیا
؟«عرشلا ناسل یسرکلا و شرعلا امه و» دنیوگب و دننک قیببط ار مولع بلاطم هک دندوب
،دندوبن روزعم

یلیخ عرش هاگتسد ،دندوب روزعم هک تسا حضاو نم یارب مه نآلا و مدرک ضرع هثحابم رد اج نامه
قیببط دهاوخب ،هدش حضاو شیارب اضف نآ رد و دناوخب ار مولع نآ هک یملاع کی هک تسا نیا زا مطعا
کی و هتفر ملع یاضف نآ رد هکلب !دنک مگ ار شدوخ ات دناوخب یمن نیا یارب هک ار سرد ،دنک
منکیم ضرع نم ،دنکیم قیببط و دنیبیم ار عرش ناسل مه دعب ،تسا حضاو شیارب ییاهزیچ
ناوتیمن ،دوشیمن نآ زا شیب و یارب هک تسا ییاضف ،اضف نوچ ،تسا روزعم هک متسه عطاق
راک یملع رد مه یتقو و راذگب رگید یاج یارب ار یسرک و شرع و مهفن یزیچ چه عرش زا هک تفگ
قاطیالام فیلکت و هب دیراد ایوگ ،تسین شدوخ تسد ؛دناوتیمن بخ !نکن قیببط ینکیم
دیوگیم و هب امش هدش لح امعم هکنیا زا دعب ،امعم لح زا دعب و هعقاو عوقو زا دعب مه نآ ،دنیکی
،دراد «ضرا» و «امس» هک میناوخیم ار نآرق تایآ ام ،تسا روطنیمه مه نآلا بخ !؟یدرک ار راک نیا ارچ
«امس» یتفگ هک یتشاد یقح هچ وت هک دنیوگب و دیایب یزور کی ،مینکیم قیببط ار اهنآ همه

ت.تسا هداد رارق ار ريسم نيا لاعتم يادخ دوخ بخ !تسا نامسا نيا يانعمهب

؟درجم اي يّدام ؛«نّيبم ناخ دب» ۲: لاثم

نّيبم ناخ دب ءامسا لا يّتأّت مّوي» هيآ نيا دروم رد ديتاسا هزا زا يخرب هك دوب نآرق فراعم رد دياش زيچ كي هيآ نيا رد ناخ هزاو زا يسك رگا هك دندومرف .دوب هيآ نيا مرظن هب .دندرکيم ثحب [2]

ناخ هزاو زا دوشيمن هك تسا روج نيا آعقاو ينعي [3]!دنك مهتم ار شدوخ نهذ دياب دمهفب يدامريغ لامعتسا دوجو اب صوصخهب .ديمهفب دوشيم و تسين لاحم نيا !ديمهفب يدام ناخ زا ريغ يزيچ كي رگي د .تسا ناخ يانعمهب ،ناخ دنتفگيم ناشيا اما .تايا نوطب و انعم كي زا رثكا رد طفل !؟تسا يدام ريغ رم ناخ هك ييويگب ات ينك راک هچ يهاوخيم

ادعب رگا اما .تسا ناخ يانعمهب ناخ هك دندرکيم قيبطت و دوب حضاو ناشيا يارب دينيبب بخ دنتفگيم ناشيا يلو .هدوب نآ ،ناخ نيا زا روظنم آالصا مينيبب دش ميرك نآرق قئاقح روهظ زور ناشيا ميوگب هك درادن يتافانم نيا .دمهفيم ار ناخ نيا زا ريغ رگا دنك مهتم ار دوخ نهذ هك هك يداتسا نيا نهذ ياضف رد هك هچ نآ نوچ .دنتسه روزعم عطق روطهب هكلب ؛دنتسه روزعم .تسا نيا ،تسا حضاو و دندرکيم شيامرف

يلو .دشابن قيبطت رب ششور اما دريگب داي و دناوخب هك درادن يعنام هك تسا نيا نم ضرع اذل ياهزادنا هب ،درک قيبطت ،دنيبم نآ زاريغهب يهآالصا و تسين شدوخ تسد هك يياج كي رگا مدید تاملك ضعب رد هك روظنم تسين روج نيا .تسا روزعم هك متسه عمج رطاخ ميهفيم نم هك نيا ،هن .دندب قيبطت سوميلطب تئيه رب ار عرش فراعم و اههزاو ات دندوبن روزعم هك دنيويگب .تسا روظنم مه نامز

[4].تسا مهم يليخ مدرک ضرع هك يتاکن نيا

همساك وه و سلطالا اهالعا ،ةقصالتم ةرك رشع ثالث نم ةدضنم ةرك يناسجلا ملالعا :ةمدقم [1]
ناذه و .هيحطس اهمطعا حطس سامي ثيحب هنخث يف ةزوكرم اهلك و تباوثل كلف مّث ،بكوكم ريغ
يف لك ،ةروهشملا عبّسلا تاراّيسلل عبّسلا تاومّسلا مّث .عزّشلا ناسلب يسركلا و شرعلا امه
(همدقم ،كالفال حيرشت)روهشم هي ف مالكل و روثام فلّسلا نع اهبيترت و .نوحبسي كلف

۱۰ هيآ ،ناخ دل ةروس [2]

اتلاق!اهرك و آاغوط اي تئلا ضرأللو اهلا لاقف ناخ داي هواءامسا لا يلا يوتسا مّث: 11-12 / تلّصّف [3]
...»اتاوامسا غبّس نّهاضقّف؛نيعئااط انّي تآ

هب زين و - :دومرف نآ هب و دوب دود نامسا هك ماگنه نامه دمآرب نامسا يوس هب يگريچ هب سبس
!دييآ زارف (ريزگان اي ريزگ اب) هاوخان هاوخ - نيمز

ت.تفاي ماجنارس ،ناشيا زا نامسا تفه سب ؛مي دمآرب «هداهن ندرگ» :دنتفگ ناود ره

و تسا هدوب دوجوم تدحو تروص هب زاغآ رد ؛دش هئاگتفه نامسا ،اهدعب هك هچنآ :ديآيم رب هيآ رهاظ زا
تفه و دروآ رد دوجوم تفه تروص هب ار نآ - همساّزع - دنواخ و (زاگ زورما ريبعت هب اي دود =) ناخ زا

دش راديپ نامسا

ار دوخ نه دياب اره اط ؛تسين يدام ،(زاگ اي) دود نيا هك دودب لامتحا يسك رگا ،اجنپا رد و دوريم راكب تا يدام رد هك تسا ىريبع ت ؛نامسا آتفه ريبع و تسا يدام ناخدا ،ناخدا !دنك مهتم .دن تسه يدام ،هناگتفه تاوامس هك دمآرب قيرطنيدب ،هيا زا سپ .درادن ىتبسانم تا درجم اب (۲۳۸ ص ، ۱ ج ، نآرق فراعم

۱۴۰۰ / ۱۱ / ۵ خىرات ،لاله تىؤر شح بم ،هقف چراخ هسلج [4]

نابز نیودت ترورض (ج) کرتشم

نمچنا رد ناشهلجم رد هک ییاههباحاصم نآ را ات دنچ ،دندروآ فیرشت ام یهّزعا را ،دمحا دیسآ یاقآ و روطق تالجم .تسا "تمکح مّنرت" ،هلجم مسا ،دندروآ ،دوب هدش ...و کییزیف دیتاسا اب تمکح هفسلف هک یناسک نآ را ات ود اب نردم کییزیف داتسا ود نیب دوب یاهرطانم .تسه مه یگرزب یبوخ تارطانم [1]دینیبب دیدرک ادیپ ییاج ای یاهناخاباتک رد ار تالجم نیا رگا الاح .دندادیم .دنتسه

یناراوگرزب نیا هک دش نیا هرطانم نیا را نم ساسحا ،مدوب هدرک هعلاطم آللق نم هک یاهزادنا هب **کرتشم نابزالصا** ،دندرکیم حرطم اهانادکییزیف نآ ،لباقم رد و دندومرفیم ار یوزوح بللایم هک نآ دیاب هک دوب مولعم ناشی لاکشا نیا را ،دنتفگیم ار یبللایم اه نآ ینعی .[2]**دنتشادن** ،لاس کی ،هام شش دیاب امش هک دیوگیم دراد لاکشا نیا هک دوشیم مولعم ینعی .دورب ار اهسالک دای ار تفگ ناشی هک یبللایم نآ ،دینکب تکرش اهسالک نآ رد دیاب ،رتشیب ای رتمک الاح :دیامرفب امش هک مه ردقچ ره .دسریم امش ندرک لاکشا هب تبون هک تسا نآ را دعب ،دیریگب ار ود ره هک یسک .تسین یفرح و دیوگیم امش هب خساپ رد یزیچ کی وا ،«هدب باوج ار لاکشا» دراو لاکشا کی هک دیتسه شوخلد امش .درادن دوجو یکرتشم نابز کی ،اجنیا رد هک دباییمرد ،دنادب یف عقی مل» هک تسا یلاکشا ،لاکشا نیا یلو .دیوگب ار یزیچ کی دیاب مه وا ،دیاهدرک مکحم و .دشاب هتشاد مه قارطمط یلیخ ،هدننک لاکشا رظن رد ولو ،تسا هدشن عقاوشیاج رس رد و «هلجم ،دینکیم لاکشا فرط هب امش هک یتقو .تسین یراوم نینچ کی نم روظنم هک منکیم ضرع نم اذل فالخ رب .دینکیم لاکشا وا تّینهذ قبط رب دیراد و دیتسه دلب ار وا تّینهذ و وا فرح هک دمهفیم ار یبللایم کی و دیئیاب دیاب امش ،دیوگب امش لباقم رد وا هک دیوگیم ار یزیچ کی امش هک نیا ...هک دینیبیم دعب ،دیناوخب لّصفم تروصهب

.....

تسین یاهراچ ،هلب .تسا نم دوصقم یملع تآیبد

.....

[3]تسا یملع یدابم رب ینتبم ،یملع تآیبد

جج روضح اب قارشایش و انیسنبا هاگدید را مسج تسشن ۱۳۹۴ لاس ،تمکح مّنرت هلجم [1]
۵۲۱-۵۳۸ ص ،یضایر و ینسحم رتکد و یرافغ دمحا دیس و هانپورسخ مالسالا

ت:فای وگوتفگ زا عطاقم نیا رد ناوتب دیاش ار کرتشم نابز نادقف نیا یاههنومن [2]

ی:ج تی ال ءزج دروم رد نیم لک تم هاگدیدی رب ام کج تالاکشا زا ثحب ماگنه هب (فلا

نخس بسح رب تارذ زا یرس کی دخرچیم طسو رد یروحم رود هب گنس هک یبایسآ گنس رد :یرافغ دنتسه مه تارذ زا یرس کی و دندنکیم یط یرتمک تفاسم و دنتسه زکرم هب رت کیدزن نیم لک تم ...تفرگ ناوتیم رظن رد ار تیعضو ود .دندنکیم یط ار یرت ینالوط تفاسم و دنرتود زکرم زا هک تعرس ینعی تسا توافتم روحم هب کیدزن و رود تارذ تعرس دیوگب هک تسا نیا مود تیعضو شک نیا و دوشیم ناس شک رت کیدزن تارذ هجیتن رد هک تساهرتود تعرس زا رتمک اه رت کیدزن ...دندرادن یجت تارذ نیا دنیوگیم نیم لک تم هک تسا یلاح رد نیا دوشیم اهانآ یجت ثعاب یناس

رد ام دینیبب...میرادن مه یناس شک و تسین یکی تعرس هک میلئاق کیزیف رد ام :ینسحم هک یشخب مییوگیم ام .میراد یطخ تعرس کی و یاه یواز تعرس کی ینارود تکرح یارب کیزیف ناسکی یاه یواز تعرس ود ره یلو دراد یرتشیب یطخ تعرس دنکیم یط ار یرتشیب یطخ تفاسم .دندراد

؟روطچ دشاب ناسکی اهانآ یطخ تعرس رگا :یرافغ

....تسین نکمم :ینسحم

:مسخ یریذپ میسقت زا ثحب (ب

...میسرب نهآ متا هب ات مینک میسقت بترم روطه هب ار نهآ زلف دینک ضرف

.دردان لوبق ار متا فوسلیف :هانپورسخ رتکد

.تسا یمسا رظن فالتخا .دشاب هتشادن لوبق دن اوتیمن :ینسحم رتکد

:نیداینب تارذ زا ثحب (ج

؟تسا مسج مه نیداینب هرذ نیا :هانپورسخ

دراد دعب،دشاب مسج رگا .تسین مسج :یرافغ

دراد دعب :ینسحم

؟تسین میسقت لباق یلو دراد دعب :یراف

.دردان ینورد راتخاس ینعی تسین میسقت لباق یلو دراد دعب هلب :ینسحم

.دراد یفسلف لاکشا فرح نیا هدنب رظن هب یلو :هانپورسخ

یلو دنکیم ماسقنا لوبق یجتی ال ءزج دیوگیم هک تسا سیطارقمیذ فرح نامه نیا :یرافغ .دهدیم ماسقنا هزاجا شتعیبط

.دردان ینورد راتخاس دنیوگیم نانادکیزیف تسین نیا هن :هانپورسخ

لباق ،دشاب هتشاد ینورد راتخاس مسج هک یمادام هک دنیوگیم نانادکیزیف هلب :ینسحم .تسا ماسقنا

؟تساجنیم هب قلعتم دوشیم هدافتسا دعب رد هک رفص هب لیم حالطصا نیا :یرافغ

دوشیم هتفرگ رطن رد رفص هب لیم، یدح تلّاح رد: ینسح م

یژرنا و یلوا هدام زا ثحب

مینک یلویه ای هدام نیزگیاج ار یژرنا میناوتیمن ام ارچ...: ینسح م رتکد

دراد یجراخ آزا هب ام ی تروص کی ابّام تح و درادن یجراخ آزا هب ام، تروص نودب یژرنا: هانپورس خ

اب میناوتیم ینعی. نیلئاق نهذ زا جراخ ی تیغقاو یژرنا یارب ام. منکیم ضرع ار نیمه نم: ینسح م
...میهد ماچنا ی تایلمع نآ یور و مینک یزاب نآ

انب یژرنا یور هدام یریذپ لکش یارب ار دوخ هفسلفّ اساسا ام ارچ هک تسا نیا نم ضرع: ینسح م
هک میتسه یطیارش تحت ام ...؟تسیچ نآ دارا. مینکیم انب داوملاّ هدام یور و مینکیم
نوتوف بلّاق رد هک ار یسیطانغمورتکلّا یژرنا امّالّثم. مینک لیدبت هدام هب ار یژرنا میناوتیم
رد و میراد یژرنا اجنآ ینعی. مینک لیدبت نورتکلّالّ هب یطیارش تحت میناوتیم، میهدیم لکش
دوشیم ماچنا مه سکعرب راک نیا هک میراد لومعم فیراعت اب یژرنا و یدام مسج مود تلّاح.

یلویه مه تروص و دوشیمن تروص یلویه نوچ. دزاسیمن تروص و یلویه فیرعت اب نیا: هانپورس خ
دوشیمن.

....دنهدیم لیكشت ار یبکرم مسج مه اب تروص و یلویه

اب ار یژرنا رگا هک تسا نیا دنکیم تیذا ارم هک تسا لاس نیدنچ و مراد نم هک یلاؤس: ینسح م
دوشیم دراو بیسآ هفسلف یاجک هب مینک نیزگیاج یلویه

یلو دینکب ار راک نیا امش هک درادن لاکشا هتبلّا. تسین هفسلف بیرخت ثحب: هانپورس خ
دیراذگب یلویه ار نآ مسا دیناوتیمن رگید.

دروخیم یدرد هچ هب یلویهّ الصّا. دیراذگن، درادن ینعی: ینسح م

...، تسا ریغت لماع و دروخیم ریغت رد هب: یرافغ

ماچنا...تایدام شخب رد دنوادخ هک یقلخ یلوا مینک صرف رگا هک تسا نیا هدنب ضرع: ینسح م
هاگنآ، تسا هدوبن رتشیب مه یژرنا عون کی و دراد مه هوق، تیلعف ای یژرنا نیا و تسا یژرنا ددیم
اب ایآ...دریذپیم ار یفلتخم یاه تروص، دراد هک یفلتخم یاه ههجاوم بسح هب هک تسه یژرنا نیا
؟دوشیم صقن راچد ام هفسلف فرح نیا

درادن یلاکشا چه: یرافغ

ماظن یاجک، میشکب تسد یلویه زا دوخ یفسلف هاگتسد رد رگا هک میوگیم نم: ینسح م
؟دوشیم رادهشدخ ام یفسلف

درک داچیا ار یرگید ماطن ناوتیم: هانپورس خ

...؟رگید ماطن ارچ: یرافغ

؟تسا هدرک تباث کیزیف ار نیا: هانپورس خ

رازگرب هسلج بالقنا لی اوا رد نایه‌اگ‌شناد اب ام: دنت‌فگی می‌لی‌بدرا یوسوم ه‌للاتی‌آ موحرم
«م‌دزی‌م فرح یرگی‌د نابز اب ام و نابز کی اب اهن‌آ. م‌دشی‌من ه‌جوت‌م ار رگی‌دکی فرح ی‌لو م‌درکی‌م
(ه‌اگ‌شناد و ه‌زوح تدحو دروم رد وگ و تفگ، داهت‌جا تی‌اس)